

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a

SESIUNEA a II-a ORDINARĂ – MAI 2015

Ședința din ziua de 14 mai 2015

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 4
2. Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei. 4 – 14
3. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.51 din 4 martie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală – art. 21; Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale – art. 67.*) 14 – 22
4. Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.37 din 20 februarie 2015 privind importul unor obiecte de cult religios. 22 – 25
5. Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.156 din 22 aprilie 2015 privind ratificarea Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit. 25 – 28
6. Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.177 din 4 mai 2015 privind ratificarea Acordului de contribuție dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană de Dezvoltare cu privire la participarea Guvernului Republicii Moldova la Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu. 28 – 34
7. Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.157 din 22 aprilie 2015 cu privire la ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Muntenegrului privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor. 35 – 36

8. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.160 din 24 aprilie 2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme. Procedura de vot a proiectului nr.160 pentru lectura a doua se transferă pentru o ședință ulterioară. 36 – 39
9. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.149 din 16 aprilie 2015 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură. 39 – 45
10. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică (*art.1, 20*). 45 – 65
11. Dezbateră proiectului de Lege nr.67 din 13 martie 2015 pentru completarea articolului 4 alineatul (1) litera c) din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr.264-XVI din 27 octombrie 2005. Procedura de vot a proiectului nr.67 se transferă pentru o ședință ulterioară. 69 – 87
12. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.114 din 1 aprilie 2015 pentru modificarea unor acte legislative (*Legea privind partidele politice – art. 4, 22; Codul contravențional – art. 67¹; Legea cu privire la libertatea de exprimare – art.3*). Pentru lectura a doua proiectul nr.114 a fost comasat cu proiectul de Lege nr.2110 din 26 septembrie 2012 pentru modificarea unor acte legislative (*Legea privind partidele politice – art.4, 22; Codul contravențional – art.67¹; Legea cu privire la libertatea de exprimare – art.3*), proiectul nr.114 fiind ca proiect de bază. 87 – 88
13. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.151 din 21 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (*art.4, 21, 24¹*). 88–90
14. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.11 din 21 ianuarie 2015 cu privire la completarea Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (*art.7, 9*). 90–103
15. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.182 din 6 mai 2015 privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție (*Nicolae CLIMA*). 103–107

16. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.181 din 6 mai 2015 privind modificarea și completarea articolului 1 din Hotărârea Parlamentului nr.48-XVIII din 29 octombrie 2009 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului. 107–110
17. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.194 din 14 mai 2015 privind crearea grupului de lucru pentru analizarea aspectelor juridico-constituționale ale statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova. 110–130
18. Prezentarea, de către domnul viceministru al educației Igor Grosu, a informației privind procesul de optimizare și reorganizare a sistemului educațional și a informației privind granturile și creditele oferite în perioada 2009–2015 – răspuns doamnei deputat Marina Radvan. 130–133
19. Prezentarea, de către domnul ministru al afacerilor interne Oleg Balan, a informației cu privire la faptul în baza căror acte se deplasează pe teritoriul Republicii Moldova, în special prin Aeroportul Internațional Chișinău, membrii administrației separatiste din Tiraspol – răspuns domnului deputat Ion Apostol. 133–135
20. Prezentarea, de către domnul ministru al afacerilor interne Oleg Balan, a informației privind cadrul legal care permite agentului constatatator să utilizeze sistemul de supraveghere video a traficului ca material de constatare și a informației privind aplicarea mecanismului de penalizare pentru lipsa poliției de asigurare și reviziei tehnice la mijloacele de transport auto care sînt scoase din circuit – răspuns domnului deputat Grigore Novac. 135–139
21. Prezentarea, de către domnul viceministru Gheorghe Postică, a informației privind construcțiile ilegale care au loc în complexul muzeal „Orheiul Vechi” și acțiunile întreprinse de către Ministerul Culturii pentru pedepsirea funcționarilor care au admis aceste încălcări – răspuns domnului deputat Lilian Carp. 139–143
22. Prezentarea, de către domnul vicedirector general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină Iurie Osoianu, a informației cu privire la faptul dacă există solicitări de poliță de asigurare gratuită din partea administrației separatiste de la Tiraspol – răspuns domnului deputat Ion Apostol. 143–146
23. Întrebări. 146

Lucrările încep la ora 10.08.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Bună dimineața, dragi colegi.

Salut onoratul plen.

Vă rog să vă luați locurile.

Și Secretariatul Parlamentului,

Să anunțe prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 93 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Greceanîi Zinaida, Nesterovschi Alexandr, Savva Oleg, Sorocean Vladimir – cerere; Fusu Corina – concediu medical, Batrîncea Vlad, Bolea Vasile, Dudoglo Nicolai.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Avem cvorumul.

Vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat al Republicii Moldova. (*Se onorează Drapelul.*)

Vă mulțumesc.

Înainte de a trece la discuții pe marginea ordinii de zi propuse, anunțurile tradiționale. În primul rînd, permiteți-mi să vă anunț că Curtea Constituțională, prin Hotărîrea nr.9 din 11 mai 2015, a validat mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova a unui candidat supleant pe lista Partidului Comuniștilor din Republica Moldova doamna deputat Inna Șupac. (*Aplauze.*) Căreia îi urăm un bun venit în Parlament și-i dorim succese și realizări în activitatea sa. Bine ați revenit.

În afară de aceasta, în perioada premergătoare ședinței de astăzi și-a sărbătorit ziua de naștere colegul nostru Iurie Dîrda. Să-l felicităm la fel și să-i dorim „La mulți ani.” (*Aplauze.*)

Și un ultim anunț. În a doua duminică a lunii mai la nivel internațional se sărbătorește Ziua Internațională a Mamei. Deja de 7 – 8 ani se sărbătorește sau se încearcă să se sărbătorească și în Republica Moldova această zi. Ieri a fost chiar organizat un eveniment extraordinar de frumos de Comunitatea femeilor din Ucraina și organizația femeilor antreprenoriale... antreprenoriate, în fine, femeile de afaceri. Un eveniment frumos. Și cu această ocazie permiteți-mi și în numele Parlamentului să felicităm toate mamele din Republica Moldova. Iar pe mamele prezente în Parlament, la fel, le felicităm, le dorim succese și să fiți tot timpul așa

cum știți voi să fiți mai bine – frumoase, înțelepte. Și numai datorită vostru noi reușim să avem și un echilibru în Parlament, în plen.

Iar tuturor nouă, dacă îmi permiteți, o să vă fac și un apel: atunci când aveți timp, astăzi, să vă sunați mamele, bunicile, surorile, fiicele și încă o dată să le mulțumim și să exprimăm toată aprecierea față de ele. *(Aplauze.)*

În continuare, pe marginea agendei au parvenit, în mod regulamentar, două demersuri din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor. Unul ține de organizarea audierilor ministerului sau conducerii Ministerului Finanțelor privind executarea veniturilor și cheltuitelor pe toate tipurile de bugete, datoriile creditoare la tipurile de bugete și restanțele agenților economici la situația din 1 mai 2015.

În mod regulamentar solicit, cine o să prezinte o astfel de solicitare?

Da, vă rog frumos, poftiți, domnule Golovatiuc.

Domnul Golovatiuc,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Спасибо, господин Председатель.

Ситуация в бюджетной сфере является архисложной. На слушаниях в Спецкомиссии Парламента по расследованию ситуации в группе банков и действия Национального банка на валютном рынке еще в феврале месяце министр Арапу признал, что мы, то есть бюджет страны, уже испытывает на себе действия Национального банка в части ужесточения денежной политики. Начиная с декабря 14-го года Национальный банк ужесточил свою монетарную политику, четырежды повысил базисную ставку, более чем четыре раза, дважды с января этого года нормы резервирования более чем на 40%. И это не могло не сказаться на ситуации в бюджетной сфере.

В первом квартале план по государственному бюджету не был исполнен более чем на 2 миллиарда лей. Это напрямую связано с ситуацией в экономике, это напрямую связано с отсутствием реальных источников осуществления бюджетных расходов, прежде всего с ситуацией на рынке государственных ценных бумаг.

Министр Арапу признает, что вместо источника дополнительных ресурсов в бюджет данная статья, то есть эмиссия государственных бумаг, превратилась в расходную статью бюджета. Была предусмотрена чистая эмиссия 260 миллионов, фактически было изъятие доходов бюджета для выкупа ранее эмитированных бумаг на 220 миллионов.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Golovatiuc.

Aveți un minut la dispoziție, care a expirat. Propunerea este clară. Audieri parlamentare ale conducerii Ministerului Finanțelor pe subiectele legate de executarea bugetului și nu numai. În mod regulamentar propun votului.

Cine este pentru, vă rog frumos să aprobați... să votați.

Da, vot insuficient. Propunerea nu a fost acceptată.

Mă adresez Frațiunii Partidului Socialiștilor. Mai există un alt demers ce ține de proiectul nr.184, un proiect de hotărîre care a fost dat în procedură legislativă și spre examinare Direcției generale juridice pentru a vedea admisibilitatea procesului legislativ.

Bineînțeles, domnule Dodon, o să vă dau posibilitatea, însă vreau să vă anunț că acest proiect de hotărîre este încă un pendix așa spune, sau e încă în așteptare și nu e în procesul legislativ ca atare. Nu există raport și nu îl voi putea supune votului pentru a fi introdus în ordinea de zi. Dar, bineînțeles, vă dau la dispoziție un minut pentru clarificarea subiectului.

Domnul Igor Dodon:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

În primul rînd, în ceea ce ține de ministrul finanțelor. Eu înțeleg teama de a face audieri parlamentare la acest subiect, sînt deja datorii enorme față de diferite instituții. Nu se execută la nivel de cheltuieli un miliard 400 și sînt mai multe instituții bugetare care nu au finanțare.

Vreau să vă spun că Frațiunea Partidului Socialiștilor va găsi altă modalitate, inclusiv prin moțiuni simplă de cenzură, pentru a invita miniștrii care se tem să vină cu raport și sînt tutelați de majoritatea parlamentară liberal-democrată, democrată și comuniști.

În ceea ce ține de subiectul care îl propun, să fie supus la vot. Nu știu în ce apendix s-a pierdut acest proiect prin care se cere inițierea demisiei Procurorului General, șefului SIS, Guvernatorului Băncii Naționale și solicitarea de la Guvern să demită directorul Centrului Național Anticorupție. Noi insistăm ca acest proiect să fie supus la vot. Pentru că noi considerăm că cercul și show-ul care a avut loc în ultimul timp, inclusiv prin audierea acestora în Parlament ...

Domnul Andrian Candu:

Cinci secunde, da.

Domnul Igor Dodon:

... denotă clar că ei nu și-au îndeplinit obligațiunile. Și ei trebuie să fie demși și urmăriți penal. Solicităm să fie inclus acest subiect în ordinea de zi.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Sînt norme legale pe care eu trebuie să le respect în mod prioritar și nu doar voința unei fracțiuni, iată de ce, cer scuze, dar un astfel de subiect, atîta timp cît nu trece prin toate normele legale și nu se respectă, nu va fi supus la vot.

În continuare, domnul Voronin. Vă rog frumos, pe procedură sau pe ordinea de zi.

Domnul Vladimir Voronin:

Procedură. Poate e procedură, poate чуть-чуть altfel.

Reieșind și din vârsta pe care eu am atins-o la moment, și din experiență, eu îmi exprim disprețul cel mai mare față de atitudinea conducerii Republicii Moldova față de către de 70 de ani de la Marea Victorie. Neparticiparea acestor persoane din conducerea de vîrf este un semnal foarte urît pentru toată societatea și pentru Republica Moldova și pe plan intern, și pe plan extern.

Domnul Andrian Candu:

Vă referiți la 9 mai: parada militară din Moscova sau manifestațiile din Moscova?

Da, domnul Voronin.

Vă rog frumos, pentru precizări.

Domnul Vladimir Voronin:

Mă refer la tot ce a fost pînă la 9 mai și ce a fost în ziua de 9 mai.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Serghei Sîrbu are un anunț.

Vă rog frumos.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Pe data de 30 aprilie, ca urmare a audierii raportului Comisiei juridice, numiri și imunități, Parlamentul a aprobat Hotărîrea nr.82, prin care a constituit Comisia specială pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului.

Reamintesc, din componența acestei comisii speciale fac parte: Smirnov Eduard, Dolință Alla, Postoico Maria, Zagorodnîi Anatolie, Spatari Mihaela, Sîrbu Serghei și Casian Ion.

Noi, conform prevederilor legale, sîntem obligați să anunțăm concursul.

De aceea, eu rog, eventual, într-o pauză astăzi sau imediat după ședință, să convocăm membrii comisiei speciale ca să desfășurăm această primă ședință pentru a anunța concursul public și a începe lucrul pentru selectarea candidaților pentru funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Să faceți anunțurile respective pe parcursul ședinței în privința orei și a locației.

Domnul Ștefan Creangă are un alt anunț.

Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat plen,

În conformitate cu articolul 27 alineatul (5) din Regulamentul Parlamentului, aduc la cunoștință despre constituirea subcomisiei permanente pentru exercitarea supravegherii controlului în domeniul financiar-bancar din cadrul Comisiei economie, buget și finanțe în următoarea componență:

Golovatiuc Vladimir – președintele subcomisiei, Mocanu Gheorghe, Bannicov Alexandr, Andronachi Vladimir, Chirinciuc Iurie, Leancă Iurie – membri.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim și pentru acest anunț legat de formarea comisiei.

Mai avem un anunț sau, bănuiesc, un mesaj de bun venit din partea doamnei Șupac.

Vă rog frumos.

Doamna Inna Șupac:

Da, mulțumesc, domnule Candu.

Este un mesaj adresat dumneavoastră, în calitate de Președinte al Parlamentului, în continuare a celor spuse de către domnul Vladimir Voronin.

Și eu vreau să exprim indignarea de modul în care dumneavoastră personal, în calitate de Președinte al Parlamentului, ați tratat evenimentele oficiale consacrate Zilei victoriei și ca să precizez despre ce este vorba.

Stimate domnule Președinte,

Pentru prima dată în istorie, în ultimii 15 ani nici un reprezentant al conducerii Parlamentului nu era prezent pe data de 9 mai la Complexul Memorial „Eternitate”.

Pentru prima dată conducerea Parlamentului a ignorat procedura tradițională de depunere a coroanei din partea întregului corp legislativ la acest memorial.

Totodată, reieșind din analiza comunicatelor de presă ale Parlamentului, pe data de 9 mai numai domnul Vladimir Vitiuc, în calitate sa de vicepreședinte, a participat la ceremoniile de Ziua victoriei, deplasându-se la Moscova.

Iar în agenda dumneavoastră, stimate domnule Candu, și a doamnei Palihovici, nu era preconizat nimic în această zi, ceea ce denotă că timp ați avut, dar dorință de a participa, probabil că, nu.

Ba mai mult decât atât, nici la recepția oficială organizată de Ambasada Federației Ruse cu prilejul celor 70 de ani de la victorie nu era prezent nici domnul Președinte al Parlamentului, nici doamna vicepreședinte.

În acest sens, noi considerăm că această atitudine reprezintă o lipsă de respect față de cei aproape 300 de mii de moldoveni, care au luptat împotriva nazismului. Și ne pare rău, domnule Președinte, că Președintele Parlamentului în loc să fie un exemplu de respectare a legii a sfidat programul de acțiuni consacrat Anului Veteranilor, adoptat de către însuși Parlamentul.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Evident, deoarece am fost vizat personal, cu permisiunea dumneavoastră, o să vă dau și replica potrivit Regulamentului.

La fel și dacă mai e cineva din Prezidiumul Parlamentului care se simte afectat de declarația dumneavoastră sau de anunțul respectiv, la fel o să le permit.

Stimată doamnă Șupac și onorat plen,

A fi alături de veterani, a fi alături de ei prin a-i susține nu înseamnă doar să fii prezent la depunerea unei coroane de flori.

Ar fi trebuit să știți foarte bine, stimată doamnă Șupac, că conducerea Parlamentului și eu personal am depus eforturi și susținere ca colegul dumneavoastră de partid, domnul Vitiuc, să participe la evenimentele de la Moscova. Și am susținut lucrul acesta, inclusiv prin corespondențe oficiale.

Și în al doilea rând, faptul că Președintele Parlamentului nu a fost într-o zi anume undeva pentru depunere de flori, aceasta nu înseamnă că nu există un respect față de veterani sau pentru cei care și-au vărsat sângele, sau pentru cei care au avut acte sau au desfășurat... sau au depus eforturi pentru independența Republicii Moldova și, în general, pentru viitorul generațiilor.

De aceea mai este o chestiune. Nu colegii din Parlament, în primul rând, sînt ultima instanță în a da aprecieri, dar sînt cetățenii Republicii Moldova și cei care au fost vizați nemijlocit.

De aceea să-i lăsăm pe ei să vină cu aprecierile.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi și stimată doamnă deputat,

Eu un lucru vreau să vă zic, că nu are dreptul absolut nici un deputat din această sală să spună altui deputat cum mai bine să comemoreze victimele căzute în cel de-al Doilea Război Mondial.

Eu am ales în felul meu să comemorez aceste victime pe teritoriul Republicii Moldova, într-un raion din Republica Moldova. Stați liniștită, datorita mea de cetățean și de vicepreședintă a Parlamentului mi-am făcut-o.

Mai mult ca atît, fiecare este liber să meargă la recepții acolo, unde dorește și unde este invitat. Răspunsul vi-l alegeți singură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Și revenind la agendă...

Domnule Munteanu,

Nu au fost demersuri oficiale, aveți ceva cu referire la procedură?

Da, vă mulțumim.

Domnule Munteanu,
Poftiți.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte al Parlamentului,
Stimați colegi deputați,

Ieri a avut loc un act mai mult decât reprobabil. Serviciul de Informații și Securitate, în stilul unui stat KGB, l-a expulzat din Republica Moldova pe cetățeanul României. *(Aplauze.)*

Iată, vedem și aplauze de la autori, pe cetățeanul României George Simion, care este președintele unui ONG – „Acțiunea 2012”.

Această acțiune demonstrează că adevăratul conducător al Coaliției de guvernare este Vladimir Voronin, președintele PCRM, pentru că doar în perioada în care dumnealui de unul singur era la guvernare cu partidul pe care îl conduce erau expulzați din Republica Moldova jurnaliști, diplomați și alte persoane.

Aceste acțiuni nu sînt întîmplătoare, această acțiune este orchestrată și dinamitează relația Republicii Moldova cu România, și umbrește șansele de reușită ale Republicii Moldova la Summit-ul Parteneriatului Estic de la Riga. Și cei care au făcut acest lucru știu foarte exact acest lucru.

Solicităm Coaliției de guvernare și în mod special liderului acestei coaliții lui Vladimir Filat, Vladimir Voronin și Marian Lupu să înceteze presiunile politice asupra instituțiilor speciale ale statului, iar Serviciului de Informații și Securitate îi solicităm să-și revadă decizia privind interdicția pe 5 ani de intrare în Republica Moldova a cetățeanului român George Simion, în vederea evitării condamnării Republicii Moldova la CEDO pe motivul ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Sînt 3 persoane care au fost vizate. Le dăm permisiunea să vină și cu replica respectivă.

Domnul Voronin,
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Și să dea Dumnezeu și Maica Domnului să vină comuniștii din nou la guvernare, să se deștepteze și să se trezească poporul Moldovei și să ne-aducă la guvernare și eu vă asigur că o să procedez tot, numai într-așa fel și mai departe.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Filat,
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Filat:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Evident că acest demers nu are scop de a clarifica situația, dar pentru a transmite un mesaj eventual către alegătorii celui care sau celor care transmit asemenea mesaje.

Totodată, ca de obicei, avem foarte multă speculație și, în rezultat, extrem de multă manipulare în baza unui caz sau altuia.

Dar dacă să ne referim la caz concret, eu cred că ar fi util ca la sfârșitul ședinței Parlamentului de astăzi să vină directorul SIS să informeze Parlamentul asupra motivelor care au stat la baza acestor decizii, pentru ca să nu se mai umble cu: cine a dat indicație, cum a dat indicație și, mai mult ca atât, ca oamenii să aibă claritate în acest sens.

Acesta este... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Da, domnule Filat,
Continuați, vă rog frumos.

Domnul Vladimir Filat:

Eu nu cred că informația trebuie să fie doar pe baza acestui caz, dar o informare mai amplă.

Pentru că noi în presă vedem foarte des și alte decizii care au fost luate, inclusiv astăzi a fost luată o decizie vizavi de 2 cetățeni ai altui stat, să avem o claritate.

Din punctul meu de vedere, acțiunea instituțiilor statului în Republica Moldova trebuie să fie bazată pe lege, pe norma legală. Atâta timp cât această normă legală este respectată, totul este în regulă.

În cazul în care nu este respectată norma legală, atunci trebuie, într-adevăr, intervenție și luarea deciziilor care se impun.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vom lua legătura cu conducerea Serviciului de Informații și Securitate și vom vedea care sînt posibilitățile de informare a plenului.

Domnul Lupu,
Vă rugăm frumos, dreptul la replică.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, nu este o replică. Este o expunere a unei poziții, care, din punctul meu de vedere, trebuie să fie una foarte și foarte clară și pentru toți cetățenii Republicii Moldova, și întâi de toate pentru oamenii care stau aici, în această sală, în Parlamentul statului suveran și independent Republica Moldova.

Pornesc de la faptul că fiind stat și dacă sîntem stat, sîntem obligați toți: și deputați, și organele de stat, să apărăm statalitatea, suveranitatea și independența Republicii Moldova.

Noi sîntem, ca și țară, toți deschiși pentru toți cetățenii altor țări: și români, și ruși, și germani, și polonezi, care vin cu bune intenții în ajutorarea țării noastre cu respect pentru statalitatea și suveranitatea țării, dar, concomitent, organele statului sînt obligate nu la indicații, nu conform unor poziții politice, ci conform legii, iar aceste legi, credeți-mă, există nu doar în țara Republica Moldova, ci există în toate statele civilizate și în toate statele Uniunii Europene.

Domnul Andrian Candu:

... vă rog frumos, domnule Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Nu se admite într-un stat să se desfășoare acțiuni subversive care atacă și duc la lichidarea statalității și lichidarea suveranității statului. Este clar acest lucru.

Haideți să nu uităm, stimați colegi, că în ultima vreme peste o sută, o sută de cetățeni, atenție, din diferite țări, apropo, ori că nu le-a fost permisă intrarea în țara noastră, ori că li s-a propus frumușel să o părăsească.

Și este vorba nu doar de cetățenii sau de cetățeanul, despre care a vorbit colegul nostru.

Apropo, din cîte eu cunosc, această persoană nu reprezintă organele statale, organele oficiale ale țării vecine, pe care motiv vreau să vă spun că nici într-un fel o asemenea acțiune în strictă conformitate cu legea nu vine să afecteze relațiile bilaterale. Cu siguranță.

Și doi la mîină. S-a pomenit și de integrarea europeană și Summit-ul de la Riga. Păi, aici, stimați colegi, dați-mi voie să vă spun ce mi s-a spus mie concret, fiind acum 3-4 săptămîni în urmă la Bruxelles, într-o vizită pe linia de colaborare cu Partidul Socialiștilor Europeni, că anume asemenea acțiuni care încearcă să pună pe același nivel integrarea europeană, pe de o parte, și lichidarea suveranității și statalității Republicii Moldova, pe de altă parte, un atac mai puternic și mai urît asupra perspectivei europene a țării noastre, practic, nu există.

Nu au fost cuvintele mele. Au fost cuvintele pe care eu le-am auzit acolo și mi-a părut foarte bine că lumea își dă seama acolo de ce se întîmplă și ar fi bine să ne dăm și noi bine seama aici, în țara noastră, că toate acțiunile cetățenilor noștri și cu precădere ale celor străini trebuie să fie orientate spre respectarea legislației țării, suveranității și susținerea parcursului european, și nu subversiuni în adresa acestuia.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Țurcan,

Vă rog frumos.

Dacă aveți de procedură, vă rugăm frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Mersi mult

Anume de procedură, domnule Președinte.

Eu aș vrea ca dumneavoastră să numiți normele legale în baza cărora dumneavoastră n-ați supus chiar la vot propunerea deputatului Dodon referitor la includerea în ordinea de zi a proiectului de hotărâre.

Mai mult ca atât, doar...

Domnul Andrian Candu:

Foarte simplu.

Domnul Țurcan...

Domnul Vladimir Țurcan:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Haideți, foarte simplu, sînteți jurist și știți foarte bine, demersul privind demisia Guvernatorului Băncii Naționale îl face doar Președintele Parlamentului. Dacă vreți să fie supusă la vot propunerea dumneavoastră plenului Parlamentului pentru ordinea de zi, faceți-o în baza normelor legale și nu doar, pur și simplu, ca o activitate politică.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Ghimpu,

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați cetățeni,

Cred că ați auzit acum declarația frumoasă din partea celor care vă apără statalitatea, dar vreau să vă spun că statalitatea nu se pierde printr-un marș, demonstrație sau miting, dar se pierde prin proasta guvernare, prin furtul banului public, al miliardului, prin trădare.

Aici în sală sînt unii care au luptat împotriva independenței. Eu am dreptul moral să vorbesc în numele acestui stat.

Dar dumneavoastră, domnule Voronin, care ați votat... ați fost pentru Uniunea Sovietică, păstrarea... și împotriva independenței, n-aveți dreptul, cu toate că ați fost Președinte.

Și de ce nu observați, domnilor Președinți ai Parlamentului și ceilalți, cum au umblat aceștia cu Sfîntul Gheorghe o lună de zile, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, că au fost cu Putin pe un tablou, că pledează pentru distrugerea...

Acum se distruge statul, cînd pledați pentru revenirea în cadrul imperiului care ne-a ocupat de două ori. Iată acum avem, la 16 mai, 203 de ani de cînd ne-au ocupat. Și de ce nu vă indignați niciodată despre această ocupație?

E rușine să...

Domnul Andrian Candu:

10 secunde, vă rugăm frumos și...

Domnul Mihai Ghimpu:

Este o mare rușine în cadrul Uniunii Europene să audă Europa... concetățean care vine și organizează un miting. Aceasta nu înseamnă împotriva statului, aceasta înseamnă împotriva guvernării care-i ține în sărăcie și mizerie. Și aceasta o faceți de 25 de ani.

Iată unde se duce statalitatea.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Mihai Ghimpu:

...prin sărăcie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Ghimpu.

Vă mulțumim.

Probabil, deja au fost depășite și normele legale, și normele de timp. Nu a fost... *(Rumoare în sală.)*

Domnule Voronin,

Vă rog frumos, ca drept la replică. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Vladimir Voronin:

De fapt, eu de-acum conștientizez că-i în zadar lui Ghimpu să-i faci replică. Nici un folos, nici un „tolc”, cum spun moldovenii. *(Rumoare în sală.)*

Cum n-a înțeles, n-o să înțeleagă.

Obligatoriu ar fi să înțeleagă alegătorii că așa echipă și așa „pațani” în așa echipă nu mai trebuiesc în Parlament. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Ghimpu,

În Parlamentul Republicii Moldova, „dă să-i spun două vorbe”, probabil, nu e cazul ca și exprimări.

În continuare, voi supune votului ordinea de zi propusă de Biroul permanent și să continuăm să muncim, care este, de fapt, scopul Parlamentului.

Cine este pentru aprobarea ordinii de zi a ședințelor Parlamentului din 14 – 22 mai 2015, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumesc frumos.

Pe ordinea de zi sînt propuneri făcute regulamentar, în scris, înaintea ședinței, în baza articolului 46 al Regulamentului Parlamentului. *(Rumoare în sală.)*

În continuare, se supune pentru examinare și dezbateri proiectul de Lege nr.51 din 4 martie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Rog frumos, doamna Oxana Domentî, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie, să prezinte raportul pentru a doua lectură.

Doamna Oxana Domentî:

Onorat Parlament,

Comisia protecție socială, sănătate și familie, reieșind din atribuțiile și competențele sale funcționale, în temeiul articolului 27 al Regulamentului Parlamentului, a examinat în lectura a doua proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a unui grup de deputați din comisia parlamentară de specialitate.

În urma dezbaterilor pe marginea proiectului menționat, membrii comisiei comunică următoarele. Obiectul principal al proiectului de lege este garantarea ritmicității și previzibilității financiare a sistemului de sănătate, excluzînd reținerile și întîrzierile transferurilor de la bugetul de stat în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, fapt care generează actualmente presiuni financiare în cadrul sistemului de sănătate, în special la achitarea facturilor pentru medicamente, consumabile și servicii.

Un alt obiectiv este includerea în lista de cheltuieli prioritare ale Guvernului a cheltuielilor de finanțare destinate sistemului de sănătate.

În comisie a parvenit coraportul Comisiei economie, buget și finanțe, prin care membrii acesteia propun examinarea și adoptarea proiectului în plenul Parlamentului, în condițiile avizului pozitiv al Guvernului.

De asemenea, au parvenit avizele mai multor comisii și al Direcției generale juridice.

Avizul Guvernului este unul pozitiv și este anexat la raportul pentru lectura a doua. Astfel, au fost luate în considerare toate amendamentele parvenite care au fost înglobate în sinteză, anexa prezentului raport.

Proiectul de lege a fost redactat, luînd în considerare propunerile expuse în avizul Direcției generale juridice, cele de ordin redacțional, precum și amendamentul privind includerea în proiect a unui nou alineat, ce vizează completarea articolului 10 alineatul (4) al Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar din '96, ce au fost susținute de membrii comisiei.

Astfel, cu 8 voturi „pro” și 2 voturi „abținut”, comisia propune adoptarea proiectului de lege în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, doamna Domentî.

În adresa președintelui comisiei dacă sînt întrebări, vă rog frumos, doar cu... Sîntem în lectura a doua și doar cu referire la amendamente.

Vă rog frumos, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

E cunoscut faptul că dacă chiar și Guvernul transferă în timp suma necesară către CNAM, CNAM fiind un apendix al ministerului, deseori, nu transferă banii instituțiilor medicale.

De aceea eu și am propus un amendament care prevede că CNAM transferă sumele necesare instituțiilor medicale timp de 10 zile după transferul de la Guvern, pentru că făcând primul pas este necesar de făcut al doilea pas, ca instituțiile medicale să nu rămână fără surse financiare și să nu aibă datorii la medicamente, cum se întâmplă acum și la alte chestii care trebuie să procure.

Deseori se întâmplă că CNAM primește banii, dar ei nu sînt transferați la instituțiile medicale, apar datorii și se începe cercul vicios. Iată care este tot... un mic amendament. Aici nu e nimic deosebit, ca să ducem pînă la capăt, pentru că a face un proiect de lege din nou ca CNAM să transfere timp de 10 zile este... nu-i logic pentru două fraze un proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă Domentî,

Vă rog frumos, comentariu pe marginea acestui subiect.

Doamna Oxana Domentî:

Ceea ce vreau eu să spun este că acest amendament, totuși, nu a parvenit în mod regulamentar către comisie.

Am în față Regulamentul Parlamentului unde la punctul care reglementează cum trebuie să fie înaintate amendamentele deputaților și ale fracțiunilor parlamentare scrie foarte clar că: „deputații și fracțiunile parlamentare, precum și comisiile permanente ale Parlamentului au dreptul să prezinte în formă scrisă propuneri conceptuale și amendamente motivate la proiectul de act legislativ care se transmit comisiei permanente sesizate în fond în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data... după primirea proiectului.”

Deci amendamentul deputatului se imprimă pe o foaie cu antetul deputatului și se depune în comisia permanentă sesizată în fond ș.a.m.d.

Vreau să vă zic că această procedură, în principiu, nu a fost respectată. Și noi am avut acest amendament făcut în formă orală. Dar pentru ca să ne expunem cu precizie, să-l introducem în lectura a doua foarte clar în lege, el trebuie formulat clar și cu mare precizie. Aceasta e ceea ce privește la procedură.

În ceea ce privește la... poate la conceptul acestui amendament, vreau să vă încurajez, totuși, să veniți cu o inițiativă separată, pentru că doar faptul că vom impune Companiei Naționale de Asigurări în Medicină să transfere o parte din bani către o dată anumită sau peste 10 zile nu soluționează nimic.

Mai mult decît atît, vreau să vă zis că chiar ne implicăm în relațiile contractuale dintre Compania Națională de Asigurări în Medicină și instituțiile medicale.

Aceste relații contractuale sînt reglementate printr-o hotărîre a Guvernului. Astfel, din fondul de bază Compania Națională de Asigurări în Medicină are încheiate contracte cu prestatorii sau cu diferite instituții medicale, nu doar instituții medicale, dar și farmacii și alte instituții.

Modelul contractului este unul tip. Este aprobat de către Guvern. Tot acolo se stabilesc și date foarte concrete în care se finanțează aceste contracte. Anumite clauze se negociază și este firesc acest lucru, iar o serie de prevederi se includ în normele metodologice de aplicare a programului unic pe anul respectiv. Deci ele tot sînt distincte de la an la an.

Mai mult, vreau să vă zic că se achită mai multe plăți către instituțiile medicale, nu doar una singură. Deci avansul, de fapt, în conformitate cu aceste condiții contractuale, se încheie pînă la 80% din suma lunară contractuală, așa se întîmplă de obicei, dar este în funcție de acumulări. Există situații cînd se reușește să se avanseze și 60 – 70%, dar, subliniez acest lucru, se face ca plată în avans. De regulă, pînă la data de 20 a fiecărei luni se întîmplă acest lucru.

Avansul însă nu este o obligație din partea companiei. Și nu știu cum am putea să stabilim aici o dată fixă a lunii în care se stabilește avansul. Spuneam că este, totuși, o chestie contractuală care trebuie stabilită între companie și instituția medicală.

Mai departe, achitarea facturilor de către instituțiile... de către companie către instituțiile medicale se face trimestrial, se achită suma totală minus avansurile. De regulă, în jurul datei de 10-15. Iarăși, nu este clar cum am putea să stabilim această dată într-un amendament atît de general cum l-ați formulat.

Se face pentru acei ce dau factura în termen, ce prezintă factura în termen, precum și prezintă rapoarte lunare în timp. Depinde și de disciplina prestatorilor, pentru că unii prestatori nu prezintă la timp aceste facturi, de aceea aceste plăți nu se fac la timp.

La fel, aceste achitări din partea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către instituțiile medicale se fac și în funcție de anumiți indicatori de performanță lunar sau trimestrial, în funcție de indicatori. Iarăși, periodicitatea este stabilită în norme metodologice la prezentarea rapoartelor.

Unii indicatori se verifică înainte de plată. Iarăși, din nou, nu putem să impunem compania să achite toată suma înainte de a verifica anumite facturi, anumiți indicatori îndepliniți de către instituțiile medicale.

Achitarea către firmele farmaceutice pentru medicamentele compensate se face absolut după prezentarea totală de către acestea a medicamentelor.

De aceea, pentru ca să acceptăm amendamentul dumneavoastră, este nevoie să generalizați foarte clar despre ce fel de sume este vorba, din ce surse trebuie transferate, din ce fonduri trebuie transferate, către care instituții trebuie transferate.

Și vă încurajăm să faceți acest amendament în formă scrisă, pentru că așa cum l-ați prezentat dumneavoastră este prea general. Nu zicem că nu este rațional, dar ar trebui să-l examinăm în detaliu.

Domnul Andrian Candu:

Doar pentru precizare.
Amendamentul făcut de domnul Brega...

Doamna Oxana Domentii:

Nu se acceptă. (*Rîde.*)

Domnul Andrian Candu:

... în comisie, pentru lectura a doua, a fost examinat în comisie, doamnă Domentii?

Doamna Oxana Domentii:

Comisia nu l-a examinat, pentru că acesta nu a parvenit în mod regulamentar. Dar toți deputații s-au expus asupra necesității, probabil, a unei inițiative separate și a detalizării acestui amendament.

Prin această modificare, prin această lege nu s-a acceptat acest amendament.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Brega,
Pentru precizare. Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Doamnă Domentii,

Eu nu știu cine v-a făcut dumneavoastră amendamente orale. Eu verbal am spus și l-am dezbătut foarte mult, de fiecare dată, împreună cu toți deputații care au spus toți că sîntem de acord. Una la mîină.

Doi la mîină. Dumneavoastră vă contraziceți, pentru că spuneți că regulamentul prevede un termen de 30 de zile. Au trecut 30 de zile de la prima lectură pînă la a doua lectură? Nu. Deci vă rog.

Și nu citiți lecții. Aceste lecții le cunosc toți acei din medicină, cînd se transferă, cum se transferă. Simplu de tot, aici e simplu de tot. Nu trebuie de făcut filozofii.

Și să faci pentru un amendament o lege atît de mare... Aceasta e lege la noi? Deci o lege.. acesta e proiect de lege cu amendament. Haideți să fiți serioși. Ori facem proiecte de lege ori face amendamente populiste.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Pentru a... pentru a...

Doamna Oxana Domentî:

Dumneavoastră propuneți să blocăm acest proiect de lege, pentru că aveți un moft deosebit. Ați avut suficient timp să formulați acest amendament în mod regulamentar, dacă era să fiți intenționați pozitiv.

În cazul în care doar încercați să puneți piedici pentru promovarea acestui proiect de lege, așa și spuneți.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă...

Doamna Oxana Domentî:

De fapt, sînteți, practic, unicul care nu ați semnat acest proiect de lege din cadrul comisiei noastre. Restul, toți deputații, au semnat și în mod solidar au propus Parlamentului și au susținut în cadrul comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă președinte al comisiei,

Atunci cînd există dezbateri de genul acesta, există și o soluție de compromis. Votul plenului decide absolut tot.

Stimate domnule Brega,

Vă rugăm frumos să...

Doamna Oxana Domentî:

El nu este... acest amendament nu este formulat, nu este prezentat în formă scrisă.

Domnul Andrian Candu:

În formularea... noi în practica parlamentară avem de fiecare dată în experiență și amendamente de...

Doamna Oxana Domentî:

Și sîntem în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

... amendamente verbale, domnule Brega.

De aceea, vă rog frumos să dați exact citire amendamentului și va fi supus la vot.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Articolul 21 la „suma totală a transferurilor” mai departe după text „de data de 27 a fiecărei luni de gestiune”, mai departe: „CNAM transferă sumele necesare instituțiilor medicale timp de 10 zile de la... după transferul de la Guvern.” Și atîta-i tot.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Cine este pentru acest amendament, vă rog frumos să votați.

Lipsa votului necesar pentru a fi acceptat.

În continuare, doamna... domnul Hotineanu.

Numai puțin.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Eu am o întrebare.

Doamnă deputat,

Ați invocat că există avizul Guvernului. Eu am aici proiectul de lege. Nu am avizul Guvernului.

Doamna Oxana Domentî:

Este avizul Guvernului. A susținut formulările pe care le-am făcut noi.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Dar nu-l am. Nu-l am dat de la Secretariat. Și e un proiect de lege...

Doamna Oxana Domentî:

Este unul pozitiv prin care...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Îmi cer scuze.

Doamna Oxana Domentî:

... acceptă totalmente formularea și legea prezentată de către comisie.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Dar nu putem accepta astfel de formulări, fiindcă acest proiect de lege are atingere la procesul bugetar, nu la executarea bugetului, dar la însuși procesul bugetar.

De aceea, în condițiile... eu susțin acest proiect de lege conceptual, fără discuții, dar e problema: este aviz sau nu este. Eu nu îl am.

Doamna Oxana Domentî:

Este aviz pozitiv al Guvernului.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Citiți-l, vă rog.

Doamna Oxana Domentî:

Da, eu îl citesc.

Domnul Vladimir Hotineanu.

Vă rog.

Doamna Oxana Domentî:

Guvernul a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlament, și comunică că îl susține cu următoarea propunere: „Operarea modificărilor și completărilor prevăzute în proiectul de lege va garanta ritmicitatea și previzibilitatea finanțării sistemului de sănătate, excluzând reținerile în întârzierile transferurilor la bugetul de stat, în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală, care generează presiuni financiare în cadrul sistemului de sănătate, în special la achitarea facturilor pentru medicamente consumabile și servicii”.

Referindu-ne la prevederile incluse în prezentul proiect de lege și anume achitățile repartizate în rate egale, care urmează a fi efectuate nu mai târziu de data de 27 a fiecărei luni, considerăm necesară operarea modificării proiectului în partea ce ține de ratele lunare egale, deoarece acumulările resurselor financiare în bugetul de stat nu sînt uniforme pe parcursul anului. Subsidiar proiectul în cauză se va revedea sub aspectul excluderii carențelor de tehnică legislativă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Deci avizul Guvernului există.

Da, precizare, vă rugăm frumos.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Precizare. Vă rog împărțiți-vă cu secretul pe care l-ați avut că ați obținut acest aviz al Guvernului pozitiv în legislatura XX-a, că în legislatura a XIV-a nu a fost pozitiv.

Mulțumesc.

Doamna Oxana Domentî:

O să mă împart. Trebuie să fim mai insistenți.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Pistrinciuc,

Vă rog frumos.

Domnule Pistrinciuc,

Vă rog frumos, dacă aveți ...

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Era o precizare, de fapt, la ...

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte Domentii,
Doar puțin. Nu vă grăbiți.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Nu, nu, era, de fapt, o precizare la amendamentul propus de domnul Brega.

Domnul Andrian Candu:

Nu mai e cazul, că oricum este...

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Deci nu mai e cazul, da.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Dacă nu mai sînt alte întrebări în adresa comisiei voi supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.51 din 4 martie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, ce se referă la cîteva legi: Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală; Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale – articolul 67 ș.a.m.d.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Iar numărătorii,

Vă rugăm frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 18.

Sectorul nr.2 – 42.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul de Legea nr.51 din 4 martie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune dezbaterii proiectul de Lege nr.37 din 20 februarie 2015 privind importul unor obiecte de cult religios.

Îl invit la tribuna principală pe domnul Gagauz să prezinte raportul. Proiectul.

Domnul Fiodor Gagauz:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul de lege nr.37 din 20 februarie din anul curent este prezentat cu titlul de inițiativă legislativă în baza adresării comunității Parohiei „Schimbarea la față a Domnului” din municipiul Comrat în cadrul Bisericii Ortodoxe din Moldova, cu solicitarea de a permite introducerea în Republica Moldova și devamarea unor obiecte bisericesti cu scutirea de plata drepturilor de import.

Solicitarea este motivată prin faptul că la moment comunitatea nu dispune de mijloace financiare pentru a efectua devamarea obiectelor respective. Și din acest motiv solicită suportul autorităților publice.

Este de menționat că au fost achiziționate 35 de obiecte bisericesti pentru Parohie în valoare de aproximativ 636 de mii ruble din contul mijloacelor financiare transmise cu titlu de donație de către întreprinderea din Federația Rusă. Contractul de achiziție este inclusiv în materialele anexate la proiect.

Pentru introducerea în Republica Moldova a acestui lot de obiecte bisericesti, lista cărora se anexează, este necesară achitarea taxelor de import în valoare de 71 de mii de lei, care constituie o sumă considerabilă și... pentru beneficiar la momentul de față.

Din acest considerent, în temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului, se propune, cu titlu de excepție, ca obiectele destinate desfășurării activității bisericesti, expuse în anexa la prezentul proiect, să fie scutite de plata drepturilor de import la introducerea lor în țară de către Parohia „Schimbare la față a Domnului” din municipiul Comrat.

Au fost deja prezentate avizul Comisiei parlamentare de profil economie, buget și finanțe, precum și avizul Guvernului care își exprimă deplina susținere a acestei inițiative.

Ținând cont de rolul bisericii în menținerea valorilor morale și spirituale ale societății noastre și realizând importanța păstrării acestor valori în continuare pentru consolidarea întregii comunități, vin cu rugămintea către întreg cvorumul legislativ să susțină prezenta inițiativă legislativă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Gagauz.

Dacă sînt întrebări în adresa coautorului?

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

În continuare îl invit la tribuna principală pe domnul Ștefan Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, pentru a prezenta raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind importul unor obiecte de cult religios, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați și comunică următoarele.

Proiectul de lege prevede permiterea, cu titlu de excepție, comunității religioase Parohia Ortodoxă „Schimbarea la față a Domnului” din municipiul Comrat, UTA Găgăuzia de a introduce în Republica Moldova obiecte de rit bisericesc, cu scutirea de plata drepturilor de import și fără drept de înstrăinare.

Scopul proiectului de lege este de a crea condiții pentru desfășurarea ceremoniilor de cult și ameliorarea condiției moral-spirituale a populației, păstrarea și promovarea valorilor ortodoxe. Este de menționat că proiectul de lege a fost avizat de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și Guvernul Republicii Moldova.

De asemenea, în contextul abrogării anexei nr.1 din Legea nr.1380 din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, care prevede mărirea taxelor vamale pentru mărfurile importate și includerea acestora din urmă în Legea nr.172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor, precum și a faptului că proiectul de lege prevede scutirea de plata drepturilor de import, care include și taxa vamală, se propune a fi indicată derogarea și de la Legea nr.172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor.

Amendamentele și propunerile la proiectul de lege sînt prezentate în anexa la prezentul raport.

Reieșind din cele expuse, comisia, cu votul majorității membrilor săi, propune plenului Parlamentului proiectul de lege în cauză spre examinare și aprobare în primă lectură. Și dacă nu sînt obiecții și lectura a doua ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Creangă.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

În continuare, se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.37 din 20 februarie 2015 privind importul unor obiecte de cult religios.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor din plen s-au exprimat pentru aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

În continuare, mă adresez fracțiunilor dacă sînt obiecții cu privire la examinarea și adoptarea proiectului în a doua lectură?

Parcă obiecții nu sînt. În continuare, supun votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr. 37 din 20 februarie 2015 privind importul unor obiecte de cult religios.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Și numărătorii, vă rog frumos rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 18 de voturi.

Sectorul nr.2 – 42 de voturi.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul de Lege nr.37 din 20 februarie 2015 privind importul unor obiecte de cult religios a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii în plenul Parlamentului proiectul de Lege privind ratificarea Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit.

Proiectul va fi prezentat de domnul viceministru al finanțelor Simion Botnari.

Vă rog frumos.

Domnul Simion Botnari – viceministru al finanțelor:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Prezint în atenția dumneavoastră proiectul de Lege privind ratificarea Convenției între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit, întocmită la Valletta, 10 aprilie 2014.

Convenția pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit, întocmită la Valletta, 10 aprilie 2014, are ca scop dezvoltarea relațiilor economice între Republica Moldova și Republica Malta atât în domeniul eliminării dublei impuneri a persoanelor fizice și juridice, cât și în scopul atragerii investițiilor străine.

Încheierea convenției nominalizate va consolida cadrul juridic existent între Republica Moldova și Republica Malta, va avea un impact pozitiv asupra impulsivității relațiilor bilaterale moldo-malteze în diferite domenii, inclusiv cel politic.

Prevederile convenției sînt compatibile cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cu normele juridice internaționale, aferente domeniului respectiv și nu necesită modificarea actelor normative interne sau adoptarea actelor normative noi.

Aplicarea prevederilor convenției nu presupune luarea anumitor măsuri organizatorice, cum ar fi: înființarea unor structuri noi, abilitarea unor persoane sau instituții cu împuterniciri noi.

Ținînd cont de specificul convenției, nu se presupun cheltuieli financiare suplimentare în vederea aplicării lor.

Prevederile convenției au ca scop crearea unor sisteme fiscale care coordona acțiunile statelor contractante, îndreptate asupra evitării dublei impuneri, distribuirii drepturilor impunerii fiscale între statele contractante, precum și eliminării discriminării fiscale sub orice formă, fapt care va asigura condiții

favorabile de efectuare a activității economice existente și de consolidare a relațiilor economice.

Convenția va intra în vigoare la data ultimei notificări și prevederile sale vor avea efect după 1 ianuarie a anului calendaristic, imediat următor anului în care convenția va intra în vigoare.

În baza celor expuse, considerăm că ratificarea Convenției între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit, întocmită la Valletta, 10 aprilie 2014 va avea consecințe benefice în cele mai diverse domenii ale colaborării moldo-malteze și va servi drept bază dezvoltării mai eficiente a sectorului financiar și fiscal, a creării condițiilor egale pentru toți agenții economici care vor desfășura activitate de întreprinzător.

Rog susținerea proiectului.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa autorilor?

Domnul Neaguța,

Vă rugăm frumos.

Domnul Andrei Neaguța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule viceministru,

În această sală adesea se spune despre experiența Europei. Și în Europa ministrul este persoana care face legătura cu, desigur, cu Guvernul, cu o cameră a Parlamentului, cu cealaltă cameră. De obicei, el cu aceasta și se ocupă. Și când ministrul participă la ședință, aceasta înseamnă, în primul rînd, atitudinea lui respectuoasă față de acest organ. Și în al doilea rînd, el își îndeplinește atribuțiile lui, deci, de a veni și de a informa.

Spuneți, vă rog, ce i-a încurcat domnului ministru Arapu să fie prezent astăzi aici?

Domnul Simion Botnari:

Eu îmi cer scuze, eu nu fac programul domnului ministru și doar execut funcția mea de viceministru... execut funcția mea de viceministru, care presupune și anume aceste atribuții, prin care eu prezint proiecte de legi în Parlament.

Domnul Andrei Neaguța:

Deci, vă rog, să-i transmiteți că programul dumnealui în ziua de ședință a Parlamentului nu poate fi altfel, decît a fi în Parlament.

Și a doua. Atribuțiile nu sînt ale lui, dar sînt... nu sînt ale dumneavoastră, dar sînt, în primul rînd, ale lui – de a prezenta raportul în Parlament.

Vă rog, domnule Președinte al Parlamentului, să confirmați cele spuse de mine.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnul Neaguța.

O să rugăm și prin Secretariatul Parlamentului să facem demersurile necesare încât, într-adevăr, primele persoane din conducerea ministerelor, în mare parte, în mod obișnuit, să fie acei care prezintă rapoartele.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, dacă mai sînt întrebări în adresa autorului cu privire la tratatul de evitare a dublei impunerii?

Vă mulțumim frumos. Nu mai sînt.

Vă mulțumim, domnul Botnari. (*Rumoare în sală.*)

În continuare, îl rugăm pe domnul Ștefan Creangă.

Nu, mă scuzați, inițial domnul Igor Corman, președintele Comisiei politică externă și integrare europeană să prezinte raportul comisiei pe marginea acestui tratat.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia propune ratificarea acestei convenții prin adoptarea unei legi organice și în primă, și în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Și în continuare, domnul Creangă să prezinte coraportul Comisiei economie, buget și finanțe pe marginea acestui tratat.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

În urma examinării acestui proiect de lege, ratificarea convenției, Comisia economie, buget și finanțe propune a fi susținut pentru primă și a doua lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dacă nu mai sînt întrebări în adresa comisiilor, continuăm cu votul pentru primă lectură a proiectului de Lege nr.156 din 22 aprilie 2015 privind ratificarea Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos, să votați.

Majoritatea celor din plen au votat pentru aprobarea acestuia în primă lectură.

În continuare, mă adresez fracțiunilor parlamentare dacă au obiecții să purcedem și la examinarea și adoptarea în lectura a doua a proiectului.

Nu sînt obiecții.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua și ultima proiectul de Lege nr.156 privind ratificarea Convenției între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați, iar numărătorii, vă rugăm frumos, să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 18.

Sectorul nr. 2 – 41.

Sectorul nr. 3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 82 de voturi proiectul de Lege nr.156 din 22 aprilie 2015 privind ratificarea Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Malta pentru evitarea dublei impuneri a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.177 din 4 mai 2015 privind ratificarea Acordului de contribuție dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la participarea Guvernului Republicii Moldova la Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu.

Prezintă raportul domnul Copaci, viceministru al economiei.

Din start vă menționez că ministrul economiei este plecat în afara țării.

Domnul Tudor Copaci – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Fondul Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu, prescurtat E5P, prezintă un fond cu capital de circa 93 de milioane de euro, inițiat în anul 2009 de către Guvernul Suediei în colaborare cu instituțiile financiare internaționale.

Obiectivele principale ale acordului sînt: creșterea eficienței energetice, în special a întreprinderilor din sectorul municipal; reducerea semnificativă a emisiilor de CO₂; sporirea competitivității economice a întreprinderilor din sectorul municipal; sporirea accesibilității serviciilor prestate.

Instituțiile financiare internaționale fondatoare ale E5P sînt: BERD-ul, Banca Europeană pentru Investiții, IFC și alte bănci, Banca Mondială și altele.

Dacă vorbim despre proiectele eligibile în cadrul E5P, aș menționa: ameliorarea sistemului de termoficare, aprovizionarea cu apă, iluminarea stradală, eficientizarea energetică a edificiilor publice, transportul urban, gestionarea și reciclarea deșeurilor.

Partenerii Republicii Moldova în cadrul acestui fond este Uniunea Europeană – cu o contribuție de 10 milioane de euro, Norvegia – un milion de euro, Suedia, România, Polonia, Estonia și alte țări.

Reieșind din cele expuse, Republica Moldova ar putea beneficia din partea Fondului E5P de circa 10–20 milioane de euro sub formă de grant, contribuind doar cu un milion de euro, ceea ce ar corespunde la implementarea proiectelor în valoare de peste 100 milioane euro.

Onorat plen,
Rugăm susținerea acestui proiect.
Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.
În adresa autorilor – întrebări, vă rog frumos.
Doamna Ivanov,
Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc mult.
Domnule viceministru,
Este cam... sînt cam stranii condițiile acordului respectiv și de aceea aș vrea să vă adresez cîteva întrebări și vă rog să aduceți o claritate.

Deci dumneavoastră propuneți ca Republica Moldova să contribuie cu un milion de euro, așa?

Deci pentru a fi eligibili la careva proiecte din fondul respectiv. Coeficientul este de 1 la 5. Adică, pentru a beneficia de 10 milioane, țara trebuie să vină cu 50 de milioane. Corect?

Domnul Tudor Copaci:

Nu este adevărat.

Doamna Violeta Ivanov:

Cum nu-i adevărat? Eu citesc din nota dumneavoastră.

Deci referitor la... deci sursele disponibile. Uitați-vă în notă, Norvegia – un milion de euro din surse neoficiale, asta cum? Ați auzit că s-au pus și nu?

Suedia – 6 milioane din surse neoficiale.

Eu vreau să vă aduc aminte că noi avem foarte multe fonduri la care putem... la care sîntem eligibili, cum ar fi și Fondul Global de Mediu, cum ar fi și Fondul de Dezvoltare Austriac, cum ar fi și Fondul Verde pentru Climă, cum ar fi și ... și foarte, foarte multe altele.

Dar noi nu avem capacități cine să scrie aceste proiecte și cine să le înainteze.

Aici dumneavoastră propuneți ca noi să venim cu acest milion, pentru a fi eligibili.

Și încă un lucru, citesc de pe pagina web a Comisiei Europene, deci condiția este potențialul de a promova dialogul politic și reforma legislativă. Adică, putem... pot să ne spună că nu faceți reforme și nu puteți beneficia.

Nu credeți dumneavoastră că este un factor de risc aici și ați analizat cumva deci care poate să fie riscul și nu înțeleg? Adică pentru 1 milion de euro deci noi trebuie să venim cu 5.

Domnul Tudor Copaci:

Mulțumim, stimată doamnă deputat.

Deci aș vrea să menționez că noi deja beneficiem din sursele acestui fond.

Apropo, recent a fost votată finanțarea CET-Nord, deci pentru restructurarea sistemului termoenergetic din Bălți și fracțiunea dumneavoastră, de asemenea, a susținut acest proiect. Și din proiectul total de 10 milioane de euro creditul constituie 7 milioane de euro, dintre care 3 milioane de euro acesta este grant anume din acest fond E5P.

Ceea ce e legat... deci noi deja am beneficiat, neachitând nici un ban. Eligibilul acestui proiect este ca după ratificarea acestui acord urmează prima tranșă de 100 de mii de euro. Doar 100 de mii de euro și aceasta Guvernul a negociat foarte greu.

Deja noi sîntem eligibili. Deci după achitare, după ratificare și achitarea acestor 100 de mii de euro, practic, noi putem să beneficiem de cele 3 milioane de euro care deja noi avem în proiectul la CET-Nord.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ivanov,

Vă rog frumos, pentru precizare.

Doamna Violeta Ivanov:

De ce ați negociat coeficientul 1 la 5 ? Care a fost necesitatea?

Domnul Tudor Copaci:

Deci noi nu am negociat coeficientul. Deci aceasta este menționat în nota informativă. Dar coeficientul 1 la 5 înseamnă în felul următor: de la 100 de milioane investiții putem să beneficiem minimum de 20 milioane. Deci 1 la 5, acesta este raportul.

Dar nu este în acord stipulat 1 la 5.

Rugăm susținerea și în cadrul...

Domnul Andrian Candu:

Este o neînțelegere. Se pare că la fiecare milion contribuit, există 5 milioane beneficiu. Nu viceversa.

Doamnă Ivanov,

Vă rugăm frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Vă mulțumim.

Domnul Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumim.

Domnule ministru,

Eu sînt aici.

Spuneți, vă rog, iată acum noi vorbim despre acest milion de euro, care trebuie să fie plătit din bugetul țării. Dar de unde să luăm banii aceștia? O întrebare poate retorică, dar în condițiile cînd domnul Prim-ministru a declarat că banii erau deja furați cînd dumnealui a venit deci în postura aceasta, de unde să luăm acest milion?

Domnul Tudor Copaci:

Stimate domnule deputat,

Iarăși Guvernul Republicii Moldova a negociat ca acest milion să-l achităm pe parcursul a 5 ani. Și cum am menționat, noi sîntem deja eligibili la primii 100 de mii de euro care au fost deja bugetați pentru anul 2015 și pînă la sfîrșit de an încă 225 de mii de euro.

De aceea toți banii sînt bugetați și nu avem probleme la acest subiect.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos precizări sau a doua întrebare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, o mică precizare. Noi, ieri la ședința comisiei, am examinat acest proiect de lege și reprezentantul dumneavoastră a declarat că această sumă deja este prevăzută în bugetul țării pentru anul 2015.

Atunci apare întrebarea: cum așa...

Domnul Tudor Copaci:

100 de mii.

Domnul Vladimir Țurcan:

...legea încă nu este adoptată, tratatul nu este încă ratificat, dar deja este prevăzut în bugetul țării.

Domnul Tudor Copaci:

Da.

Domnul Vladimir Țurcan:

Noi sîntem așa de bogați în sensul acesta?

Domnul Tudor Copaci:

Da. Stimate domnule Țurcan,

Deci acordul a fost semnat la 16 octombrie de domnul Președinte Candu și deja, deci din momentul cînd noi avem semnat acest acord, au fost planificate pentru 2015 sumele necesare și sînt stipulate. Deci se... (*Rumoare în sală.*)

Atunci la rectificare redirecționăm.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnul Ștefan Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Spuneți-ne, vă rog, de resursele financiare din acest fond vor putea beneficia și persoanele fizice, și juridice din dreptul privat sau numai persoanele publice?

Domnul Tudor Copaci:

Deci...

Domnul Ștefan Creangă:

De drept public.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Copaci:

Deci poate beneficia oricine de acest fond, inclusiv persoanele fizice, juridice, dar partenerul de implementare a proiectelor date urmează să fie unul din băncile fondatoare ale acestui fond, cum ar fi: BERD-ul, BEI... Banca Mondială. Doar în acest context ei pot să aplice și să beneficieze, deoarece aceste bănci și sînt băncile ce implementează proiectele în cadrul acestor fonduri.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,

Continuați.

Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Să înțelegem, pentru o precizare, să înțelegem corect că acest acord va veni pentru a susține business-ul mic și mijlociu.

Domnul Tudor Copaci:

Inclusiv business-ul mic și mijlociu și întreprinderile mari, și tot ceea ce e legat de activitatea economică anume îndreptat spre eficiența energetică care este obiectivul principal al acestui fond.

Domnul Ștefan Creangă:

Mai am o întrebare.

Domnule ministru,

Spuneți-ne, vă rog, aspectul de informare a cetățenilor pentru acest grant, să spunem așa, procedura de accesare a grantului... cine se va ocupa în continuare?

Domnul Tudor Copaci:

Se va ocupa Ministerul Economiei prin intermediul autorităților din subordine, cum ar fi: Agenția pentru Eficiență Energetică, Fondul pentru Eficiență Energetică. Și în cadrul ministerului este direcția corespunzătoare, atragerea investițiilor și promovarea activității întreprinderilor mici.

Prin toate sursele de informare disponibile, vom informa cetățenii și întreprinderile despre posibilitatea de accesare a acestui fond, domnule președinte.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă mai sînt întrebări în adresa autorilor?

Nu mai sînt întrebări.

În continuare, ofer cuvînt atunci domnului Igor Corman, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, pentru a prezenta raportul comisiei.

Domnul Igor Corman:

Domnule Președinte,

Domnilor deputați,

Comisia a examinat acest proiect de lege. Au avut loc discuții și au fost adresate întrebări suficiente autorului proiectului de lege deci din toate punctele de vedere, inclusiv de ordin financiar și politic.

Comisia consideră util acest acord pentru țară.

Deci noi propunem ca acordul să fie ratificat prin adoptarea unei legi în primă și a doua lectură, cu o singură precizare și aceasta ca să aducem titlul legii deci în corespundere cu normele tehnicii legislative.

Și anume propunem ca la alineatul (1) din textul proiectului de lege să fie următoarea redacție: „Acordul de contribuție dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la participarea Republicii Moldova la Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu.”

Asta pentru stenogramă.

Deci propunem ratificarea prin adoptarea unei legi în primă și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În adresa Comisiei politice externe și integrare europeană dacă sînt întrebări?

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim, domnule președinte.
Domnul Ștefan Creangă,
Vă rugăm frumos, puteți și de pe loc să dați citire raportului sau să prezentați raportul comisiei pentru lectura întâi și a doua, eventual.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,
Stimați colegi,
Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege și a aprobat coraportul pentru acest proiect de lege și propune pentru a fi adoptat de către Parlament în primă și a doua lectură.
Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.
Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei economie, buget și finanțe? Nu sînt întrebări.

În continuare, purcedem la procedura de vot.

Se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege privind ratificarea Acordului de contribuție dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la participarea Guvernului Republicii Moldova la Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți în sală au votat pentru aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Și mă adresez fracțiunilor parlamentare dacă au obiecții, să purcedem și la lectura a doua. Nu sînt obiecții.

Propun votului pentru lectura a doua și ultima proiectul de Lege nr.177 din 4 mai 2015 privind ratificarea Acordului de contribuție,.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați pentru lectura a doua.

Și rugăm ...

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 18 de voturi.

43 – sectorul nr.2.

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul de lege nr.177 din 4 mai 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima și se referă la Acordul de contribuție dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană de Dezvoltare cu privire la participarea Guvernului Republicii Moldova la Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune examinării și dezbaterilor în plen proiectul de Lege cu privire la ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Muntenegrului privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor.

În continuare, prezintă același... prezintă proiectul de lege domnul Tudor Copaci, viceministru al economiei.

Domnul Tudor Copaci:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Muntenegrului privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor a fost semnat la București la 20 iunie 2014 și stabilește principiile juridice de bază menite să întărească relațiile de prietenie între cele două state, să extindă dezvoltarea colaborării comercial-economice, precum și să încurajeze și să creeze condiții favorabile pentru investițiile persoanelor fizice și juridice ale unui stat pe teritoriul celuilalt stat.

Aprobarea de către Republica Moldova a acordului menționat va avea consecințe favorabile pentru asigurarea protejării investițiilor și promovării lor de către ambele state și, implicit, asupra îmbunătățirii și dezvoltării relațiilor moldo-muntenegrene în diverse domenii, inclusiv cele politice.

Aprobarea acordului în cauză nu necesită cheltuieli financiare suplimentare. Termenul acordului este de 10 ani cu prelungire, dacă nu se denunță.

Rugăm susținerea, onorat plen, a acestui proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa autorului? Nu sînt întrebări.

În continuare, îl rugăm pe domnul Igor Corman, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia nu are obiecții. Propunem adoptarea acestui proiect în primă și în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană? Nu sînt întrebări.

În continuare, domnul Ștefan Creangă să... îl rugăm, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul și pentru comisie pentru lectura întâi și a doua, eventual.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Guvernul Muntenegrului privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor și în coraportul său, cu majoritatea voturilor membrilor comisiei, propune spre adoptare acest proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Sînt întrebări în adresa Comisiei economie, buget și finanțe? Nu sînt întrebări.

Supun votului proiectul de Lege nr.157 din 22 aprilie 2015 cu privire la ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Muntenegrului privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor pentru primă lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți în plen au votat pentru aprobarea proiectului în primă lectură.

Pentru aprobarea, eventual, a proiectului în a doua lectură, fracțiunile au obiecții? Nu sînt obiecții.

Supun votului pentru lectura a doua și ultima proiectul de Lege nr.157 din 22 aprilie 2015 cu privire la ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Muntenegrului privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Și, numărătorii, vă rugăm frumos să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 18.

Sectorul nr.2 – 43.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Cu 82 de voturi, proiectul de lege a fost votat în a doua lectură și ultima.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.160 din 24 aprilie 2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme.

Îl prezintă, la fel, domnul Tudor Copaci, viceministru al economiei.

Domnul Tudor Copaci:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Tratatul privind comerțul cu arme a fost adoptat de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite pe data de 2 aprilie 2013.

Scopul de bază al acestui tratat constă în reglementarea comerțului internațional cu arme convenționale, arme de calibru mic și armament ușor.

În conformitate cu prevederile Tratatului privind comerțul cu arme, statele părți se obligă să instituie și să mențină sistemele naționale eficiente de control al exportului, importului, tranzitului și activității de intermediere a 8 categorii de arme convenționale, precum și a munițiilor și componentelor acestora. În cazul importului de arme, statele se angajează să coopereze cu statele exportatoare, inclusiv pentru furnizarea certificatului de utilizator final.

Totodată, calitatea de membru al tratatului respectiv presupune menținerea evidenței autorizațiilor de export a armelor convenționale pentru o perioadă de 10 ani, precum și prezentarea anuală a rapoartelor despre autorizațiile de export și import al armelor convenționale pentru a fi distribuite Secretariatului.

Tratatul privind comerțul cu arme a fost semnat de 130 de state și ratificat de 67 de state. Acesta intră deja în vigoare, deoarece, conform tratatului, dacă 50 de state semnatare au ratificat, atunci el intră în vigoare.

Republica Moldova a semnat tratatul respectiv pe data de 10 septembrie 2013 și urmează să îndeplinească toate procedurile interne în vederea punerii acestuia în vigoare.

Ratificarea prezentului tratat nu contravine politicii externe și interne de promovare... promovate de Republica Moldova și nici angajamentelor internaționale asumate.

Aplicarea prevederilor tratatului nu presupune întreprinderea unor măsuri organizatorice, cum ar fi, înființarea unor structuri noi sau abilitarea unor instituții cu înputerniciri noi.

Onorat plen,
Rugăm susținerea acestui proiect.
Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.
În adresa autorului dacă există întrebări?
Domnule Deliu,
Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc mult.
Domnule ministru,

Consider că Ministerul Justiției a făcut o propunere pertinentă și aș vrea să aflu părerea dumneavoastră. Deci Ministerul Justiției vine cu propunerea de completat acest proiect de lege cu următoarea sintagmă sau cu următorul alineat: „Până la restabilirea deplină a integrității teritoriale a Republicii Moldova, prevederile tratatului se aplică doar pe teritoriul controlat efectiv de autoritățile Republicii Moldova.” Care este părerea dumneavoastră în acest sens?

Domnul Tudor Copaci:

Da. Eu aş vrea să menţionez că noi avem legislaţia Republicii Moldova şi asupra tuturor întreprinderilor, inclusiv acelor din Transnistria.

Evident, dacă orice întreprindere din Transnistria doreşte să exporte, să importe, să tranziteze armele convenţionale conform tratatului, ei urmează să se adreseze la Ministerul Economiei unde avem secţia corespunzătoare, să obţină autorizaţiile corespunzătoare şi să părăsească teritoriul vamal al Republicii Moldova.

Deci noi avem exemple când întreprinderile din Transnistria s-au înregistrat la Camera Înregistrării de Stat, conform legislaţiei în vigoare, au solicitat autorizaţiile corespunzătoare. Autorizaţiile... la care s-au dat, la care nu s-au dat, dar mecanismul funcţionează.

Deci este decizia plenului de a pune... propune modificările acestea. Dar eu vă spun că acest mecanism deja lucrează şi pentru întreprinderile din Transnistria. De aceea nu consider necesar includerea acestor clauze.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulţumesc.

Domnule Deliu,

Dacă aveţi precizare sau a doua întrebare?

Vă mulţumim.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorului.

Vă mulţumim frumos, domnule Copaci.

Domnul Tudor Copaci:

Mulţumim.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Igor Corman, preşedintele Comisiei politice externe şi integrare europeană, va prezenta raportul comisiei.

Domnul Igor Corman:

Mulţumesc, domnule Preşedinte.

Comisia propune ratificarea tratatului respectiv în primă şi a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulţumim.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt întrebări.

În continuare, domnul Veaceslav Untila, preşedintele Comisiei securitate naţională, apărare şi ordine publică, prezintă coraportul.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vă mulţumesc, domnule Preşedinte.

Comisia securitate naţională, apărare şi ordine publică propune spre adoptare acest proiect în primă şi a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică? Nu sînt întrebări.

În continuare, propun votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.160 din 24 aprilie 2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți în plen au votat pentru aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Și dacă nu sînt obiecții din partea fracțiunilor, atunci vom purcede la votul în a doua lectură. Nu sînt obiecții.

Supun votului pentru lectura a doua și ultima proiectul de Lege nr.160 din 24 aprilie 2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumesc.

În continuare, numărătorii pe sectoare, vă rugăm frumos să ne dați rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 1 vot.

Sectorul nr.2 – 42. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2,

Vă rugăm mult.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 17.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Fără să anunț rezultatele, voi avea o discuție separată cu liderii fracțiunilor și vom transfera votul în continuare pentru altă dată.

În continuare, proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură. Nr.7 de pe ordinea de zi. Nr.149 cu număr de înregistrare, 16 aprilie 2015.

Prezintă domnul Loghin, viceministru al agriculturii și industriei alimentare.

Domnul Vladimir Loghin – *viceministru al agriculturii și industriei alimentare:*

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Pentru a evita confuzii și clișee, din start vreau să menționez că aici nu este vorba despre resurse genetice modificate, dar despre un fond de resurse genetice

vegetale. Tratatul privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură reprezintă cadrul juridic internațional pentru conservarea, utilizarea durabilă și partajarea echitabilă a acestor resurse și este în concordanță cu Convenția privind diversitatea biologică.

Conform datelor din iunie 2013, 128 de țări și fiecare țară din Uniunea Europeană au aderat la tratat, demonstrând astfel importanța deosebită care o acordă țările acestui domeniu.

Tratatul creează pentru prima dată un sistem multilateral de acces la informație și de partajare a expertizei în materie de culturi și furaje vitale pentru securitatea alimentară mondială. Acesta va garanta distribuția echitabilă a avantajelor care decurg din utilizarea resurselor genetice vegetale în particular de populația statelor subdezvoltate. Tratatul va contribui în mod egal la partajarea avantajelor financiare care derivă din utilizarea resurselor, inclusiv comercializarea noilor varietăți către sectorul privat.

Aderarea la acest tratat conferă o serie de avantaje, precum:

1. Facilitatea accesului la resurse genetice vegetale pentru a fi utilizate în agricultură, cercetare, ameliorare, instruire prin intermediul unui sistem de acces multilateral.

2. Stabilirea unor mecanisme privind împărțirea echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea resurselor genetice vegetale, inclusiv din folosirea comercială a acestora prin mijloace ca: schimb de informații, acces la transfer și tehnologii.

3. Furnizarea a trei elemente de bază privind drepturile fermierilor: protecția cunoștințelor tradiționale relevante pentru resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură; acordarea dreptului de a participa, în mod echitabil, la împărțirea beneficiilor, rezultatelor din utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură; asigurarea dreptului de a lua parte la nivel național în procesul decizional legat de conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale în vederea implementării unor activități prioritare cuprinse în tratat.

Beneficiile aderării la tratat pentru Republica Moldova sînt următoarele: accesul la fondul genetic global care cuprinde peste 1,6 milioane de exemplare de resurse genetice, precum și la baza de date mondială privind resursele genetice vegetale atît pentru instituțiile științifice și de cercetare din țară, cît și pentru fermieri, ce va permite îmbunătățirea și restabilirea Fondului genetic vegetal.

Doi. În baza tratatului, fermierii vor avea posibilitatea să beneficieze de proiecte de asistență pentru ameliorarea, menținerea, complimentarea și valorificarea Fondului genetic vegetal, ministerul, în cazul dat – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, va obține acces la asistența în domeniul gestiunii Fondului genetic vegetal și posibilități de acces la valorificarea sistemului multilateral de acces în scopul utilizării eficiente a Fondului genetic vegetal și contribuție la menținerea securității alimentare a republicii.

Un aspect foarte important este cel financiar. Tratatul nu prevede ... Atenție! Deci tratatul nu prevede plata cotizațiilor de membru sau careva alte plăți

suplimentare obligatorii pentru țara care aderă la tratatul dat. Totodată, acesta nu stabilește careva cerințe privind finanțarea în domeniul gestiunii fondului genetic.

Tratatul stabilește o serie de recomandări pentru sistemul de gestiune de stat a Fondului genetic vegetal. În vederea asigurării suportului de implementare a acestora, este stabilit un mecanism de asistență pentru statele cu economie de tranzit și în curs de dezvoltare.

Aderarea la tratat va favoriza promovarea dezvoltării durabile și menținerea resurselor genetice vegetale pentru agricultură și alimentație. Aderarea la tratat va conduce la majorarea beneficiilor obținute în Republica Moldova în baza statutului ei de țară-membră a Organizației Mondiale pentru Agricultură și Alimentație. *(Rumoare în sală.)*

Vă rog să aprobați acest ...

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, onorat plen.

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa autorului?

De procedură, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Președinte,

Mulțumesc.

E cunoscut faptul că salariul deputatului constă în a munci în Parlament. Deci noi avem o categorie de trădători și vînzători de neam care au venit acum să se înregistreze și au plecat la Primărie și fac, provoacă scandal și bătăi.

Vă rog să solicitați principalului trădător și vînzător de neam, care ia banii de la Kremlin, să-și cheme soldățeii săi de acolo și să nu implice în scandal Primăria Chișinăului. N-o să vă meargă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Mudreac,

Vă rugăm frumos, dacă aveți întrebări în adresa autorului?

Domnul Radu Mudreac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule raportor,

Vă rog să ne explicați, dacă în urma semnării acestui tratat va avea loc privarea dreptului de a alege liber, de a selecta, dezvolta și cultiva semințe proprii și apoi de a vinde recoltat, fără a stabili dacă acestea provin din varietăți care figurează în catalogul menționat?

Domnul Vladimir Loghin:

În nici un caz noi nu sîntem lezați în drepturile noastre de a dezvolta agricultura. Vă dau un mic exemplu. Institutul Porumbeni va avea libertatea de a-și

crea hibrizii. Deci nu ne obligăm în nici un caz să omologăm, să acceptăm tot ce este deja în Fondul genetic mondial.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Mudreac,

Dacă mai aveți precizări sau a doua întrebare?

Domnul Radu Mudreac:

Încă o întrebare. În cazul folosirii de către agricultorii autohtoni a soiurilor și resurselor genetice vegetale ale altor țări-membre, odată cu semnarea tratatului, reieșind din faptul că majoritatea fondului genetic este de import, va rezulta, conform prevederii procedurii de partajare a beneficiilor, impozitarea, taxarea veniturilor de la recoltele primite în fondul menționat?

Domnul Vladimir Loghin:

Nu sînt sigur că am înțeles bine întrebarea. Dacă puteți să repetați, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Mudreac,

În continuare, vă rugăm.

Domnul Radu Mudreac:

În urma obținerii producției de la folosirea soiurilor genetice și comercializarea acestui product, dacă urmează de a achita unele cotizații sau plăți din obținerea venitului? Ca precizare. Dacă în tratatul dat a fost dezbătut împreună cu federațiile, confederațiile agricole de profil în cadrul filierei ceea ce ține de impactul asupra ... în urma semnării acestui tratat?

Domnul Vladimir Loghin:

Tratatul a fost discutat cu asociațiile de producători, nimeni n-a avut nici o obiecție. Fiindcă, repet, avem doar beneficii, nu avem, practic, nimic de pierdut de la semnarea acestui tratat.

Ca să răspund la prima întrebare. Într-adevăr, în cazul cînd Fondul genetic mondial este utilizat pentru a comercializa produsele, atunci, cu adevărat, aceste materiale se plătesc, iar la import se plătesc și taxe vamale de import și evident impozitele pentru realizarea produsului. Aceasta în cazul în care se comercializează aceste materiale.

Domnul Andrian Candu:

O precizare, domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Eu cred că fermierii nu cunosc despre rezultatele date și nu știu dacă a fost discutat cu dumnealor. Cu cine am discutat eu dumnealor nu cunosc a fost pe

filieră dezbătut procesul dat, despre ce urmează și impactul care se va reflecta asupra dumnealor.

Reieșind din cele menționate, fracțiunea noastră nu va susține tratatul dat.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Reidman, vă rugăm.

Domnul Oleg Reidman:

Спасибо.

Господин министр,

Предполагает ли этот тратат создание некого национального банка resurselor genetice? Avem noi ceva pentru păstrarea în această banca națională de resurse? Și câte resurse financiare trebuie pentru a face această bancă?

Domnul Vladimir Loghin:

Da, odată cu semnarea tratatului, Moldova, într-adevăr, are nevoie de crearea unei bănci de produse genetice vegetale și o bună bază este deja creată. Este Institutul Porumbeni, care este un institut care activează din anul, nu mai știu care, anul 1960 și a fost foarte cunoscut. Și, deci, ca să vă răspund așa mai pe scurt, e nevoie de așa un fond, să vă răspund acum exact cu o cifră îmi este greu, o să verific acest lucru și vi-l comunic.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Continuați, vă rugăm frumos.

Domnul Oleg Reidman:

О precizare.

Просто Вы сказали в своем рапорте, что присоединение к этому тратату не требует... numai cotizatii nu trebuie. Cotizatii nu trebuie, da resursele financiare adăugate trebuie pentru, constituie acest banc de resursele genetice și pentru păstrarea fiecare an și pentru schimbarea.

Domnul Vladimir Loghin:

Da, vă repet că în cazul Republicii Moldova, într-adevăr, nu este nevoie de fonduri substanțiale, fiindcă așa un fond deja există, el nu este oficial, dar toate resursele genetice vegetale pe care le are țara, sînt cumva concentrate în Porumbeni.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

În continuare, precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Da, precizare.

Ну, возникнет в тех же Порумбень, или в Институте полевых культур, – или еще в том, что у нас осталось из селекционной науки, возникнет новый сорт, создан будет новый сорт или новая гибридная линия. Ее нужно поместить в этот фонд?

Domnul Vladimir Loghin:

Обязательно.

Domnul Oleg Reidman:

Нужно купить, нужно купить.

Domnul Vladimir Loghin:

Что нужно купить?

Domnul Oleg Reidman:

У производителя этого сорта нужно купить образцы, чтобы поместить в этот фонд, așa-i ori nu? Я, может быть, неправильно понимаю? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Oleg Reidman:

Если подарят, все равно нужно взять на баланс и амортизацию платить.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Loghin,

N-aveți întrebări, aveți răspunsuri?

Fără răspuns.

Domnul Vladimir Loghin:

Am un răspuns. Deci, dacă acest fermier vrea ca hibridul dumnealui să fie neapărat inclus în Fondul mondial de resurse genetice vegetale, el este obligat să-l înregistreze în banca de date.

Aceasta-i tot ce pot să vă răspund.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

A doua întrebare, vă rugăm.

Domnul Oleg Reidman:

Eu n-am alte întrebări da, посмотрим, как это будет выглядеть. Ни один институт не отдаст в этот банк ни одного своего образца бесплатно.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă mai sînt întrebări în adresa Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare?

Vă mulțumim.

În continuare, îl rugăm pe domnul Igor Corman, să prezinte raportul Comisiei politică externă și integrare europeană.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Raportul comisiei este pozitiv pentru ambele lecturi.

Domnul Andrian Candu:

Nu, cu a doua lectură o să mai vedem, să n-avem surprize.

Cine este pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.149 din 16 aprilie 2015 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumim.

Proiectul de lege a fost votat în primă lectură.

În continuare, întreb fracțiunile dacă sînt obiecții cu privire la votul pentru a doua lectură?

Obiecții nu sînt.

Supun votului proiectul de Lege nr.149 din 16 aprilie 2015 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură pentru lectura a doua și ultima.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Numărătorii pe sectoare.

Vă mulțumim.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 2 voturi.

Sectorul nr. 2 – 42 de voturi.

Sectorul nr. 3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 67 de voturi, proiectul de Lege nr.149 din 16 aprilie 2015 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură a fost votat în lectura a doua și ultima cu 67 de voturi.

În continuare, se supune dezbaterii și examinării proiectul de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică.

O invit la tribuna principală pe doamna Oxana Domentii, unul dintre autori.

Doamna Oxana Domenti:

Onorat Parlament,

Asigurarea populației cu medicamente eficiente inofensive de calitate și accesibile ca preț constituie un obiectiv de stat social important, care poate fi atins doar prin intermediul unor reglementări prudente din partea statului al pieței farmaceutice.

Necesitatea de a stabili reglementări speciale pentru domeniul de asistență cu medicamente a populației reiese din caracteristicile specifice ale medicamentului care-l definesc ca un produs specific, deosebit, social, diferit de alte produse din circuitul economic.

Mecanismul de formare a prețurilor la medicamente care, în opinia noastră, necesită a fi perfecționat constituie unul din aspectele de bază vizate de reglementările statului în domeniul menționat.

În Republica Moldova prețurile la medicamente sînt reglementate prin aplicarea mai multor instrumente, cele mai importante fiind: mecanismul de înregistrare a prețului de producător în Catalogul național de prețuri, prin așa-numitul external price referencing, luarea în considerare a prețului de referință din alte țări.

Se iau în considerație 3 cele mai mici prețuri din 9 țări de referință, dar și plafonarea adaosului comercial admisibil la un nivel maxim de 15% în distribuția angrosistă și la 25% pentru livrarea în farmacii pentru orișice medicament indiferent de preț.

Idea conceptuală de bază a proiectului propus spre dezbatere este stabilirea unor plafoane maximale diferențiate și regresive ale adaosurilor comerciale pentru medicamente în funcție de prețul acestora înregistrat în Catalogul național de prețuri de producător, dar și în funcție de modul de livrare către consumator în rețeaua angrosistă sau prin rețeaua de farmacii comunitare.

Altfel spus, noi propunem aplicarea unor adaosuri comerciale cu cote mai reduse pentru medicamentele mai scumpe.

La fel, se propune aplicarea unor cote de adaos comercial diferențiate, dar și mai reduse pentru medicamentele compensate din fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală, dat fiind faptul că operatorii care comercializează medicamente incluse în lista de medicamente compensate au venituri din vânzări garantate din fondurile publice. Luînd în considerare majorările planificate din acest an, deci, vom avea circa 350 de milioane de lei garantate din fondurile publice pentru compensarea medicamentului.

În opinia noastră fundamentată pe logica economică și studiarea experienței internaționale, mecanismul propus este unul mai eficient decît cel utilizat astăzi cu cote unice și va contribui la reducerea prețului la cea mai mare parte a medicamentelor existente pe piață, la majorarea accesibilității economice la medicamente mai scumpe și la sporirea diversității și accesibilității fizice la medicamente cu preț redus și mediu.

Astăzi pentru o cutie de medicament de 5–10 lei, farmaciștii cîștigă 2–4 lei, dacă să luăm în considerare 40% adaosuri. Iar pentru un medicament de 100 de lei, cîștigă 40 de lei, pentru un medicament de 500 de lei, cîștigă de 200 de lei.

În principiu, majoritatea medicamentelor necesită aceleași cheltuieli de distribuție, aceleași cheltuieli de păstrare, aceleași cheltuieli de vindere, da.

Iată am în față două cutii de medicamente, una este mai mare, alta este mai mică.

Aceasta mai mică este mai scumpă, dar ocupă și un loc de păstrare mai mic și, evident, implică cheltuieli mai mici din partea agentului economic pentru vinderea, pentru distribuția acestui medicament.

Este clară motivația agentului economic de a vinde medicamente mai ieftine, pentru că aplicînd astăzi adaosul comercial unic pentru toate tipurile de medicamente indiferent de preț, el va câștiga mai mult pentru un medicament mai ieftin.

Deci, noi venim cu o abordare care să schimbe aceste lucruri. Majoritatea... varianta noastră de proiect propune clasificarea medicamentelor în 3 grupuri de prețuri.

Deci, pînă la 50 de lei – cu un adaos comercial cumulativ de 40%, a doua grupă de la 50 la 150 de lei – cu un adaos comercial de 36% cumulativ și a treia grupă de medicamente cu preț mai mare de 150 de lei – adaosul comercial cumulativ fiind de 32% în raport cu 40 care este astăzi.

Deci în procesul dezbaterii proiectului în cadrul audierilor parlamentare organizate de către Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu participarea reprezentanților Ministerului Sănătății, experților de la Organizația Mondială a Sănătății, societății civile, Asociației de producători și farmaciști, s-a discutat și s-a convenit asupra oportunității extinderii grupului de prețuri deci pînă la 5. Deci de la 3, cele propuse de autor, pînă la 5 și stabilirea unor cote ale adaosurilor mai reduse.

Avizul... în avizul său Guvernul vine anume cu specificări referitor la această nouă propunere, de a stabili 5 grupe și alte adaosuri comerciale diferențiate.

Astfel, în lectura a doua, noi, autorii, sîntem dispuși să luăm în considerare aceste propuneri.

Pe lîngă aspectele menționate mai sus, proiectul mai stipulează excluderea prevederilor discriminatorii de normare a rentabilității pentru producătorii autohtoni de medicamente.

Paradoxal și în dezacord cu interesele economice și sociale ale statului, actualmente producătorii autohtoni sînt supuși unor mecanisme de reglementare a prețului mult mai severe decît importatorii, stabilindu-se, de rînd cu celelalte restricții care există pentru toți agenții economici, și un normativ de rentabilitate suplimentar pe entitate de producere de 15%.

Deci, spre exemplu, un producător local poate produce un medicament mai ieftin decît un medicament care poate fi importat, îl poate înregistra în Catalogul de prețuri cu un preț mai ieftin, dar nu-l poate produce, pentru că rentabilitatea întreprinderii sale poate fi mai mare decît 15%.

Deci el... i se interzice să vîndă acest medicament pe piața locală. Deci evident că rentabilitatea poate fi mai mare de 15% din varii motive, fie că există un

management bun, fie că veniturile sau medicamentele se exportă și întreprinderea poate avea un venit mai mare din export.

Deci, după noi, este alogic să pui aceste restricții de 15% pentru producătorii locali, astfel să li se interzică plasarea medicamentelor pe piață chiar în situația că acestea sînt mai ieftine decît cele de import.

De aceea, noi venim cu propunerea de a aboli aceste restricții nefondate și considerăm că acest lucru va asigura producătorilor locali de medicamente condiții de activitate mai competitive și posibilități mai mari de dezvoltare, fapt ce va contribui inclusiv la sporirea gradului de securitate farmaceutică a țării.

Proiectul mai prevede și excluderea posibilităților de majorare artificială a prețurilor pe segmentul distribuției angro, stipulînd foarte clar că adaosul comercial limitat se stabilește cumulativ pe tot segmentul de distribuție angro pînă la livrarea în rețeaua cu amănuntul.

Astăzi avem situații în care unii angroșiști mai cumpără unii de la alții medicamente, făcîndu-se că nu înțeleg prea bine normele care există, prevăzute în hotărîrea Guvernului, și pot aplica adaosuri comerciale cumulative pe mai multe segmente angro, ceea ce duce la majorarea exagerată a prețurilor.

Noi propunem excluderea acestor posibilități de majorare artificială.

Totodată, prin modificările legislative operate la articolul 20 al Legii cu privire la activitatea farmaceutică, se mai stabilește foarte clar că adaosul comercial se aplică nu doar produselor autohtone, așa cum este astăzi în lege, ci și celor de import, astfel fiind propusă spre excludere o mare eroare legislativă foarte coruptibilă și periculoasă, de altfel, care oferea posibilități legale de majorare neîntemeiată a prețurilor la medicamentele de import. Eroare strecurată în lege din anul 2011.

Stimați colegi,

De la începutul acestei sesiuni, noi cu dumneavoastră am întreprins mai mulți pași, am aprobat deja cîteva legi care produc deja efecte pozitive și au determinat autoritățile să scadă prețurile la medicamente.

Noi vă îndemnăm să facem următorul pas. Să ne susțineți în aprobarea acestui proiect de lege, acestei legi și care, la părerea noastră, este o nouă acțiune în favoarea cetățenilor, este una benefică, care va duce la diminuarea prețului la medicamente și la sporirea accesului atît fizic și economic la medicamente.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare, în adresa autorului dacă sînt întrebări?

Și primele întrebări le adresează domnul Știrbate.

Domnul Petru Știrbate:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă președinte,

Eu, în continuare la ceea ce dumneavoastră ați vorbit acum. Ați vorbit foarte bine, cu un lux de amănunt ceea ce ține de producătorul autohton.

Eu vreau, în continuare la ceea ce am avut noi la comisie, ca totuși să intrăm în esență și să ne dăm bine seama că problema producătorului autohton este enorm de mare.

Deja am fost contactat de producătorii noștri, că au auzit de lege, problemele care sînt, ceea ce dumneavoastră spuneți că era, a fost discutat, și ei prezenți în comisie, care în continuare își exprimă dezacordul cu faptul cum se face. Mă refer egalitatea între ceea ce înseamnă importator și ce înseamnă autohton.

Eu vin cu o întrebare simplă, dar dumneavoastră ați putea să examinăm ca ceea ce ține de medicamentele necompensate din lege, nu compensate, ceea ce... compensate, haideți să spunem varianta că ar fi o logică. Dar necompensate, ca producătorul autohton să fie exclus.

Deci numai importatorul rămîne în limita, în plafonarea pe care dumneavoastră o propuneți. Poate e și logic, o să vedem timpul ce o să arate, că de lucru este enorm. Mă refer la cei care lucrează în prețuri, să verifice prețurile, o să fie enorm.

Dar dacă sînteți dumneavoastră gata, ca autor, ca ceea ce ține de medicamentele necompensate să... totuși pentru... să scoatem cuvîntul „producător autohton”, să-l excludem. Deci nu pentru compensate, dar numai necompensate.

Doamna Oxana Domentii:

Da. Vă mulțumesc, stimate coleg.

Eu am înțeles întrebarea dumneavoastră. Este vorba de o nouă abordare conceptuală. Astăzi reglementările de preț la medicamente în Republica Moldova sau sub aceste reglementări cad toate medicamentele absolut: și cele care se prescriu cu rețetă, așa-numitele RX, dar și toate medicamentele OTC care sînt... se vînd în farmacii, fără prescrierea rețetei medicale.

Există țări, există experiențe internaționale în care reglementărilor de plafonare a prețurilor sînt supuse doar medicamentele care sînt prescrise în bază de rețetă medicală.

Noi, în calitate de autori, nu am venit cu o astfel de abordare. Eu cred că este o... s-ar putea de deschis subiectul la această temă, doar că acum noi nu sîntem gata, în calitate de autori, să prevedem acest lucru.

Proiectul nostru se referă la reglementarea prețului la medicamente absolut pentru toate medicamentele incluse astăzi în Catalogul de prețuri.

Cu atît mai mult, eu cred că nu ar fi posibil să examinăm acest lucru doar pentru producătorii locali și nu pentru toți producătorii, pentru că nu am văzut astfel de discriminări în nici o țară din lume.

Producătorii autohtoni trebuie să ia, să aibă anumite avantaje competitive. Eu sînt de acord ca statul să-i susțină, dar la etapa de producere a medicamentelor.

La etapa de vînzare s-ar putea stabili anumite facilități, așa cum au fost în legislație la etapa de achiziții centralizate ale medicamentelor.

Dacă vă amintiți, pînă în anul 2010 toți producătorii locali aveau facilități și reduceri de preț la achizițiile centralizate de medicamente. Acum însă aceste avantaje competitive au fost excluse.

În ceea ce privește deja punerea pe piață a medicamentelor, deja lucrul acesta nu mai ține de producător. Acesta este venitul distribuitorului sau comerciantului de medicament și, de aceea, aici nu cred că trebuie să facem distincție dintre medicamentele produse pe piața locală sau medicamentele importate.

Iar ceea ce propuneți dumneavoastră, să avem o abordare distinctă pentru a reglementa prețurile la medicamentele RX și la OTC, e o propunere logică, rezonabilă. Eu cred că aceste discuții pot fi deschise, dar nu în cadrul acestui proiect de lege. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze.

Domnul Știrbate,

Continuați.

Domnul Petru Știrbate:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Eu, într-un fel, sînt satisfăcut de răspunsul dumneavoastră, dar, totodată, ceea ce dumneavoastră țineți de problema care spuneți, adică îi punem în situație discriminatorie poate undeva.

Dar este și o altă discriminare cînd un producător autohton ia un împrumut bancar de a face o linie de producere de 10 la sută și un alt producător din afară care plătește două, trei la sută. Dar nu este problema aceasta.

Eu nu am avut anterior avizul de la Comisia economie, buget și finanțe. Și mă uit că problema exact care o ridicăm și noi... Pe cuvînt, asta-i prima oară cînd văd, văd aici pe pagina a doua jumătate exact problema care o descriu eu și o formulez, o găsesc și în Comisia economie, buget și finanțe.

Doamna Oxana Domentî:

Dar cum sună?

Domnul Petru Știrbate:

Eu...

Doamna Oxana Domentî:

Noi n-avem avizul.

Domnul Petru Știrbate:

Este. Eu mulțumesc că acceptați ca să... pentru lectura a doua, să discutăm și să venim tot cu o abordare... eu nu cred că conceptul o să fie schimbat, în schimb să facem să-i facilităm pe acei ce înseamnă ai noștri producători.

Mulțumesc.

Doamna Oxana Domenti:

Vreau să vă zic că dacă în Catalogul național de prețuri astăzi sînt înregistrate circa 6 mii de medicamente, dintre care undeva 3 mii 800 sînt RX, adică în bază de rețete, celelalte, așa cum reiese din logica dumneavoastră, ar trebui să fie excluse din aria plafonării de preț sau reglementărilor de preț din partea statului.

Există astfel de experiență, dar acum noi, în formă conceptuală, nu sîntem gata să acceptăm această propunere.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Știrbate,
Apăsați microfonul, dacă vreți să vă auzim.

Domnul Petru Știrbate:

Doamnă președinte,
Undeva aveți dreptate, dar nu toate 3 mii 800 sînt autohtone. Noi avem 4 producători în Moldova. Aceasta îi un mizer. În rest, rămîne așa cum dumneavoastră propuneți, eu nu exclud chestia care... poate să fie și 5 mii.

Doamna Oxana Domenti:

Producătorii autohtoni produc. Deci vînd medicamente distribuitorii de medicamente. Acești distribuitori deja vînd și medicamente locale, și medicamente de import. Noi acum vorbim de reglementarea prețului la etapa de comercializare a medicamentului, nu la etapa de producere.

Vizavi de etapa de producere...

Domnul Petru Știrbate:

Discuția era că și producătorul regulează medicamentul.

Doamna Oxana Domenti:

Vizavi de etapa de producere, noi venim cu o nouă normă prin care excludem normativul de rentabilitate limitat care era astăzi în lege de 15%, oferind astfel posibilități producătorului local să fie mai competitiv în raport cu producătorii autohtoni.

Domnul Petru Știrbate:

Bine. Mulțumesc.
Cred că avem loc de discuții încă mult pe tema aceasta.

Doamna Oxana Domenti:

Și sîntem gata să venim și cu alte măsuri de stimulare a producătorului autohton, inclusiv cu revizuirea taxei pe valoare adăugată la importul de substanțe, inclusiv cu multe alte propuneri care, eu cred că, trebuie discutate, dar într-un nou pachet legislativ.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Doamna Stratan, în continuare.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu nu am o întrebare, eu doar vreau să spun că apreciez conceptul de bază al acestui proiect de lege și anume stabilirea diferențiată a adaosului comercial la medicamente în dependență de prețuri, pentru că cunoaștem că avem o populație bolnavă cu indici înalți de morbiditate pe diferite tipuri de maladii.

Cu regret, aici se regăsesc, în primul și primul rând, pensionarii care au un venit foarte mic și ei sînt acei care consumă masiv medicamente, deci sînt cumpărători de medicamente care sînt, cu regret, foarte scumpe în Republica Moldova.

Eu doar îmi exprim încrederea că noi, în comisie, pentru lectura a doua, vom pregăti un proiect de lege bun pentru adoptarea în lectura a doua. Și, cu adevărat, populația va resimți efectul acestei legi.

Mulțumesc.

Doamna Oxana Domentî:

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă Domentî,

Aveți ceva de comentat? Nu.

Vă mulțumim.

Domnule Ghilețchi,

Poftiți, în continuare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Domentî,

Este salutară această inițiativă și încercare de a reglementa piața farmaceutică. Cunoaștem că avem nemulțumiri din partea populației legate de prețurile la medicamente. Dar întrebarea pe care vreau să v-o adresez este următoarea: există totdeauna o dilemă care-i cauza, care-i rădăcina tuturor relelor?

Dumneavoastră propuneți un mecanism, aparent, eficient de plafonare a adousului comercial. Acum, eu aș vrea să vă întreb dacă noi sîntem în stare astăzi să verificăm prețul real de livrare de la producător?

Pentru că dacă nu sîntem în stare să verificăm acest preț real, orice plafonare își pierde sensul, pentru că ei vor încerca, adică acei care livrează astăzi medicamente ne vor prezenta alte prețuri ca să se încadreze în acest plafon pe care dumneavoastră îl propuneți astăzi și noi nu ne vom atinge scopul. Pentru că, de-a lungul anilor, au fost mai multe încercări de a reglementa această piață farmaceutică.

Deși nu sînt un expert în acest domeniu, totuși, am observat, pentru că e o problemă generală pentru economia Republicii Moldova, noi nu putem monitoriza, nu putem verifica prețul real.

Cum credeți că vom depăși această problemă? Pentru că în contextul și celor discutate, menționate și de colegul Știrbate, dacă ne referim la producătorii autohtoni, aici presupun că e mai ușor să verifici prețul real decît la acei care... medicamentele care vin pe cale de import, pentru că producătorii sînt în altă țară. De unde știm noi care este prețul real la livrare? Cum credeți că vom depăși această problemă?

Doamna Oxana Domenti:

Da. Vă mulțumesc.

Vă mulțumesc, stimate coleg.

Într-adevăr, o întrebare pe care și-o pun, practic, toate statele din... toate țările care sînt responsabile de accesul cetățenilor la medicamente.

Vreau să vă zic că statele au găsit anumite soluții cum să verifice prețul la producător. Eu nu aș putea spune că este o verificare, dar, cel puțin, o asigurare că prețurile nu vor fi exagerat de mari, cele care vor intra pe piață, prin așa numitul mecanism de comparare a prețurilor din țările de referință.

Acest mecanism este aplicat în Republica Moldova, de altfel, ca și, practic, în toate țările europene, doar că cu... este un specific, pentru fiecare țară în parte este specific. Fiecare țară își alege un șir de țări care sînt comparative pentru țara respectivă. Unele își iau vecinii spre comparație și compară prețurile din țările vecine, altele compară țările cu populație echivalentă sau cu produsul intern brut echivalent.

Deci noi în legislație avem stabilit un astfel de mecanism. Deci în momentul înregistrării prețului de producător în Catalogul național de prețuri, legislația prevede că autoritățile trebuie să verifice acest preț de producător, dacă nu este mai mare decît în 9 țări care sînt stabilite în funcție de numărul de populație pe care îl are și Republica Moldova, numărul similar de populație. Deci acest preț nu poate fi mai mare decît cel mai mic preț din 3 dintre aceste 9 țări.

Acest mecanism este de mult stabilit în legislație. Probabil, că am putea să revizuiam numărul de țări, am putea să revizuiam care țări sînt țări de referință, dar este foarte greu să verifici altfel care este prețul real de producător al medicamentelor.

Este adevărat că, de multe ori, farmaciștii abuzează, majorează aceste prețuri artificial prin off-shore. Și lucrul acesta este foarte și foarte greu de monitorizat.

De aceea prin acest mecanism de evaluare a prețului de referință și înregistrarea în Catalogul național de prețuri, în principiu, se exclude o anumită posibilitate de majorare artificială a prețurilor. Dar sigur că aveți dreptate, există posibilități, totuși, de majorare și de neverificare a acestor lucruri.

Totodată, acest mecanism de plafonare a adaosurilor comerciale diferențiat pe care îl propunem noi, el este aplicat, practic, în majoritatea țărilor europene. Noi sîntem printre... practic, unicii care nu ne-am schimbat acest mecanism de stabilire

a unui adaos unic. Este unul eficient care și-a demonstrat efectele deja în practica multor țări.

Mai mult decât atât, vreau să vă zic că prin reglementările pe care le stabilim noi astăzi noi nu venim cu un mecanism mult mai sever decât... sau mai sever decât se întâlnește la vecinii noștri sau în alte țări europene, din contra, există mecanisme mai severe de restricționare cu plafoane mult mai mici.

Este altceva că statul nostru are restanțe mari la capitolul de medicamente compensate, astfel doar 10% din toate medicamentele incluse pe lista medicamentelor prescrise de medic sînt incluse în lista de medicamente compensate. Iar volumul banilor de medicamente compensate este de circa 10% din volumul pieței. În alte țări această cifră este mult mai mare, acoperă, practic, tot spectrul de medicamente.

Și în acest context, noi vom face un demers către Guvern ca să vină mai operativ cu modificările pe care le-a planificat către extinderea de liste cu medicamente compensate, dar și de alocare a unui volum mai mare de resurse financiare pentru aceste medicamente compensate, astfel încît prin mecanismele pe care le aplicăm astăzi, dar și pe cele care mai pot fi, să obținem, într-adevăr, efectele pe care ni le-am propus.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Ghilețchi,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Deci a doua întrebare, dar e și o completare la prima.

Eu mă bucur că dumneavoastră ați recunoscut acest lucru, pentru că nu sînt împotriva plafonării, dar ne dorim cu toții să ne atingem scopul.

De altfel, orice inițiativă nobilă, inclusiv aceasta, ea nu va avea nici un efect, pentru că trebuie să constatăm, spre exemplu, că după ce am anulat și taxele de import în țara vecină aceleași medicamente sînt mai ieftine ca la noi.

Eu cred că și așa face un apel către dumneavoastră, în calitate de președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie, ca, totuși, să revizuiți acest mecanism de stabilire a prețului real la livrare de la producător. Pentru că dacă nu eliminăm lacune acolo, repet, ceea ce propuneți dumneavoastră nu-și va atinge scopul pe care vi l-ați propus.

Vă mulțumesc.

Doamna Oxana Domentii:

Da. Mulțumim.

Eu sînt de acord cu dumneavoastră, acolo avem rezerve. De fapt, noi avem rezerve pe toate segmentele de formare a prețului la medicamente: și la capitolul de medicamente procurate în mod centralizat, și la capitolul de formare a prețului în momentul de introducere a lui în Catalogul național de prețuri, și la acest capitol de stabilire a adaosului comercial.

Apropo, spuneam că în țara vecină, inclusiv România, adaosul comercial la comercializarea angro este, practic, de două ori mai mic decât în Republica Moldova, iar cel stabilit în farmacii este aproximativ egal cu cel pe care îl propunem prin aceste modificări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Doamnă Domentii,

Din start, vreau să spun că este o idee foarte bună, o idee care ar duce considerabil la micșorarea prețurilor la medicamente. Totodată, trebuie să recunoaștem că această idee a apărut în rezultatul audierilor în comisie ale Ministerului Sănătății și Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, care au venit și ei cu propuneri ale lor complet conceptual diferite.

Noi trebuie să fim foarte atenți la ceea ce se referă la medicamentele compensate și medicamentele necompensate. Pentru că la medicamentele compensate nu riscă nimeni, nici importatorul, e garantat venit. Mai mult ca atât, veniturile lor sînt foarte fabuloase.

De aceasta, pentru lectura a doua, trebuie să reieșim poate nu din 40 la sută, dar să reieșim din 30 și să mergem... Dumneavoastră cunoașteți că în Portugalia adaosul este de 2% atât pentru importator, cât și la farmacii. În alte țări în 10%. Să reieșim poate nu din 40, dar să reieșim din 30. Și pentru lectura a doua avem foarte multe rezerve unde am putea reduce adaosul comercial atât la medicamente... Ceea ce se referă la OTS sau cum..., acesta este adaosul alimentar, el nu trebuie inclus în Catalogul cu privire la medicamente, lăsați-i să reglementeze singuri din capul lor. Aici nu-i nici o problemă. Strict la medicamente. În catalog trebuie incluse numai medicamentele. Ceea ce sînt suplimente alimentare, aceasta e treaba lor. Nicăieri în lume nu sînt reglementate prețurile.

Doamna Oxana Domentii:

Nu e vorba despre ...

Domnul Gheorghe Brega:

Dar pentru lectura a doua avem foarte mult de muncit.

Mulțumesc.

Doamna Oxana Domentii:

Deci, stimate coleg,

Ceea ce vreau să vă spun este că acest proiect de lege a fost înregistrat în Parlament acum patru ani de zile. Mie îmi pare bine că, cel puțin într-un târziu, dar s-a atras atenția la conceptul acestui proiect de eficiența unui nou mecanism de

aplicare a adaosului comercial. Și regret faptul că am pierdut atîta timp, am fi putut aplica măsuri bune mult mai devreme.

De aceea, nu aș fi de acord cu dumneavoastră că conceptul acest proiect a apărut în urma audierilor parlamentare. Deci conceptul proiectului este schimbarea modului de stabilire a adaosului comercial dintr-un adaos comercial unic pe un adaos comercial regresiv, diferențiat în funcție de prețul la medicamente. Ceea ce am convenit în cadrul audierilor parlamentare și vreau să apreciez meritul Ministerului Sănătății și al altor experți, este, într-adevăr, cu detalierea acestui mecanism pe care l-am propus noi. Ei au venit cu anumite detalii tehnice cum ar fi mai bine să clasificăm medicamentele în funcție de preț și cum să stabilim aceste adaosuri comerciale.

În lectura a doua noi vom lua în considerare toate aceste propuneri. După cum vă spuneam, chiar susținem în mod plenar propunerile care au venit din partea Ministerului Sănătății, care au fost coordonate anterior cu noi, cei din comisie, în cadrul audierilor parlamentare.

În ceea ce privește medicamentele compensate, noi, la fel, propunem ca pentru acestea să fie aplicat un mecanism regresiv diferențiat în funcție de adaosul comercial pentru cele care se vînd în farmacii. Totodată, considerăm rațională propunerea Guvernului, cu care a venit în avizul său, ca pe lângă stabilirea plafonului maximal al adaosului comercial pentru medicamentele compensate să permitem Companiei Naționale să negocieze prețuri și mai mici decît cele pe care le-am stabilit prin lege.

Dacă dumnealor consideră că au posibilitatea să negocieze adaosuri mai mici decît cele pe care le-a stabilit legiuitorul, noi credem că ar fi doar un lucru benefic pentru societate. Este o experiență întîlnită în multe țări, unde companiei i se atribuie astfel de funcții.

Mai mult decît atît, aceasta poate să stabilească un preț fixat în funcție de care să compenseze absolut toate medicamentele sută la sută sub nivelul fixat al prețului pentru o denumire internațională, dar există și alte mecanisme pe care ar putea să le aplice.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă președinte,

Vă mulțumim.

Vă rog frumos dacă puteți răspunsurile să le dați mult mai succint, de altfel o să pornesc cronometrul la trei minute. Să nu vă supărați.

Domnule Brega,

Mai aveți ceva să precizați?

Vă mulțumim.

Domnule Hotineanu,

Poftiți.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Vă mulțumesc.

Doamnă președinte,

Doamnă deputat,

Deci eu aceeași întrebare, ca și la precedentul proiect de lege, eu nu am avizul Guvernului și nu am avizul nici de la o comisie, ele sînt aceste avize? Fiindcă vreau să mă documentez dacă colegii mei consilieri, poate ei nu-și îndeplinesc misiunea și nu-mi aduc avizele la proiectul de lege.

Fiindcă un proiect de lege important, sensibil ...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Hotineanu,

Avem întrebări cu privire la calificarea asistentei dumneavoastră?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nu, nu, eu nu despre aceasta vreau să spun. Vreau să înțeleg, eu fac o glumă în sensul acesta.

Doamna Oxana Domentii:

Este, domnule președinte, avizul Guvernului.

Domnul Vladimir Hotineanu:

De la cîte comisii există avizul?

Doamna Oxana Domentii:

Poftim?

Domnul Vladimir Hotineanu:

De la cîte comisii există avizul?

Doamna Oxana Domentii:

În majoritatea comisiilor avem avize pozitive.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Că nici în raport nu scrieți că de la comisii sînt avize.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Hotineanu,

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentii:

Ele sînt anexate.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte al comisie ...

Doamna Oxana Domentî:

Probabil ...

Domnul Andrian Candu:

Doamna Domentî prezintă proiectul în calitate de autor, cînd vom trece la comisie, atunci o să adresați întrebări comisiei. Avizul Guvernului este, doamnă Domentî? Este avizul Guvernului și sînt ...

Doamna Oxana Domentî:

Am menționat și în discursul meu că este avizul Guvernului. Acceptă acest proiect. (*Rumoare în sală.*) Nu, uitați-vă, este hotărîrea Guvernului, este avizul Guvernului.

Domnul Andrian Candu:

Rog frumos Secretariatul Parlamentului să-i mai dea un set de materiale domnului Hotineanu. Vă rugăm frumos. Nu, chiar serios. Vă rugăm frumos să-i mai dați un set de materiale domnului Hotineanu. (*Domnul Hotineanu nu vorbește la microfon.*)

Porniți microfonul domnului Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Acum mă interesează reducerea prețurilor la medicamente, chiar e o discuție deja după 90 încoace în fiecare Parlament și soluții nu au prea fost găsite, care a fost baza de calcul a dumneavoastră cînd ați redus aceste adaosuri comerciale la 36, la 32, la angroșiști de la 15 la 11? Care a fost baza de calcul? Fiindcă doar baza de calcul... medicamente ieftine și medicamente scumpe poate și este o bază de calcul, dar iarăși vorbim de producătorul autohton. Producătorul autohton nu este acel care, astăzi, ne prezintă cele mai performante medicamente. Și 37% în unele grupuri sînt produse doar din Republica Moldova, restul sînt medicamente provenite din import. Iată momentul acesta, dacă dumneavoastră ați veni cu un proiect de lege în care ați putea reglementa cu producătorul din exterior prețul și am avea aceste prețuri, da, atunci am avea un efect.

Și dacă dumneavoastră prin acest proiect de lege veți avea o tangență la înregistrarea prețurilor la medicamente? Că și aici este o problemă. Fiindcă prețul medicamentelor, de fapt, în mare măsură vine de aici la înregistrarea prețului de la producător.

Eu vă mulțumesc.

Doamna Oxana Domentî:

De fapt, ați venit cu aceleași sugestii ca și colegul Ghilețchi și, într-adevăr, sînt și îngrijorările noastre cu privire la veridicitatea prețului care este introdus în Catalogul național de prețuri. Este o altă verigă la care se formează prețul la medicamente.

Am zis că s-ar putea de venit și chiar e nevoie să venim și acolo cu amendamente, avem viziune în acest sens și chiar voi înainta Parlamentului

modificări în acest sens, astfel încât prețurile să fie și mai obiective decât sînt astăzi incluse în Catalogul național de prețuri.

În ceea ce privește din ce argumente am reieșit. Am făcut o analiză atît la ceea ce se întîmplă în țările vecine, ce se întîmplă în alte țări, experiența internațională. Am văzut că aceste plafoane sînt mai reduse.

Am făcut o analiză comparativă din mai multe țări și am venit cu propunerea modelului nostru autohton.

Sigur că, la părerea noastră, există posibilități de diminuare a acestui adaos așa, după cum spuneam, după cum a propus Ministerul Sănătății, în varianta lui.

Deci am făcut ulterior calcule și mai detaliate și vom veni pentru lectura a doua cu decizii și mai fundamentate, și mai bune pentru cetățenii Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Hotineanu,

Mai aveți o precizare?

Domnul Vladimir Hotineanu:

O precizare aici. Vedeți că acest proiect de lege nu va rezolva problema farmaciilor în satele noastre. Că din păcate, rețelele farmaceutice care s-au format nu merg la sat.

Doamna Oxana Domentii:

Aveți dreptate.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Ele nu merg la sat, din mari păcate. Și acest... reducerea, deci, a plafonului de adaos comercial, în special la medicamente, nu va facilita antreprenorul farmaceutic din sat. Farmacia ceea din sat care... dar mi se pare că va duce la închiderea și mai departe.

Eu am încercat să discut cu deținătorii de rețele pentru a deschide farmacii în sate și ei argumentează, da nu am... nu este rentabilă această farmacie în sat. De aceea, haideți să ne gîndim și la acest aspect.

Atunci cînd vedem mecanismul acesta de formare a prețului, să vedem și funcționarea farmaciilor în satele Republicii Moldova. Că în Chișinău la fiecare colț farmacie, aceasta nu este problemă.

Doamna Oxana Domentii:

Stimați colegi,

Noi nu putem toate întrebările legate de piața farmaceutică să le discutăm în contextul unui proiect de lege.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da, dar e prețul.

Doamna Oxana Domenti:

Este adevărat, probleme sînt grave legate de calitatea medicamentelor, ele sînt distincte și ele trebuie reglementate și trebuie intervenții serioase din partea statului pe acest segment.

Este adevărat și ceea ce spuneți dumneavoastră privind accesul populației la medicamente în localitățile rurale. Este iarăși un subiect distinct care nu ține neapărat de acest proiect de lege.

Totuși, vreau să vă zic, că prin mecanismul actual de aplicare a adaosului comercial unic, după cum vă spuneam, comercianții sînt interesați să vîndă medicamente mai ieftine, chiar a existat... mai scumpe. Au existat perioade în care pe piața farmaceutică au dispărut medicamentele ieftine. Există periodic deficit de medicamente vitale pentru populație.

Și aceasta pentru că comercianții nu erau interesați să vîndă aceste medicamente. Acest lucru se referă inclusiv pentru farmaciile mici la sate. Nu prea cunosc medicamente din gama celor mai scumpe, care să fie vîndute în farmaciile rurale.

Deci mai mult spectru de medicamente sînt din cele vitale esențiale din categoria prețurilor ieftine și medii. Dar noi sîntem siguri că prin aceste modificări vom spori accesul populației fizic și economic la medicamente.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Buliga în continuare.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Stimată doamnă președintă a comisiei,

Am un regret, dar totodată, apreciez, că în sfîrșit Guvernul Republicii Moldova și Parlamentul țării au conștientizat că medicamentul nu este o marfă, ci este un produs special și care merită, prin legislația țării și actele normative, să fie reglementat în modul în care populația Republicii Moldova să aibă acces la medicamente de calitate și la prețuri accesibile.

Un regret am că o astfel de inițiativă a fost discutată, inclusiv pe parcursul anilor 2001, 2002, 2003, cînd ministerul de atunci nu a vrut să înțeleagă că activitatea farmaceutică nu este comerț, dar este o parte componentă a sistemului de sănătate.

De aceea apreciez că în sfîrșit, în legislativul țării, discutăm acest mecanism, care va duce de fapt la diminuarea produselor farmaceutice în Republica Moldova.

Totodată, am o propunere. Ținînd cont de faptul că autorii propun articolul 20 într-o nouă redacție, să ținem cont de toate observațiile și toate propunerile care au venit astăzi din partea deputaților pentru a reglementa atît medicamentele care se vor elibera fără prescripție medicală, să ținem cont de faptul că în satele Moldovei populația nu mai are acces, și aceasta să nu fie un impediment, la import și la distribuire.

Și, totodată, îmi doresc nespuse de mult, ca specialist în domeniu, ca în instituțiile statului să nu mai auzim cuvântul „comercianți”, dar să auzim cuvinte „farmaciști”, „ajutori de farmaciști” care, cu adevărat, să-și facă misiunea în conformitate cu obiectivul pe care îl avem atît în Legea cu privire la medicamente, cît și în Legea cu privire la activitatea farmaceutică.

De aceea eu vreau să vă doresc succese pentru lectura a doua și să avem o lege bună, un articol 20, care să reglementeze atît producătorul autohton, cît și distribuitorul, cît și populația care să beneficieze de medicamente accesibile.

Vă mulțumesc.

Doamna Oxana Domentî:

Mulțumesc mult.

Am cîteva lucruri, pe care vreau, totuși, să le comentez.

Domnul Andrian Candu:

Dar în 3 minute.

Doamna Oxana Domentî:

În primul rînd, vizavi de comercianți, după farmaciști în spate stau proprietarii anumitor întreprinderi și ei sînt comercianți, vreți nu vreți, dar așa sînt numiți. În față stau farmaciștii.

Vizavi de faptul că din anul 2001, 2003 au existat miniștri, care nu au fost responsabili de acest domeniu, vreau să infirm acest lucru.

Să vă zic că, începînd cu anul 2003, odată cu implementarea asigurării obligatorii de asistență medicală s-a schimbat... în 2003 au fost începute și s-a introdus pilotul acestui proiect, s-au schimbat și abordările vizavi de reglementarea prețului la medicamente, s-a venit pentru prima dată cu o nouă abordare cu privire la medicamentele compensate, anterior acest lucru nu era.

Totodată, vreau să vă zic că, începînd cu 2004, a fost introdus noul mod de achiziție a medicamentelor centralizate. Deci, pînă atunci acest lucru nu era prevăzut. Deci din 2004 s-a revenit la acest mecanism, tocmai din această responsabilitate, pe care am avut-o, și din conștiință că acest medicament este unul social.

Totodată, începînd cu 2004, autoritățile de atunci au decis implementarea unui sistem informațional cu privire la controlul calității medicamentelor și multe alte măsuri care au fost întreprinse.

Bine, nu și-au dat efectul pe care ni l-am dorit cu toții, dar nu se poate de spus că au fost cu totul iresponsabili într-o anumită perioadă și în alta au fost mai responsabili.

Ne dorim cu toții să fim toți mai responsabili.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Buliga,

Mai aveți o altă precizare, întrebare, nu?

Vă mulțumim.
Domnul Odnostalco,
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо.
Госпожа председатель,
Здесь.

Doamna Oxana Domenti:

Я автор. На сей раз ...

Domnul Vladimir Odnostalco:

Я, как член комиссии профильной, в которой состою.

Doamna Oxana Domenti:

... на сей раз, я автор.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Госпожа автор, госпожа председатель,
Этот законопроект, он нужен, конечно, потому что в последние месяцы того года и первые месяцы этого года цены на лекарства взлетели очень сильно, на 30–40%. То, что сейчас там снизили на 5–7%, это все очень, очень несерьезно. Люди этого не почувствовали вообще. Я думаю, Вы об этом тоже знаете, потому что к Вам приходят люди на прием, и это все видно.

Здесь прозвучали слова заботы об аптеках. Это хорошо. Почему?

Потому что в процессе имплементации этого законопроекта произойдет изменение в компьютерной системе учета фармацевтических аптек, которые находятся и в городе и в селах.

Все мы знаем, что на этом рынке у нас этим занимается только одно предприятие, оно и есть монополист. Любое изменение учета лекарств, цен и так далее стоит минимум 2800 леев, и это имеет место быть.

Почему бы нам не сделать для сельских аптек, здесь много об этом говорилось, специальное... специальную категорию надбавок для этого предприятия, если оно уж такой монополист, вот.

Допустим, там 600 тысяч леев, но не больше, иначе они точно не придут в село, они убегут все, с учетом того, что мы их ограничиваем в надбавках.

Doamna Oxana Domenti:

Спасибо.
Мы ко второму чтению учтем все эти ваши предложения.

Я, в принципе, тоже как бы озабочена тем фактом, как можно оперативно и без особых затрат для аптек, в том числе сельской местности, внедрить все наши изменения.

Я думаю, что мы найдем какое-то решение в пользу этих экономических агентов из сельской местности и, может быть, потребуем от Правительства, чтобы расходы на улучшение информационной системы, или на адаптацию информационной системы, под предложения, которые мы делаем, чтобы они были профинансированы от бюджета.

Но мы это обсудим ко второму чтению.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Da. Continuați, domnul Odnostalco, dacă aveți...

Domnul Vladimir Odnostalco:

...уточнения. Вот поправка, которую нужно будет выполнить в компьютерной системе, она будет стоить больше десяти миллионов леев. Я посчитал количество аптек, которые есть сейчас, вот это очень важно. В самом деле, мы должны как-то обратить на это внимание, и совет по конкуренции тоже нужно, чтобы мы привлекли к этому вопросу.

Мы не вмешиваемся в их цены, но если мы поддерживаем сельского жителя, даем им доступ к лекарствам, то мы должны тоже как-то об этом заботиться в процессе...

Doamna Oxana Domentii:

Я вас уверяю, что мы говорим не о таких ценах. То есть, поменять ados с 25 на другой процент в компьютерной системе не стоит столько миллионов, о которых Вы говорили.

Тем более это можно стандартизировать. Это правильный вопрос, и мы должны ответить на него.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Domnul Președinte,

Conceptul... Aceasta-i pentru... de procedură. Conceptul acestei lege este clar și... Noi reglementăm numai adaosul comercial. Eu propun aplicarea prevederilor articolului 108 și încheierea dezbaterilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnul Reidman.

Nu mai e nevoie să invocăm articolul 108, deoarece erați ultimul pe lista întrebărilor.

În continuare, doamna Domentii, dacă aveți, foarte scurt să prezentați raportul comisiei.

Doamna Oxana Domentî:

Deci Comisia protecție socială, sănătate și familie, reieșind din atribuțiile și competențele sale funcționale, a examinat în primă lectură proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică, inițiativă legislativă a unui grup de deputați din Frațiunea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

În urma dezbaterilor purtate pe marginea proiectului de lege nominalizat, membrii comisiei au menționat următoarele. Obiectivul principal al proiectului de lege înaintat este perfecționarea mecanismului de formare a prețului la medicamente prin revizuirea modului de aplicare a adaosului comercial și a cotelor acestuia.

Autorii proiectului propun stabilirea... substituirea mecanismului actual de stabilire a adaosului comercial procentual unic pentru toate medicamentele cumulativ de 40%, cu un mecanism de aplicare diferențiată al adaosului comercial în funcție de prețul acestora și modul de livrare către consumator: cu amănuntul sau prin rețeaua de farmacii comunitare. Astfel, se propune stabilirea unui plafon maximal regresiv aplicat medicamentelor mai scumpe.

La fel, se propune stabilirea prin lege a unui plafon maximal mai redus al adaosului comercial aplicat pentru medicamentele incluse în lista de medicamente compensate din fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Autorii propun clasificarea tuturor medicamentelor în funcție de prețul înregistrat în Catalogul național de prețuri de producător în câteva grupuri: celor mai ieftine aplicându-se adaosul comercial actual, iar pentru medicamentele din grupele cu preț mai mare adaosul comercial aplicat cumulativ să se reducă cu pînă la 8%, iar pentru cele compensate cu pînă la 10%, respectiv, la 32 și 30%.

În prezent, la prețul de înregistrare a medicamentelor se aplică un adaos comercial care este de 40% pentru toate tipurile de medicamente, indiferent care este costul lor și statutul, dacă sînt medicamente compensate sau nu.

Această inițiativă ar urma să ...

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă președinte...

Doamna Oxana Domentî:

... stimuleze ...

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă președinte,

Dacă raportul a fost repartizat, eu vă propun atunci să trecem direct la sesiunea de întrebări-răspunsuri.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei.

Doamna Oxana Domentii:

Deci Guvernul a avizat pozitiv proiectul de lege, dar a detaliat oferind propuneri concrete privind clasificarea medicamentelor în funcție de mărimea concretă a adaosului comercial aplicat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Oxana Domentii:

Membrii comisiei, cu votul majorității, au susținut conceptual prevederile proiectului de lege și-l propun plenului pentru aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Oxana Domentii:

Iar în a doua lectură vor fi luate în considerare propunerile Guvernului expuse în aviz.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Doamna Domentii,

Noi vă mulțumim foarte mult pentru întreaga contribuție pe care o aduceți și ca președinte al comisiei, și comisiei în general, pentru o muncă atît de productivă.
(Rumoare în sală.)

Domnul Valeriu Munteanu,

Sînt și eforturi considerabile pentru cetățenii Republicii Moldova.

În continuare, supun votului proiectul de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică.

Cine este pentru votarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați.

Majoritatea din cei prezenți au votat pentru aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

De procedură, domnul Streleț.

Poftiți.

Domnul Valeriu Streleț:

Da. Domnule Președinte,

Deoarece am depășit un timp... un pic timpul care era pentru pauză, mă gîndeam că înainte de pauză poate ar fi bine în plen să luăm o decizie referitor la mersul lucrărilor de mai departe și ca o propunere constructivă din partea fracțiunii noastre este că avînd în vedere că sîntem în perioada electorală și trebuie să comunicăm ca de obicei mult, dar acum mult mai mult cu cetățenii, poate să depunem un efort, să examinăm agenda preconizată pentru ziua de mîine, să o

examinăm astăzi după pauză, fiindcă vedem că sînt doar două proiecte de la Guvern și reprezentantul Guvernului este aici și ele ambele sînt în lectura a doua.

Restul sînt proiecte ale deputaților. Nu aș vedea din punct de vedere tehnic careva impedimente.

De aceea, dacă fracțiunile nu au nimic împotriva, poate să depunem acest efort și mâine să ne consacram totalmente comunicării directe cu cetățenii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

O propunere foarte bună și probabil care ar aduce mai multă eficiență.

Domnul Dodon,

Vă rog frumos, viziunea Frației Partidului Socialiștilor.

Domnul Igor Dodon:

Da, cred că poate fi acceptată această propunere. Doar că trebuie să vedem dacă toți deputații care au inițiative legislative vor reuși să vină după pauză. Pentru că, de exemplu, noi avem 2, două proiecte unde este doamna Greceanîi autor și am putea solicita să fie transferate pentru săptămîna viitoare, în caz dacă nu va fi autorul la... să prezinte.

Domnul Andrian Candu:

Haideți să...

Domnul Igor Dodon:

Sau să permiteți, de exemplu, reprezentantului fracției.

Asta este...

Domnul Andrian Candu:

Să examinăm chestiunile tehnice pe parcursul pauzei, care va fi pauză de masă și atunci, bineînțeles, și cu repartizarea materialelor în așa fel încît membrii Parlamentului, deputații să aibă absolut toate materialele.

Doamna Ivanov,

Vă rog frumos.

Doamna Violeta Ivanov:

Fracțiunea Partidului Comuniștilor susține propunerea respectivă...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Diacov. (*Rumoare în sală.*)

Susține propunerea constructivă.

Domnul Valeriu Streleț.

Mă scuzați, Valeriu Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi susținem ca să fie comasat. Pur și simplu, argumentele pe care le aduce Frațiunea PLDM sînt ușor ilare, pentru că vreau să văd cum o să meargă la popor să comunice intens, să le spună cum s-a furat un miliard.

Vă așteptăm, la popor ne întîlnim.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Valeriu Streleț,

Aveți dreptul la replică și, totodată, să-i dați și răspuns în privința miliardului.

Domnul Valeriu Streleț:

Referitor la comunicarea directă cu poporul, noi chiar comunicăm și explicăm, de fapt, cei care astăzi țipă că cineva sînt hoții, ei sînt, de fapt, propriu-zis. Mai ales ceea ce se face în municipiul Chișinău și mai ales după show-ul de astăzi, și mai ales după faptul că n-au dorit categoric să participe la guvernare, știind cît de grele sînt problemele care ne sînt în față.

Așa că aceasta le vom spune cetățenilor și eu sînt sigur că cetățenii vor da verdictul corect și la 14 iunie, și după 14 iunie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Pe agenda de astăzi mai exista proiectul... mai există proiectul nr.67 din 13 martie 2015, inițiat de doamna Stratan.

Dacă nu aveți nimic împotrivă, atunci să-l lăsăm după masă, luînd în considerare că mai avem o agendă plină.

Vă propun atunci să revenim după o pauză de masă și pauza e pînă la 14.00.

Pînă la 14.00 și revenim la ora două după masă pentru a doua parte a sesiunii plenare.

În continuare, domnul Serghei Sîrbu are un anunț.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Eu aș ruga colegii din Comisia specială pentru selectarea la funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului se ne întrunim acum în biroul 508.

Doamna Dolință,

În biroul 508, vă rog.

P A U Z Ă

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă rog frumos să luați locurile convenite.

Și, numărătorii, am să-i rog să ne dea prezența pe sectoare pentru a ști exact numărul deputaților în plen.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 20 de persoane.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Și sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 40.

Domnul Andrian Candu:

78 de persoane în plen. Cvorum avem. Putem să continuăm lucrările.

Înainte însă de a purcede la ordinea de zi, luând în considerare incidentul care s-a petrecut astăzi în cadrul Consiliului local și a Primăriei și comportamentul, consider, neadecvat și care încalcă toate normele de etică ale unor deputați din Parlamentul Republicii Moldova, sesizez în mod public, acum, în plen, Comisia juridică, numiri și imunități să examineze, solicitând toate actele și, inclusiv, extrasele video la cele întâmplate și săptămîna viitoare să vină cu o anumită decizie, anchetînd comportamentul deputaților și, eventual, propunînd plenului aplicarea unor sancțiuni disciplinare.

Ba mai mult ca atît, evident, deja Primăria și toți acei implicați ar fi cazul să sesizeze atît Poliția, cît și Procuratura, pentru a examina și sub aspect penal dacă este încălcată legea.

Domnule Voronin,

La acest subiect? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Voronin:

Da, la acest subiect.

Domnul Andrian Candu:

Nu trebuie să îmi arătați mie absolut nimic, a văzut toată țara. Nu trebuie mie să-mi arătați.

Vă mulțumesc frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Voronin,

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Pe acești indivizi care au declarat cu câteva zile în urmă că ei cunosc agenda sesiunii de astăzi a Consiliului municipal și că, în legătură cu aceea că expiră mandatul acestui consiliu, o să fie primite decizii care o să fure și ce a mai rămas de furat, tot Chișinăul. În privința acestui subiect sînt deschise dosare penale.

Eu vă susțin, domnule Președinte al Parlamentului, absolut în ceea ce ați propus dumneavoastră, comportamentul deputaților în Parlament să fie discutat special, dar să fie și analizate în mod de urgență aceste dosare și conform cărei indicații acești... aceste persoane nu sînt atrase la răspundere pînă astăzi.

Aceste dosare nu au fost deschise nici ieri, nici alaltăieri, au o durată deja de mai mult timp. Ar fi bine ca Parlamentul să fie informat de către instituțiile respective care sînt măsurile de mai departe.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc.

Într-adevăr, o să solicităm pe cale publică informația respectivă care, ulterior, să fie expediată, cel puțin, în adresa conducerii fracțiunilor parlamentare, mersul anchetei și al examinării dosarelor.

În continuare... (*Rumoare în sală.*) La care subiect? Noi avem subiectul pe ordinea de zi proiectul de Lege nr. 67 din 13 martie 2015 pentru completarea articolului 4 alineatul (1) litera c) din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic.

Doamnă Valentina Stratan,

Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Absolut nimeni nu v-a vizat ca nume. Eu zic că imediat după examinarea acestui proiect de lege o să vă dăm posibilitatea. Pînă atunci, să vă mai relaxați puțin, că sînteți foarte emoționat după ședința consiliului. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, doamnă Stratan.

Doamna Valentina Stratan:

Mult stimată domnule Președinte,

Mult stimați colegi deputați,

Atenției dumneavoastră se prezintă proiectul de Lege nr.67 cu privire la completarea și modificarea articolului 4 din Legea nr. 264 cu privire la executarea profesiei de medic.

Acest proiect de lege are drept scop aducerea în cadrul legal legislativ al procesului de angajare în câmpul muncii sau mai drept spus în instituțiile medicale a medicilor rezidenți.

În acest context, vreau să amintesc că încă în octombrie 2013 Cabinetul de miniștri de atunci a decis că medicii rezidenți pot fi angajați în câmpul muncii. Și tot atunci, prin Hotărârea Guvernului nr.791, care a modificat Hotărârea nr.359, s-a stabilit și coeficientul de salarizare a acestor medici în baza cărui se calculează salariul de funcție.

Ulterior, Ministerul Sănătății a emis un Ordin intern nr.35 în ianuarie 2014 cu privire la medicii rezidenți. Acest ordin a obligat conducătorii instituțiilor medicale să introducă în statele de personal unități suplimentare care ar permite angajarea în aceste instituții a medicilor rezidenți.

Intenția a fost una bună, pînă aici este totul bine, dar constatăm că s-a încălcat legea de bază, mai multe legi, de fapt, vreau să spun. Mă opresc doar la Legea nr.264 care este... și reprezintă cadrul juridic de bază și această lege reglementează, de fapt, condițiile exercitării profesiei de medic și reglementează atât drepturile, cât și obligațiile medicului. În această lege este stipulat cine are dreptul să activeze în calitate de medic.

Și doar am să mă opresc la unele prevederi, unele din aceste condiții care stipulează că cel care urmează să fie angajat în calitate de medic trebuie să aibă studii superioare complete formate din diplomă de studii superioare profil medicină și diplomă de licență cu specializarea respectivă.

Cunoaștem că medicii rezidenți își desfășoară studiile de rezidențiat pe o perioadă de la 2 pînă la 5 ani și, ulterior, le finalizează cu susținerea unui examen de absolvire. Prin urmare, ei, în această perioadă, nu pot desfășura o activitate de medic independent, ci pot participa la prestarea serviciilor medicale, la actul medical, însă sînt supravegheați de reprezentanții universității în această perioadă.

La momentul actual, conform datelor Ministerului Sănătății, din acei 1630 de medici rezidenți angajați în instituțiile medicale avem 542 de medici rezidenți.

Astfel, putem constata că legea interzice, pentru că acești medici rezidenți nu au diploma de licență pe specializare, înseamnă că în 542 de cazuri se încălcă legea.

Dar vreau să vă spun că aici apare și un alt aspect care cred că trebuie să ne îngrijoreze pe toți, pentru că avem vădit și o altă abordare discriminatorie față de 1088 de medici rezidenți care lucrează alături de acei 542 și nu sînt angajați în câmpul muncii.

Am identificat că nici o instituție municipală nu a angajat nici un medic rezident, deși ei sînt masiv prezenți la bazele acestor spitale și aduc un aport considerabil în procesul de asistență medicală.

De asemenea, am aflat, cu regret, că există instituții medicale care angajează selectiv: pe unii îi angajează, pe alții nu. Și, dat fiind faptul că Republica Moldova se confruntă cu o lipsă acută de medici în instituțiile medicale, în special în zonele rurale, inclusiv în spitalele raionale, consider oportun să încurajăm acești tineri

medici rezidenți să se integreze sau să se angajeze legal pe piața muncii autohtone și să-i asigurăm... să le asigurăm un viitor aici, acasă.

Stimați colegi,

Eu rog susținerea dumneavoastră pentru aprobarea în primă lectură.

Vreau să menționez că am așteptat avizul Guvernului, el este pozitiv cu unele obiecții.

Pentru lectura a doua, evident, că noi vom ține cont de obiecțiile și sugestiile Ministerului Sănătății.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Stratan.

În continuare, în adresa autorului dacă sînt întrebări?

Domnul Hotineanu,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimată doamnă deputat.

Eu voi avea dreptul la două întrebări, am foarte multe întrebări. Acest proiect de lege distorsionează absolut tot ce este câmpul muncii și, în special, angajarea lucrătorilor, medicilor. Deci la noi în Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic clar se spune: deținătorul de diplomă de specialitate și diplomă de specializare.

Doamna Valentina Stratan:

Da. Și licența de specializare.

Domnul Vladimir Hotineanu:

La noi specializare și licență. Și este absolut incorect acum. Și rezidentul are statutul... într-adevăr, el este în a doua etapă de pregătire în studii continue postuniversitare, el este în studii continue postuniversitare și activitatea lui este sub tutela, într-adevăr, a colegilor mai mari, care au dreptul să îl dirijeze în pregătirea specialității. El nu este independent juridic și actul medical nu-l îndeplinește juridic.

Mai mult ca atît, eu vreau să vă adresez întrebarea, prima întrebare va fi: acest proiect de lege va soluționa problema încadrării în sate a medicilor? Iată dumneavoastră cu aceasta ați terminat, că și la sate avem 400 de medici... nu sînt și noi vom rezolva problema lor. Cum îl trimitem după anul VI să lucreze fără rezidențiat în spital, în oficiul medicilor de familie în satul Cioburciu?

Doamna Valentina Stratan:

Domnule președinte,

Este o întrebare foarte complexă și eu regret că, în ultimii ani, Ministerul Sănătății, avînd în frunte mai mulți miniștri, și fiind responsabil de politica în domeniu, nu a venit cu nici un proiect de stimulare ca medicii să plece în satele Republicii Moldova, de rînd cu acestea să dezvoltăm și politicile sociale de

dezvoltare. Pentru că, evident, un medic nu are nevoie doar de salariu, că se pune în discuție doar salariul, el are nevoie și de infrastructura drumurilor, să aibă condiții decente de trai și de lucru. Și nu am avut asemenea proiecte înaintate spre aprobare în Parlament.

Și eu cred că trebuie să avem voință politică de rînd cu abordarea pe care am avut-o noi altă dată în comisie și am abordat acest lucru. Și personal am abordat către ministru, ex-ministru să elaborăm, să găsim de cuviință să elaborăm proiecte care ar susține și ar stimula plecarea tinerilor în zonele rurale. Ni s-a invocat de fiecare dată drepturile. Dar, iată avem studiu îndeosebi a celor ... studiu susținut de Organizația Mondială a Sănătății care ne arată câți bani statul cheltuie cu acești specialiști care învață ... sau doctori care învață din contul statului și, de fapt, cetățenii sînt privați de dreptul constituțional de a avea asistență medicală. Pentru că medicul învață 10 ani și pleacă undeva în alt domeniu.

Eu vreau să vă spun că, anterior, am făcut o interpelare la Ministerul Sănătății și am întrebat: câți medici sînt angajați? Și v-am făcut trimitere la aceste date. Și am acest tabel care ne arată foarte bine unde au plecat medicii rezidenți. Și sînt plecați la centrele medicilor de familie.

Dacă vreți am această listă, nu mă opresc, pentru că sînt 45 de destinații, începînd cu centrele naționale de sănătate, instituții medicale terțiare și încheind cu Centrele de sănătate din Țarigrad, Gribova, Sărătenii Vechi. Deci întrebarea nu ar trebui să fie la mine, pentru că ține de domeniul politicii, ține de domeniul, sigur, al gestionării lucrurilor bune de către Ministerul Sănătății, cît și a Universității de Stat de Medicină și Farmacie «N. Testemițanu».

Eu nu vreau să spun, pentru că am avut o comunicare și avem o comunicare eficientă și cu universitatea și dumnealor știu că sînt în căutarea acestor politici care ar stimula plecarea medicilor în localitate, dar deja dumneavoastră vă este mai aproape să vorbim despre gestionarea perioadei de studii rezidențiale sub patronatul sau sub monitoring-ul reprezentanților de la catedre.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Hotineanu,

Continuați, vă rog.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci următoarea întrebare. Dumneavoastră propuneți ca articolul 4 să fie completat continua cu o sintagmă „medic rezident în procesul de formare profesională”. Cum poate, iată juriștii să-mi răspundă, așa medic să fie încadrat și date responsabilitățile realizării actului medical? Haideți, mai bine să ne gîndim să egalăm bursa cu salariul doctorului începător. Bani aceștia totuna vin din Compania Națională de Asigurări în Medicină. Și să facem ceea ce face toată lumea civilizată. Lumea civilizată are aceleași probleme la sate: și America, și Franța, și Germania, nu se duc doctorii la sate. Și atunci din programul de rezidențiat de cinci ani, un an sau doi este obligatoriu stagiul în satele unde nu sînt

doctori. Iată asta o să facem, dar să le dăm salariul respectiv și să aibă banii respectivi prevăzuți pentru acest doctor.

Dar atunci când facem ingerințe incorecte în Codul muncii și introducem o funcție ocupațional „medic rezident în procesul de formare”. Ce responsabilitate juridică are acest medic rezident? În primul rând.

Și doi. Atunci când noi cerem ca directorul instituției medicale care are rezidenți să introducă noi funcții ocupaționale, atunci, spuneți, vă rog, la secția de 30 de paturi, și se prevede prin normativele existente astăzi în țară 15 bolnavi la doctori, sînt doi doctori, noi mai adăugăm și doi rezidenți? Cine va răspunde de cheltuirea neargumentată a fondului de salariu? Fiindcă în loc de doi doctori, care trebuie să gestioneze 15 medici sînt plătiți 4, dar doi dintre ei sînt în proces de formare profesională.

Idea este importantă, este bună, este nostimă tendința dumneavoastră de a îmbunătăți situația rezidenților, dar haideți împreună în Parlament să discutăm și să găsim calea corectă, justă, juridică. Noi vorbim de un stat de drept, calea dreaptă. Și să-i dăm bursa respectivă. Fiindcă el e în studii de pregătire postuniversitară. Este etapa a doua de pregătire a doctorului. Și noi, ultimii în Europa, am inclus această pregătire ultimii în Europa ca pregătirea ...

Doamna Valentina Stratan:

Eu am înțeles, domnule Hotineanu, și vreau să vă răspund că, încă pe 3 martie 2014, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a inclus deja... „ocupația titlul medic rezident” este inclusă în Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Pentru că acest lucru s-a făcut în corespundere cu hotărârile Guvernului care au fost adoptate la acest subiect și inclusiv reieșind din situația reală la zi. Noi ne facem că nu ne plouă, atunci când stăm sub ploaie.

Nu știu de ce trecem peste aceea că avem angajați deja 542 de medici rezidenți care primesc salariu și nu a sesizat nimeni acest lucru că se încalcă legea. Acum când vrem să aducem actele normative, de fapt, actele legislative în concordanță, pentru că era normal să se înceapă de la modificarea legii și dacă legea nu trecea, nu făceam modificări în hotărîrea Guvernului. Dar vreau să vă spun că m-am documentat și în România, țara cea mai aproape geografic de noi, au fost diverse experiențe, burse, au trecut la bugetul... vreau să vă spun că m-am documentat, și s-au întors înapoi la burse. Eu nu pot să ... doar fac în comparație, vă aduc datele care le-am citit și m-au ajutat să mă documentez.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Mai aveți vreo precizare?

Domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nu vă supărați, doamnă deputat, eu nu voi vota pentru acest proiect de lege. Sînt gata să fiu într-un grup de lucru ca să pregătim un act legislativ bun pentru rezidenți și să nu venim de fiecare dată ca să rectificăm niște lucruri negîndite bine.

Vă mulțumesc mult.

Doamna Valentina Stratan:

Aceste lucruri sînt reglementate prin acte normative și regulamente elaborate de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu”, aprobate prin hotărîrea Guvernului. Dacă ele urmează să fie, la fel, îmbunătățite, nu am nimic împotriva. Eu rog susținerea plenului Parlamentului în aprobarea acestui proiect pentru primă lectură. Și nu sînt împotriva ca pentru lectura a doua să lucrăm. Mai am ... v-am spus sînt obiecții ale Ministerului Sănătății, dar avizul este pozitiv. Acest proiect este în strictă corespundere cu actele legislative ajustate.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Brega,
Vă rugăm frumos.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Deci, doamnă Valentina,

Într-adevăr, dumneavoastră aveți perfectă dreptate, noi cunoaștem destul de bine cînd, practic, cu doi ani în urmă, la Ziua medicului Guvernul a strigat sus și tare la... știți unde, Palatul Național că de acum rezidenții au să aibă cîte un salariu.

Rezidenții au plecat, salariile nu le-au primit, unii tineri au primit, alții n-au primit, bursa este mică.

Dar aici o să-i dau dreptate și domnului Hotineanu.

Deci, ori noi facem, le mărim bursa pînă la nivelul unui salariu de medic începător sau stipulăm strict în lege că medicul rezident este salarizat la nivelul unui salariu de medic începător.

Pentru că ei nu se duc în teritoriu. Eu iau chirurgii. Chirurgii toată rezidentura o petrec în clinici, în clinici solide, unde nu poți să te duci într-un centru raional, unde să faci o apendicemie în an și să faci rezidentură, el o face în clinică. Și atunci unde-i răspunsul lui juridic?

Nu dă Doamne un malpraxis la nivel de rezident care o face rezidentul face intervenția aceasta apendicemie, dar în caz de malpraxis, el nu răspunde juridic cu nimic, atunci cine răspunde?

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Deci, eu sînt de acord cu dumneavoastră, pentru lectura a doua revenim.

Ori reducem bursa pînă la nivelul medicului începător, salariul medicului începător sau atunci îi dăm numai salariu. Ca să nu se primească și salariu, și bursă sau să iasă că rezidentul o să aibă mai mult decît un medic începător și atunci iar o discordanță.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Brega,

El dacă, nu dă Doamne, comite o greșală, el acuma nu se încadrează în cadrul legal că nu răspunde, deși el participă și medici avem angajați și se primește salariu.

Vizavi de salariu. Acestor medici li s-a stabilit un coeficient, cel mai mic, 1,75. Înmulțind la o mie de lei, vedeți care este salariul acestui medic plus acele 900. Aceasta a fost ideea Guvernului de atunci, pentru că un tânăr medic care învață 10 ani de zile și are o familie, că majoritatea din ei deja au o familie, să trăiască pe 900 de lei, care reprezintă bursa, cred că este imposibil.

Tot ce vorbiți dumneavoastră aceasta este... sînt de perspectivă, politici de perspectivă. Haideți să facem acest deznodămînt acuma și să aducem în cadrul legal, dacă nu, haideți să declarăm tuturor celor care sînt angajați că ei sînt angajați ilegal, de mîine nu mai lucrează.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Brega,

Continuați cu precizare sau a doua întrebare.

Domnul Gheorghe Brega:

A doua mențiune la acest proiect de lege. Deci, noi avem rezidenți din străinătate. Noi nu putem să-i egalăm la nivelul rezidenților cetățenilor noștri.

Deci trebuie de menționat cetățenii Republicii Moldova. Dar pentru lectura a doua, pentru primă lectură el merge, pentru lectura a doua ...

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Brega,

În articolul 4 alineatul (1) litera a) este scris că poate lucra medic, dacă este cetățean al Republicii Moldova, are domiciliu sau drept de reședință în Republica Moldova și alte condiții, inclusiv acei care vin în țara noastră cu diplomă de medic. Această diplomă este nostrificată de către Ministerul Sănătății. Nu văd aici nici o...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Voronin,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu nu ca medic am să vorbesc. (*Rumoare în sală.*)

Eu cu deputatul Vladimir Hotineanu n-am fost niciodată de acord pe problemele politice. Eu subliniez: cu deputatul Hotineanu. Și nu știu cînd o să fiu de acord. Eu, în genere, nu împărtășesc ceea ce face Partidul Liberal Democrat.

Voce din sală:

E și firesc, cum nici noi nu împărtășim. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Voronin:

Acestea nu-s secundele mele, sînt ale lor.

Dar cu medicul extraordinar, excelent, profesional de cea mai înaltă categorie Vladimir Hotineanu eu sînt absolut de acord. Așa chestii pe care le discutăm noi astăzi în Parlament, din start vă spun, că fracțiunea noastră n-o să le susțină, nici în primă, nici într-a zecea lectură.

Dar așa chestii se întîmplă numai în cazuri excepționale: războaieri, calamități naturale, cînd se mobilizează toți cei care cît de cît cunosc, măcar 2 ani de zile au făcut studii medicale.

Nu sîntem, cu părere de bine, datorită liberal democrațiilor, liberalilor și încă democrațiilor și la alții din partea ceea, să nu mai arătăm cu degetul... Nu sîntem... că am ajuns la așa situație și sper că nu este necesitatea de acest lucru.

Însă, revin la domnul deputat Brega. Eu sînt de acord, dar asta trebuie... prin dispoziție guvernamentală, nu prin Parlament, ca rezidenții ultimului an să fie salarizați cu prima treaptă de salariu în calitate de medic. Aceasta eu susțin, este normal și real. Și atunci noi, pe acești viitori specialiști medici o să-i consolidăm și mai bine, și mai mult n-o să se ducă să-și caute de treabă și-n alte țări sau la altă specialitate.

Mulțumesc.

Doamna Valentina Stratan:

Sigur că decizia aparține Parlamentului, însă eu cred că ar putea să apară diferite litigii, situații neprevăzute, în cazul în care avem medici rezidenți angajați, dar această angajare nu corespunde cu actul legislativ de bază.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Valeriu Munteanu,
Poftiți.

Domnul Valeriu Munteanu:

Stimată doamnă deputat,

Conform Legii nr. 264 din 2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, profesiunea de medic poate fi exercitată de persoana care are studii superioare medicale complete și deține diplomă de studii superioare, profil medicină, eliberată conform legislației în vigoare.

Spuneți-ne, vă rog frumos, ce s-ar întîmpla în situația în care s-ar depista că un medic nu deține diplomă de studii superioare sau nu este clar cînd, unde și la ce colț al pieței centrale a obținut, pardon, cumpărat această diplomă?

Mulțumesc.

Doamna Valentina Stratan:

Pentru aceasta sînt organe abilitate care verifică legalitatea acestor diplome și nu sînt eu cea care trebuie să vă răspund.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

A doua întrebare, vă rog frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Este de fapt o precizare, nu este o întrebare.

Sînt absolut sigur, sper, din tot sufletul că nu există în Republica Moldova nici un medic care a obținut diploma de studii în condițiile în care a obținut-o cineva despre care tot vorbim de două luni de zile.

Sper foarte mult ca să aibă încredere fiecare pacient din Republica Moldova, fiecare cetățean din Republica Moldova că atunci, cînd merge la medic, acest medic a fost la școală și nu în altă parte.

Mulțumesc.

Doamna Valentina Stratan:

Și mai mult ca atît, vreau să vă spun că pregătirea specialiștilor, a medicilor de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testimițeanu” este de un înalt grad, de o înaltă competență, apreciată în multe țări europene și echivalată foarte rapid de către acele țări europene care necesită angajarea medicilor noștri.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Golovin, în continuare.

Domnul Boris Golovin:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă deputat,

Eu am vorbit și la comisie, spun și-n plen. Noi avem probabilitatea să deschidem, prin această lege, dacă noi o adoptăm, cutia Pandorei.

Vorbind la direct, vasăzică, fără rezidențiați sau, pe perioada sovietică, fără internatură, oamenii, deci, numai finalizînd prima etapă de învățămînt la Universitatea de Medicină pot să pretindă la angajarea în cîmpul muncii conform acestei legi.

Deci este un învățămînt necomplet și eu consider că acest lucru noi nu putem să-l permitem, dar este bună varianta de a ridica această bursă pînă la, să zicem, 3000 sau cît acolo, vasăzică, ca la medicul începător.

Dar altfel noi o să avem o probabilitate foarte înaltă să se angajeze în cîmpul muncii persoane care n-au finalizat rezidențiatul, care n-au studiile corespunzătoare complete.

Doamna Valentina Stratan:

Deja am răspuns, de fapt, la asemenea comentariu, sînt politici de viitor.

Trebuie să răspundem acelor care sînt angajați ce facem cu ei mîine. Pentru că trebuie să avem curajul să le spunem că i-am angajat atunci ilegal, că ei nu au dreptul să activeze. Și cei care au primit un an și ceva salariu, de mîine fiecare

instituție medicală ar putea să anunțe medicul respectiv că nu mai are nici fond de salarizare și nici dreptul să-l angajeze.

De fapt, eu am abordat acest lucru atunci, la acel moment, și am strigat, și am bătut în toate clopotele, numai că nu s-a auzit.

Și am prevenit, într-un fel, că ar putea să fie ilegală această angajare.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Golovin,

Vă rog frumos, dacă aveți vreo precizare sau a doua întrebare.

Domnul Boris Golovin:

Da, eu aș fi vrut să precizez. Medicul rezident, el nu este de sine stătător.

Și domnul Hotineanu a spus că el lucrează ...

Doamna Valentina Stratan:

Eu am spus.

Domnul Boris Golovin:

... sub tutela sau a cadrului didactic, sau a unui medic cu experiență din cadrul instituției medicale și responsabilitatea este a acestei persoane tutele. Și el se angajează în serviciu conform ordinului ministrului de repartizare în rezidențiat și conform ordinului rectorului universității. Deci ei lucrează foarte legal, pur și simplu, că ei lucrează cu o bursă de o mie de lei, asta-i problema.

Deci haidați să hotărîm întrebarea, să le mărim această bursă, dar restul eu cred că-i incorect de schimbat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Știrbate.

Domnul Petru Știrbate:

Și eu, ca medic din această sală din corpul de deputați, trebuie să mă expun asupra acestui lucru. Am încercat, într-adevăr, ce spunea și domnul Golovin, să ne expunem în sală.

Eu, în esență ca să înțelegem și să înțeleagă toată lumea.

Noi ce vrem să facem? Să îmbunătățim starea de lucruri a celor care sînt rezidenți. Deci finalul nostru este ca acel care lucrează să aibă salariu sau să-l egalăm pe rezident cu un medic.

Ce vrem să obținem noi?

Doamna Valentina Stratan:

Să-i oferim dreptul să primească un salariu, pentru că el participă la prestarea serviciului medical, în actul medical pe o perioadă foarte lungă de timp.

El este monitorizat de reprezentanții universității, catedrelor. Nu face cred că nimic din capul lui, dar să ajutăm financiar.

Aceasta a fost ideea Guvernului de atunci, din 2013. Pentru că, de fapt, un medic după 6 ani are o diplomă de medic, numai nu are diplomă de licență la specializarea respectivă.

Și el este angajat în câmpul muncii, activează, este monitorizat, dar primește și un salariu care este unul foarte modest.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Știrbate,

Vă rog, dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Petru Știrbate:

Și atunci deci finalul este ca ea... studentul rezidentul, medicul rezident să aibă un salariu bun.

Colegii noștri medici, care sîntem aici, au spus, poate mergem, totuși... vă rechemați înapoi dumneavoastră proiectul și mergem pe ideea, îi facem bursa mare, ca la ... decît noi îl punem într-o situație foarte delicată care s-ar putea să întîlnească în sala de judecată. Ceea ce s-a întîmplat cu pacientul. Aceasta este prima.

Și a doua. Noi, prin proiectul de lege pe care dumneavoastră astăzi îl propuneți, venim, într-un fel, să justificăm, într-un fel, neregulile care au fost făcute prin ordin ministerial și asta-i un precedent nu atît de bun.

Cînd vine întîi un ordin ministerial, ulterior vine o lege care spune: domnule, uitați, rezidentul are voie și el să primească salariu și este încadrat ca medic. Cu atît mai mult, colegii care știu ce înseamnă a gestiona un spital spun că asta este o greutate financiară pentru fondul de salarizare al oricărei instituții și mai ales instituția, cum spunea domnul profesor Hotineanu, acolo unde-s mulți rezidenți.

Acolo, la Orhei, unde este unul sau doi, n-ar fi o problemă. Ce face la un spital republican?

Deci eu cred că noi trebuie să ajutăm și e foarte bine că dumneavoastră ați venit cu ideea ca cumva să salarizăm, ca lumea, pe rezidenți. Și eu sînt de acord, sînt coleg cu ei, dar cred că noi abordăm oleacă greșit problema de ridicare a salariului prin faptul că facem o bursă corectă, iar medicul, cel care este medic specialist, să-și aibă și răspunderea și să profeseze ceea ce are legitimația. Mă refer la diplomă.

Doamna Valentina Stratan:

Eu v-aș da dreptate parțial, dar este regretabil și cred că societatea își va adresa întrebarea ce se întîmplă, atunci cînd deja un an și aproape 2 acești medici primesc salariu. Și atunci dați să ne răspundem ce fel de stat de drept sîntem noi că ne-am făcut că nu se întîmplă nimic și s-au încălcat legi, și am trecut peste acest lucru.

Și acum, cînd încercăm să redresăm situația, deja apar atîtea întrebări.

Sigur că Parlamentul va decide soarta acestui proiect. Eu mi-am făcut datoria și ceea ce am urmărit, am urmărit să ajustăm cadrul legal. Doar atât, ca acești medici să se simtă membri ai colectivelor în care lucrează, cu drepturi depline, cu carnet de muncă, așa cum li s-a deschis.

Acum va trebui să răspundem ce facem cu aceștia și am repetat acest lucru, pentru că, cu adevărat, va trebui să răspundem ce întreprindem cu acei care au fost angajați deja și cu acei care încă nu sînt angajați, dar își așteaptă, de fapt, deznodămîntul angajării.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Știrbate,

Aveți vreo precizare? Doar un minut.

Domnul Petru Știrbate:

Numai o secundă, aici o precizare.

Doamnă deputat,

Aveți dreptate că cineva a fost în neegală situație. Bine, s-a greșit. Haideti acum să avem o abordare corectă și să le mărim lor, dar să venim cu mărirea bursei. Nu-i facem ca și doctori. E simplu.

Deci, adică, se schimbă, într-un fel, esența, sau, să zic așa, în bază ceea ce dumneavoastră vreți să faceți.

Finalul este același.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule coleg,

Eu n-am nimic împotrivă să elaborați un proiect de lege care ar permite majorarea bursei măcar și pînă la 3000 de lei. Găsiți această sursă financiară și cred că vom susține cu două mîini.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Valeriu Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Înțeleg că totuși discuțiile care au fost provocate sînt legate de faptul că medicilor rezidenți li se acordă posibilitatea de a practica fără careva limitări profesia de medic. Adică asta e...

Doamna Valentina Stratan:

Limitări sînt...

Domnul Valeriu Streleț:

Adică, dacă includem, fiindcă exact în articolul 4 se menționează cine poate practica profesiunea de medic și sînt date condițiile respective la alineatul (1) litera c), propuneți ca și ei să se încadreze în profesarea activității de medic, fără careva limitări.

Înțelegem că conform opiniei specialiștilor care s-au pronunțat, această modificare a legii nu atinge scopul propriu-zis care vi-l propuneți.

Dumneavoastră v-ați propus doar ca să îmbunătățim condițiile materiale de remunerare a acestor specialiști...

Doamna Valentina Stratan:

Nu...

Domnul Valeriu Streleț:

...dar să nu aibă posibilitatea de a profesa fără nici un fel de limitări profesiunea de medic.

Doamna Valentina Stratan:

Domnul...

Domnul Valeriu Streleț:

Și m-am uitat și în avizul Guvernului. Au și ei o serie de obiecții destul de pertinente, în viziunea noastră.

Aș putea să vă citez cîteva pasaje din avizul Guvernului, care, la fel, adică generează unele concluzii destul de contradictorii, faptul că medicul rezident nu poate fi calificat ca medic cu acte în regulă și o serie de alte observații.

De aceea, ca să nu intrăm în esență și să nu compromitem această idee bună și intenție nobilă, poate astăzi, după epuizarea dezbaterilor, să amînăm procedura de vot. Este o propunere din numele fracțiunii și, eventual, pe parcurs deja autorul să decidă ce face cu această inițiativă, o menține în procedură parlamentară, așa cum este ea, sau venim cu modificări la legislația care vizează remunerarea muncii, în primul rînd.

De aceea, propunerea fracțiunii ar fi ca procedura de vot să nu fie exercitată astăzi...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Valeriu Streleț:

...după epuizarea dezbaterilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Valentina Stratan:

Eu...

Domnul Andrian Candu:

În continuare...

Doamna Valentina Stratan:

Eu, doar o precizare.

Domnul Andrian Candu:

Da, doamna Stratan...

Doamna Valentina Stratan:

Eu, am și eu acest aviz și citesc și eu pasajul: considerăm binevenită inițiativa legislativă în cauză pentru excluderea divergențelor existente.

Eu am menționat că sînt obiecții pe care noi credem că le luam în considerare, dar nu am... Eu am spus foarte clar, scopul este de a duce în cadrul legal angajarea celor care sînt angajați și, ulterior, și din discuții cu Ministerul Sănătății, aceste principii pot fi reglementate prin regulamente, ce are dreptul medicul rezident să facă și ce nu are dreptul.

Aceasta a fost discuția mea.

Văd că doamna, de fapt, domnul Președinte... spune... Doamna președintă ceva vrea să precizeze. Nu știu care este...

Domnul Andrian Candu:

O precizare, vă rog frumos.

Domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Invocînd citatele care se aduc sau referințele care se aduc în avizul Guvernului din Codul educației, din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic, referințele la alte documente, concluzia este, prin urmare, medicul rezident nu are dreptul la activitate practică independentă, dar este obligat să-și desfășoare atît instruirea teoretică ș. a. m. d.

De aceea, acest aviz, într-adevăr, conține o serie de concluzii care se cam bat cap în cap, iar ad litteram, dacă noi admitem amendamentul care-l propuneți, îl punem pe medicul rezident exact în aceleași condiții ca și un medic cu toate actele și etapele trecute, adică care va avea dreptul să practice activitate independentă. De aceea, rog să luați în vedere propunerea pe care am formulat-o, din numele fracțiunii, pentru astăzi.

Ulterior, ne vom clarifica.

Doamna Valentina Stratan:

Eu am să mă opresc aici, domnule Streleț, deși aș putea să vă răspund, pentru că Codul educației a fost adoptat în iulie. Într-adevăr, conform articolului

121 alineat (7), deja urmează, deja pentru studenții care vor încheia peste mai mulți ani, adică vor finaliza studiile, deja ei vor primi și diplomă de studii superioare, și licență în medicină, dar nu și pe specializare. Nu specializare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Valentina Stratan:

Așa și am zis, în medicină, licența în medicină, dar nu și pe specializare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Domentî,

Vă rugăm frumos. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

Eu vreau să vin, totuși, în susținerea autorului acestui proiect de lege și să clarific un pic lucrurile.

Există, în principiu, două abordări cu privire la rezidenți, la medicii rezidenți.

Una, într-adevăr, ar fi să-i calificăm drept studenți, să le majorăm bursa și să le oferim acestora, mă rog, posibilitatea, susținerea financiară mai mare din partea statului, dar calificându-i drept studenți.

O altă abordare este cea pe care o prezintă autoarea de astăzi și este, în principiu, susținută de către Guvern prin mai multe inițiative deja acest concept, de a oferi dreptul studenților rezidenți de la medicină să profeseze în calitate nu de medic cu funcții depline, ci ca o specializare separată – medic rezident. Aceasta a avut Guvernul în vedere și atunci când a introdus această ocupație în Clasificatorul ocupațiilor.

Ei și astăzi profesează, dar nu pe tot spectrul de funcții, ci pe un spectru limitat de funcții. Așa că abordarea autoarei este una viabilă, cu atât mai mult că Codul educației spune că oricare student poate practica... orice student deja care are diplomă de licență poate practica o activitate. Pentru medici nu există o excepție în acest sens.

De aceea se poate accepta ideea că medicul rezident, ca o funcție specială ocupațională, deci medicul rezident care îndeplinește anumite funcții limitate și este salarizat să fie angajat în câmpul muncii.

De aceea eu cred că, dacă, totuși, părerile s-au împărțit, propun să nu votăm astăzi acest proiect de lege, poate să mai lucrăm în comisie asupra lui și să revenim asupra votului mai târziu.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Domentî,

Vă mulțumesc foarte mult.

Am avut și eu acum o scurtă discuție cu doamna Stratan și, îmi permiteți, o să amîn și discuțiile, și votul pe acest subiect, fiindcă intrăm în chestiuni foarte tehnice, de altfel foarte importante.

Și am să rog și medicii, și nu numai, să se implice în așa fel, încît să descoasem subiectul pînă la sfîrșit și revenim săptămîna viitoare la acest proiect de lege.

Vă mulțumesc frumos, doamnă Stratan.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc și eu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult și pentru toată contribuția pe care ați avut-o.

Înainte de a continua, o să ofer cuvîntul domnului Bolea pentru dreptul la replică la sesizarea mea anterioară. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Vasile Bolea:

Dumneavoastră ați menționat anterior comportamentul deputaților de astăzi la ședința Consiliului municipal Chișinău. Vreau să vă aduc la cunoștință că, de fapt, este ultima ședință a Consiliului municipal Chișinău în actuala componență unde trebuiau să se discute peste 800 de întrebări, unde, как в последний раз, trebuiau să fie împărțite încă vreo 50 de hectare de pămînt între liberalii lui Chirtoacă și comuniștii lui Gurău и кампания.

În același rînd, Legea privind statutul deputatului în Parlament articolul 23, citez: „Deputatul, ca reprezentant al puterii legislative supreme, este în drept să ceară la fața locului încetarea încălcării legii, iar în caz de necesitate să adreseze organelor și persoanelor oficiale respective cerința de a fi oprită încălcarea legii, lezarea...

Domnul Andrian Candu:

Continuați.

Cerem scuze, continuați.

Domnul Vasile Bolea:

... lezarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor.”

Astăzi, deputații Frațiunii Partidului Socialiștilor au venit anume pentru a opri, a stopa lezarea drepturilor cetățenilor și încălcarea legii care urma să se

producă în interiorul și la ședința Consiliului municipal Chișinău. (*Rumoare în sală.*)

De fapt, am văzut acele secvențe, care au arătat și posturile de televiziune, unde am constatat că deputații, de fapt, au fost bruscați și ultragiați, ceea ce constituie, cel puțin, o contravenție, conform legislației în vigoare.

De aceea, aici, în Parlament, sesizez Procuratura Generală, Inspectoratul de Poliție Centru, Inspectoratul național de patrulare în vederea identificării persoanei care a bruscat și ultragiat deputații.

Vă rog mult.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Bolea.

Vă mulțumim și pentru sesizare.

Într-adevăr, autoritățile și toate instituțiile care sînt menite să protejeze aplicarea normelor de drept să-și facă meseria.

Iar Comisia juridică, numiri și imunități să examineze și să investigheze și ea, la rîndul său, eventualele comportamente inadecvate sau încălcarea legii, sau a disciplinei, sau a eticii deputaților, în așa fel încît săptămîna viitoare să auzim și care sînt concluziile ei. (*Rumoare în sală.*)

În continuare... (*Rumoare în sală.*)

Stimate domnule Voronin,

Dar nu știu care comuniști au fost vizați, poate acei din Italia. De aceea, atîta timp cît nu există... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Gheorghe Brega:

Da, dar liberalii lui Chirtoacă? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Bine, ca să împăcăm pe toată lumea, au dreptul la replică și reprezentanții Frațiunii Partidului Comuniștilor, și Frațiunii Partidului Liberal.

Domnul Golovin,

Vă rog frumos.

Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Boris Golovin:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să vă spun că domnul Bolea, ca și tot partidul dumnealor, duce în eroare și cetățenii Republicii Moldova, și cetățenii Chișinăului.

Noi vrem să spunem că aceasta este o ședință ordinară și nu este ultima ședință a Consiliului municipal. Vasăzică, au fost preconizate întrebări. Ieri am avut... am asistat la ședința fracțiunii, unde mai bine de 75% din întrebări care au fost introduse în ordinea de zi au fost deja scoase ca să nu fie votate în ordinea de zi.

Dar ceea ce s-a întâmplat astăzi în ședința Consiliului municipal, eu cred că a fost făcut special, fiindcă prima întrebare din ordinea de zi este cu privire la desemnarea candidaților pentru funcțiile de membri ai birourilor electorale ș.a.m.d.

Și eu cred că acest lucru a fost făcut intenționat ca să nu aibă loc în orașul Chișinău alegerile în Consiliul municipal și a...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În continuare, din partea Frațiunii Liberale, domnul... Partidului Liberal, cer scuze, domnul Valeriu Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Stimați colegi,

Statutul de deputat îți oferă anumite drepturi, dar și mai multe obligații. Și, evident, că sub aceste obligații și 7 ani de acasă, există și cumsecădenie și alte chestii care nu le prescrie legea.

În același timp, în momentul în care se face trimitere la încălcări ale legii, există instituții ale statului care documentează în procedură aceste lucruri. În cazul dat, este vorba despre oficiul teritorial al Cancelariei de stat care are obligația să sesizeze sau orice altă persoană care este afectată.

Toate aceste ficțiuni pe care le faceți dumneavoastră absolut electoral...
(*Rumoare în sală.*)

Vasile,

Tu ești băiat mare, poți un pic să aveți, să ai răbdare.

Domnul Andrian Candu:

Continuați, domnule Munteanu.

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Acest comportament și aceste derapaje pe care le-ați făcut astăzi în Consiliul municipal demonstrează încă o dată care este adevărata voastră față și care... cum o să faceți voi ordine în municipiul Chișinău și în Consiliul municipal.

Și fac încă o dată, noi niciodată, nici când am fost la putere, nici când am fost în opoziție, nu am sărit la bătaie la nimeni, nu am intervenit în activitatea normală și nu am distorsionat activitatea niciunei instituții ale statului, am folosit doar instrumentele pe care le permite legea.

Deci de aceea fac apel și la colegi. Da, sîntem în campania electorală. Da, voi atacați Primăria municipiului Chișinău și pozițiile pe care le avem noi, dar faceți-o în limitele legii și lumea o să vă respecte. Altfel, fața voastră s-a văzut astăzi acolo, că văd că încă domnul Ciobanu și acum încă îi tulbure. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ceban,
Aveți dreptul la replică.
Vă rog frumos.

Domnul Ion Ceban:

Domnule Președinte,
Mulțumesc.
Stimați colegi,

De fapt, ceea ce s-a menționat ține de... nu doar de proprietăți funciare ale municipalității, nu doar de privatizări și arendă, sînt peste 4 sute de întrebări care, slavă Domnului, astăzi au fost oprite.

Estimarea din partea experților este pagubă de aproape 6 sute de milioane de lei de la toată treaba aceasta. Repet, 6 sute de milioane de lei.

Și, într-adevăr, urma să fie ultima ședință. Și este foarte bine că noi am reușit să o stopăm.

Și dacă 6 sute de milioane de lei le-am păstrat pentru bugetul municipiului, urechindu-l pe domnul Chirtoacă, cred că e bine. Dacă nu l-a urecheat cînd a fost copil, măcar acum, ca să știe că de furat nu este voie. Nu contează cu cine, cu comuniștii sau cu liberalii, sau cu restul.

Eu vă mulțumesc.

Și rog, într-adevăr, organele să examineze, pentru că astăzi acolo am văzut consilieri municipali care au dat în reprezentanți ai societății civile cu picioarele și cu mîinile. Și toate înregistrările acestea sînt.

Vă rog mult, insist să fie făcută acea procedură despre care vorbiți.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

V-ați referit, probabil, la organele pentru ocrotirea normelor de drept. Da.

În continuare, proiectul... (*Rumoare în sală.*)

Nu ați fost vizat. Îmi pare foarte rău, domnule Novac. (*Rumoare în sală.*)

În continuare, proiectul de Lege nr.114 din 1 aprilie 2015 pentru modificarea unor acte legislative. E pentru lectura a doua.

Invităm Comisia juridică, numiri și imunități, doamna Raisa Apolschii, să ne prezinte raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat prezidium,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul nr.114 din 1 aprilie 2015 cu privire la modificarea unor acte legislative.

Proiectul de lege propune abrogarea unor norme legislative din Legea nr.294 din 2007 privind partidele politice, Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 privind libertatea de exprimare și Codul contravențional nr. 218 din 2008, în redacția Legii

din 12 iulie 2012, ca urmare a declarării lor neconstituționale prin Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 4 iunie 2013.

Proiectul menționat a fost examinat și aprobat în primă lectură la ședința Parlamentului din 7 mai 2015, în cadrul căreia plenul Parlamentului a decis, de asemenea, asupra comasării acestuia cu proiectul de Lege nr.2110 din 26 septembrie 2012, având în vedere că proiectele au același obiect de reglementare și sînt bazate pe aceeași concepție.

În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru lectura a doua, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele comisiilor permanente și al Direcției generale juridice, inclusiv amendamentele deputaților.

În rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au decis, cu votul unanim al membrilor prezenți, să propună proiectul de Lege nr.114 din 1 aprilie 2015 spre examinare și adoptare în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Este sinteza amendamentelor. De fapt, este un singur amendament și este parte integrantă la proiect, la raport.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt în adresa comisiei întrebări? Se pare că nu sînt în adresa comisiei întrebări.

Iată de ce vom purcede la procedura de vot. Și supun votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.114 din 1 aprilie 2015 pentru modificarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Și numărătorii pe sectoare,

Vă rog frumos, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 13.

Domnul Andrian Candu:

Cu 62 de voturi, proiectul de Lege nr.114 pentru modificarea unor acte legislative a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.151 din 21 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ. Lectura a doua.

La fel o rugăm pe doamna Raisa Apolschii să prezinte raportul Comisiei juridice, numiri și imunități pentru a doua lectură.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Onorat Parlament,

Comisia a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ din anul 2000. Vreau să readuc în atenția dumneavoastră că acest proiect a fost aprobat în primă lectură în ședința plenară a Parlamentului la 7 mai 2015.

În cadrul examinării pentru lectura a doua a parvenit amendamentul domnului deputat Gheorghe Brega care a propus excluderea din redacția articolului 24¹ a sintagmei „alte fenomene similare”, pe motiv că legislația în vigoare nu definește această noțiune și, astfel, lasă loc pentru interpretări exhaustive... extensive, pardon.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, pentru lectura a doua, amendamentul înaintat de Gheorghe Brega și, în rezultatul examinării, comisia a decis respingerea amendamentului examinat, pe motive că natura situațiilor și fenomenelor excepționale este imprevizibilă, de aceea nu pot fi exhaustiv enumerate în lege.

Alte amendamente la proiectul în cauză nu au parvenit.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, a decis să propună Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului nr.151 din 21 mai 2015 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc.

În adresa comisiei dacă sînt întrebări?

Și vedem că domnul Brega nu insistă la supunerea la vot a amendamentului.

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Deoarece m-ați provocat, desigur că mi-i jale de doamna președinte al comisiei, nu mai insist că e o doamnă. Dar, în principiu, nu corespunde legislației în vigoare, pentru că noi avem noțiunea „de toate situațiile excepționale” la Direcția situații excepționale și am putut include aceasta în lege.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim, domnule Brega, pentru comportament constructiv.

Și în continuare, dacă nu mai sînt întrebări în adresa comisiei, propunem votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.151 din 21 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ.

Cine este pentru vă rog frumos să votați.

Și pe sectoare, vă rog frumos, numărătorii să ne dea rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 15.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 26.

Domnul Andrian Candu:

Cu 78 de voturi, proiectul de Lege nr.151 din 21 aprilie 2015 modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.11 din 21 ianuarie 2015 cu privire la completarea Codului fiscal.

Îl invit la tribuna principală pe unul dintre autori – domnul Oleg Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Stimați colegi,

Stimat Parlament,

Unul din factorii importanți ce determină climatul de afaceri din țară constituie respectarea principiului de previzibilitate a politicilor bugetar-fiscale. Inițiativa dată are drept scop asigurarea implementării acestor principii prin introducerea în Codul fiscal a unor norme ce prevăd un termen minimal de șase luni pentru intrarea în vigoare a prevederilor legislative privind stabilirea de noi impozite și taxe generale de stat și taxe locale, modificarea acestora, precum și modificarea ce ține de modul de administrare fiscală.

În opinia noastră, această normă va avea un impact benefic asupra planificării businessului, păstrarea și crearea locurilor noi de muncă, precum și stabilirea unor relații armonioase de parteneriat dintre stat și agenții economici.

Întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Da, exact. Întrebări în adresa domnului Reidman.

Vă rog frumos, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Reidman ...

Domnul Oleg Reidman:

Eu sînt.

Domnul Gheorghe Brega:

Poate ... Nu cred. Poate și are sens, dar la momentul cînd politica bugetar-fiscală este prezentată la vreme, conform legislației în vigoare, atunci acest proiect de lege nu văd care este sensul. Pentru că la momentul cînd se prezintă, într-adevăr, durează șase luni de zile.

Mai mult ca atît, noi, Frațiunea Partidului Liberal, insistăm de acum de vreo trei ani, politica bugetar-fiscală să fie minimum pe trei ani de zile, nu schimbată în fiecare an și la jumătate de an.

Pentru că atunci agenții economici pot activa în liniște și pace. El știe, din start, cît are de plătit, care este politica bugetar-fiscală, știe ce are de făcut. Dar acum venim iarăși cu o lege. Nu înțeleg, care-i sensul? Ori respectăm legea ceea...

Ce am abandonat Legea că politica bugetar-fiscală trebuie să fie prezentată în Parlament pînă în octombrie? Nu înțeleg care-i sensul.

Domnul Oleg Reidman:

Aveți dreptate, colega. Dar noi sîntem aici și practica noastră în Moldova defectuoasă a ultimilor ani, trebuie de făcut niște precizări pentru Guvern. Действительно ... я перейду, так будет легче и меньше времени займет. Действительно, существует такой документ, как cadrul de cheltuieli pe termen mediu на три года, который... Но жизнь идет вперед. Это лишь только эскиз, и каждый год политика bugetar-fiscală propunerea Parlamentului. Если бы было все правильно, она предлагалась бы в июне, не было никаких проблем, но это не означает, что в сентябре государство, Минфин или еще кто-нибудь не может предложить какое-нибудь изменение. Вот о чем речь.

Поэтому, поскольку государство и населяющие его граждане, в том числе и бизнес, который кормит это государство, должны быть в партнерских отношениях, мне представляется нормальным, если государство берет на себя обязательства стабилизировать налоговые отношения и вводить новые, я повторяю, – новые налоги, новые taxe locale și generale, а также изменять порядок их администрирования не ранее, чем через полгода после введения.

Должен вам сказать, что все авизы, которые были получены соответствующей комиссией, господин председатель комиссии это подтвердит, включая avizul Guvernului, sînt negative. Sînt negative.

Это означает только одно – что предлагают государству взять на себя определенные обязательства, от чего государство собирается отказаться. Вот и все. Это говорит о том, каковы отношения между государством и бизнесом. И бизнес должен знать, как государство к нему относится.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Brega,

Mai aveți întrebări, răspunsuri?

Dacă îmi permiteți o să vă adresez și eu o întrebare, domnule Reidman.

E foarte bună propunerea și eu am s-o votez cu două mîini, dacă ar fi posibil regulamentar. Însă aici am o întrebare tehnică. V-ați referit la stabilirea de noi impozite și taxe generale de stat.

Dar modificarea lor sau, eventual, nu credeți oare că această restricție și limită de 6 luni ar trebui să se aplice în situația în care doar se îngreunează povara plătitorului de taxe, contribuabilului?

Dar în situația în care există o modificare prin care se aduce o ușurare a regimului fiscal, chiar prin modificarea lor, de exemplu, majorarea scutirilor sau stabilirea unui nou sistem de scutiri sau de deduceri care, la fel, este o modificare legislativă importantă fiscală, dacă nu cumva oare o astfel de abordare, de ușurare a regimului fiscal pentru contribuabil, ar trebui să aibă o aplicabilitate mai repede decît 6 luni de zile?

Domnul Oleg Reidman:

Da, спасибо, господин Председатель.

Есть два пути решить эту проблему.

Первый путь. Это во втором чтении говорить только об увеличении такс.

И второй путь. Это всякий раз при предоставлении облегчения налогоплательщику эту норму prin abrogarea вводить специальным положением, tranzitoriu, которое вступает в силу с момента опубликования.

Это делается сплошь и рядом. Сколько мы машин и других вещей prin abrogarea legii, derogarea, извиняюсь, prin derogarea legii facem. Și așa ...

Domnul Andrian Candu:

Deci pentru lectura a doua o să venim cu modificări în așa fel, încât să ușurăm poate prevederile legislației atunci când se... există o ușurare a poverii fiscale.

Vă mulțumim frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Дело в том, извините, дело в том, что то, что является облегчением по мнению Правительства не всегда является облегчением по мнению бизнеса. Здесь надо разбираться.

Domnul Andrian Candu:

Da, aveți dreptate.

Domnul Deliu,

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc mult.

Eu înțeleg foarte bine intenția autorilor că vor să stabilească niște reguli clare de joc pentru contribuabilii la bugetul statului.

Dar o să continui poate ideea domnului Brega.

Deci, anul acesta a fost adoptată politica bugetar-fiscală, iar în acest proiect nu se conține sau nu este indicat când va intra în vigoare această lege, dacă va fi adoptată.

Și de aceea, întrebarea mea. Când propuneți să intre în vigoare, dacă va fi adoptat, acest proiect de lege?

Domnul Oleg Reidman:

Din momentul publicării.

Domnul Tudor Deliu:

Și atunci nu va afecta politica bugetar-fiscală care a fost adoptată?

Domnul Oleg Reidman:

Nu cred. Politica bugetar-fiscală este adoptată înainte de...

Domnul Tudor Deliu:

Deci, eu aş veni cu o propunere ca, dacă va fi susţinut acest proiect, să intre în vigoare de la anul viitor.

Domnul Oleg Reidman:

Ca compromis poate să fie așa.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Probabil, aceasta e și pentru a doua lectură. Sînt mai multe chestiuni tehnice.

În continuare, domnul Chirinciuc,

Vă rog frumos.

Domnul Iurie Chirinciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Această necesitate a apărut datorită faptului că Guvernul și-a asumat de unul singur responsabilitatea bugetar-fiscală a bugetului pe acest an.

Noi considerăm că politica bugetar-fiscală trebuie să fie pe termen lung, agenții economici trebuie să fie consultați cu patronatele, cu sindicatele... cu agenții economici, să știe să-și poată planifica activitatea cel puțin pe 3–5 ani înainte.

În caz contrar, nu avem nici o șansă să vină investitori, să investească acei care au posibilitatea și să-și planifice activitatea.

De aceea, considerăm că această inițiativă dacă... este inutilă și dacă va fi respectată legislația în vigoare ca politica bugetar-fiscală să fie consultată, cum am spus, cu acei care trebuie să-și dea acceptul, atunci este inutilă inițiativa dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Domnul Oleg Reidman:

Este întrebare ori eu pot să răspund? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Рассуждение вслух, да?

Poate părerea voastră că această inițiativă este inutilă, da altă inițiativă nu este, nu există.

Рассуждение ваше относительно пяти летнего предусмотрения, или еще чего-то, – оно сегодня просто сотрясение воздуха.

Есть сегодня cheltuieli, cadrul de cheltuieli cu termen mediu și atât, больше ничего.

Там на первый год еще более-менее детально, на второй – уже менее детально, на третий – вообще чистый эскиз.

Поэтому делаем первый шаг, а дальше видно будет. Пожалуйста, мы можем это дело отменить, если ваша инициатива будет проведена в Парламенте и примет вид закона.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Mai aveți, domnule Chirinciuc, alte precizări sau întrebări?

Nu. Vă mulțumim frumos.

Domnul Pistrinciuc,

Vă rugăm.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Deci, într-adevăr, intenția este clară, că este de a asigura previzibilitatea pentru agenții economici.

Însă noi aici avem 3 și clar că trebuie să oferim acest lucru. Însă noi, de fapt, confundăm un pic anumite lucruri.

Acele întârzieri care au avut loc în aprobarea politicii bugetar-fiscale. Nu este vina Guvernului, este vina politicului, în primul rând, și a noastră.

Noi trebuie să ne impunem pe noi. Nu era Guvernul votat încă atunci. Nu erau discuții de coaliție și noi încercăm, de fapt, să aducem o disciplină politică printr-o prevedere administrativă.

A doua obiecție, într-un fel, ține exact de ce a spus și domnul Președinte.

Sînt foarte multe proiecte actualmente în Moldova, care prevăd modificări pentru indicatori, „doing business”, pentru ghilotine etc., care au fost și pe timpul dumneavoastră și de multe ori ele au efecte pozitive de a scoate anumite taxe, de a reglementa sau să facă anumite greșeli, de exemplu.

Și atunci noi ne legăm pe mâini, într-adevăr, ar trebui să venim cu o reglementare mai exactă ca să nu ne legăm pe mâini, fiindcă de multe ori, știți, din cauzele ingerinței politicului au fost și în Parlamentul trecut situații cînd trebuiau de corectat anumite lucruri.

Iar în ceea ce privește ca mediul de afaceri să cunoască despre schimbări, aici putem să venim poate și cu o propunere ca aceste schimbări, dacă se fac nereglementar în afara legii și a termenelor stabilite de lege, să fie utilizate mecanismele de consultare, care sînt foarte necesare.

Deci, și atunci, și mediul de afaceri prezentat de patronate și de asociații reprezentative să poată să intervină. Deci, acestea ar fi, principalul sînt ultimele două, să oferim posibilitatea ca intervențiile pozitive să fie făcute nu neapărat în termenul stabilit de lege și a doua, să prevedem și mecanismul de consultare.

Mersi mult.

Domnul Oleg Reidman:

Коллега,

Относительно интервенții pozitive я с Вами согласен, я уже на этот вопрос отвечал, как можно это дело обойти, во втором чтении можно это уточнить.

Относительно întârzieri cu politica bugetar-fiscală Вы заметили, что я в своем представлении закона на это не ссыался. Даже если это было, но я на это не ссыался.

Даже если бы politica bugetar-fiscală была бы принята вовремя, к сожалению, это не препятствует Правительству и Минфину в период действия политики bugetar-fiscală вводить новые таксы и так далее и тому подобное, или изменять способ их администрирования.

Поэтому мы предложили эту инициативу. Думаю, что это будет в любом случае полезно и будет дисциплинировать как Правительство, pentru vederi mai profunde, da și parlamentarii tot.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Valeriu Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Reidman,

În ultimii 4 ani, cât ați fost în opoziție au fost adoptate de către Parlament doar 4 inițiative semnate de Frațiunea Partidului Comuniștilor. Patru în 4 ani, adică câte una pe an. Inițiative de legi absolut incolore, insipide și inodore.

În ultimele 3 luni de când sînteți la guvernare au fost deja aprobate 15 proiecte de legi și doar astăzi discutăm 4 inițiative.

Deci, voi sînteți comuniștii eroii zilei de astăzi, voi governați Republica Moldova.

Vă asumați acest lucru, sînteți mîndri că conduceți Coaliția de guvernare?

Mulțumim.

Domnul Oleg Reidman:

Да, пожалуйста.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Господин депутат,

Adevărat, adevărat. Guvernarea care a fost condusă și din partea dumneavoastră не обращало никакого внимания на инициативы Партии коммунистов, которые были направлены в основном на улучшение жизни людей, на улучшение климата investițional, и так далее.

Вы, придя к власти, так сказать, в первую каденцию, думали, что вы знаете все, и у вас все получится. К сожалению, не получилось. Поэтому наши инициативы сегодня это не более чем то, что повторялось несколько раз.

Основной ошибкой вашей во власти было то, что вы не обращали внимания на мнение оппозиции. Atît.

Поэтому мы имеем то, что имеем сейчас. Будете обращать внимание на мнение оппозиции, может быть, будет лучше.

Спасибо. (*Rumoare în sală.*)

Poftim?

Domnul Andrian Candu:

Aveți a doua întrebare? Dar la subiect, vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Concluzia este clară. Vă simțiți mai bine la putere decât în opoziție.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Oleg Reidman:

Asta-i întrebarea? (*Rumoare în sală.*)

Noi...

Мы себя чувствуем... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Continuați, vă rugăm frumos, domnul Reidman, sau dau...

Domnul Oleg Reidman:

Мы себя чувствуем...

Domnul Andrian Candu:

...posibilitatea domnului Ghilețchi.

Domnul Oleg Reidman:

Мы себя чувствуем, Валера, нормально, так как должна себя чувствовать оппозиция, когда к ее мнению прислушиваются.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Ghilețchi,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnul Reidman,

Spre deosebire de colegul Valeriu Munteanu...

Eu sînt aici, sus, domnule Reidman. Sînt aici, sus, da.

Spre deosebire de colegul Valeriu Munteanu, eu consider că inițiativa dumneavoastră este tipic pentru un membru al opoziției, pentru că dacă ați fi fost la guvernare nu veneați cu asemenea inițiativă.

Dacă ar fi să fiți sincer, așa, cu mâna pe Biblie sau măcar pe vechiul testament, spuneți-ne, ați fi promovat această inițiativă dacă ați fi astăzi la guvernare? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Oleg Reidman:

Дело в том, что, когда мы были у власти, извините, когда мы были у власти, я позволю себе напомнить, не было года, за исключением, может быть, 2001-го, – это я не помню точно, – не было года, когда бы бюджетно-налоговая политика не появилась бы в Парламенте в конце летней сессии, то есть более чем за 6 месяцев до внедрения, и не было года, когда бюджет был бы представлен с опозданием относительно положенного срока – 15 октября. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnul Ghilețchi,
Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Și a doua întrebare.
Domnul Reidman,
Și acum serios.

Domnul Oleg Reidman:

... Guvernul ... a fost condus de președintele...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu înțeleg și nu pot să nu vă dau dreptate că Guvernul ...

Domnul Oleg Reidman: (*Nu vorbește la microfon.*)

Zinaida Greceanii...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnul Reidman...

Domnul Oleg Reidman:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,
Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

...aici, că mai am o întrebare la dumneavoastră acum, mai serioasă.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Nu pot să nu vă dau dreptate că într-o anumită măsură Guvernul a abuzat sau a încălcat acest principiu, care este prevăzut în legislație. Totdeauna pot fi excepții, dar s-a cam abuzat de această excepție.

Pe de altă parte, propunerea dumneavoastră nu mi se pare rezonabilă, nu mi se pare justificată, deoarece dumneavoastră vreți să legiferați o altă situație, pentru că, haideți să admitem, în țară oricând se pot întâmpla anumite lucruri când Guvernul este nevoit să vină în Parlament cu anumite inițiative legislative, peste 6 luni de zile țara s-ar putea să nu mai fie.

Adică, trebuie să fim conștienți de faptul că noi trebuie să intervenim prompt în anumite situații.

Dumneavoastră legați mâinile Guvernului. Noi, pînă la urmă, sîntem organ legislativ. Noi vom decide dacă acceptăm inițiativa Guvernului de a modifica, de a introduce taxe, de a majora aceste taxe. De ce ar trebui acum să legăm mâinile Guvernului știind că noi decidem: le dăm posibilitatea sau nu le dăm posibilitatea ca ei să facă acest lucru?

Domnul Oleg Reidman:

Коллега,

Должен Вам сказать, и специалисты, în domeniul – извините, что я так говорю, – специалисты în domeniul знают прекрасно, что по следствия налоговой политики всегда являются отложенными минимум на полтора–два года. Последствия. Минимум на полтора, два года.

Поэтому никакие ситуации, вообще говоря, за исключением – ну, не знаю, – войны, ядерного взрыва, не знаю чего, не должны влиять на это, поскольку вот эти вот колебания туда – сюда – обратно, они не приводят к положительному результату.

Вспомните историю с НДС-ом на сельское хозяйство, ноль, 20, 8 с минус 12. Минус 12 плюс 8. И что? Аťť.

Domnul Andrian Candu:

Aici, dacă îmi permiteți, o să fac o precizare. OECD are un top al țărilor pentru stabilitatea business-ului și al fiscalității și primele țări care sînt în acel top au legislații interne unde legislația corporativă și fiscală se schimbă doar după 3 ani de zile de la publicare.

Și aceasta se datorează anume faptului că efectele taxelor sînt de 2 ani de zile, iar oamenii în mediul de afaceri fac business-planuri, care sînt cel puțin pe 3 ani de zile, cu amortizările și cu restul.

Cer scuze pentru intervenție.

Domnul Streleț,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Ideea, per ansamblu, legată de... sau care are ca scop să avem o politică fiscală previzibilă și care să permită agenților economici să-și ajusteze planurile sale de afaceri și acțiunile în timp, este o idee salutară per ansamblu.

Totodată, sînt cîteva observații destul de pertinente în avizul Guvernului, pe care o să le invoc și eu.

În primul rînd, se menționează că în articolul 76 din Constituția Republicii Moldova se prevede că legea se publică și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în ea.

Guvernul observă că o asemenea formulare în Codul fiscal privind intrarea astfel în vigoare a altor norme limitează dreptul legiuitorului de a stabili în fiecare caz aparte cînd intră în vigoare un act legislativ cu caracter fiscal.

Doi. O altă observație, destul de pertinentă, care au formulat-o reprezentanții Guvernului sau specialiștii de la Guvern, ține de faptul că această normă privind intrarea în vigoare a acestor... a actelor cu caracter fiscal constituie obiectul de reglementare nu a Codului fiscal, ci a Legii nr.173 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale.

Reieșind din aceste două observații, cît și din observația care a făcut-o domnul Candu și care, de asemenea, se conține în avizul Guvernului, precum că efectul poate fi și în cazul în care povara fiscală devine mai ușoară și nu doar se înăsprește, am vrea să propunem ca acest proiect de lege, deoarece observațiile țin de tehnica legislativă și de unele principii constituționale și ele sînt foarte, foarte pertinente, ca acest proiect de lege să nu-l votăm astăzi, dar să creăm o inițiativă, un grup de lucru, care să discutăm ce acte legislative, poate e vorba de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, poate e vorba de Legea privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor legislative și alte acte legislative să le adoptăm în așa mod, ca efectul final să fie, să vizeze doar acele acte fiscale, legi fiscale care înăspresc sau fac mai grea povara fiscală.

Și doi. Să nu implice careva probleme de constituționalitate, fiindcă observația Guvernului o considerăm pertinentă.

De aceea, din numele fracțiunii, vă rugăm sau vă sugerăm această soluție, ca să revenim la această idee, per ansamblu, în cadrul unui alt proiect de lege, fiindcă actuala formulare, eu nu pot să nu fiu de acord cu concluziile formulate în avizul Guvernului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемый...

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемый коллега,

Тот, кто хочет сделать дело, тот ищет способ. Кто не хочет сделать дело, ищет причину.

Эти возражения Правительства, на мой взгляд, являются чисто демагогическими, формальными и не имеют ничего общего с реальной практикой, потому что введение в налоговый кодекс этой нормы означает лишь только одно: что Правительство берет на себя обязательства действовать в рамках этой нормы, только и всего, и введение в действие той или другой инициативы Правительства может быть в полном соответствии с конституционными нормами публикации, приема, промульгации și așa mai departe.

То, что вы говорите относительно более комплексного закона, – я совершенно не возражаю, и относительно responsabilitatea bugetar-fiscală, и относительно других ваших предложений, но они до сих пор никак не двигались. Это хотя бы чуть-чуть дисциплинирует Правительство в отношении продуманности его налоговых действий.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Aș vrea să vă întreb direct în privința propunerii venite din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat, dacă considerați că acest subiect ar trebui să-l amânăm pentru altă dată și, eventual, pentru un grup de lucru să lucreze la inițiativă.

Numai dumneavoastră aveți dreptul acum să ne dați un răspuns, ca să știm și noi cum mergem mai departe cu proiectul de lege. Continuăm cu dezbaterile și cu votul sau...

Domnul Oleg Reidman:

Коллега Стрелец предложил мне заменить эту инициативу другим проектом закона. Я не знаю, кто будет над ним работать, и какую рабочую группу сделаем. Нет, вместе мы не будем работать над ним.

Я думаю, что мы могли бы рассмотреть этот вопрос в первом чтении, если ко второму... второму чтению если... у нас есть время до июля месяца, пока придет новая налоговая политика, если она придет вовремя, мы можем разработать другой закон, и тогда во втором чтении мы можем решить вопрос о его comasarea или, так сказать, отклонении.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Hotineanu,

Vă rugăm frumos.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Întrebarea mai mult este către Președintele Parlamentului, domnul Candu.

Spuneți-mi, vă rog, eu să înțeleg că de azi înainte orice proiect de lege, care va avea toate avizele negative și al Guvernului va intra pe rol pentru dezbateri în plenul Parlamentului, că așa este acest proiect de lege. (*Rumoare în sală.*) Eu nu știu. Eu întreb.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Hotineanu,

Avizele Guvernului obligatoriu respectate sînt cele care se referă la cheltuielile bugetului, potrivit prevederilor Constituției. În rest, Parlamentul Republicii Moldova poate să aibă o altă viziune decît Guvernul Republicii Moldova exprimată prin acel aviz. Și dreptul nostru de vot, un drept suveran, îl decidem doar aici, în plen.

De aceea, inclusiv cu avizele comisiilor, inclusiv cu avizul negativ al Guvernului, vom examina, fiindcă doar plenul decide.

Vă mulțumesc frumos. (*Rumoare în sală.*)

Doamnă Domentii,

Ați vrut să menționați ceva?

Vă mulțumesc.

Dacă nu mai sînt întrebări în adresa autorului, rugăm comisia să ne prezinte raportul comisiei.

Domnule Ștefan Creangă,

Vă rugăm frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorați deputați,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la completarea Codului fiscal, înaintat cu drept de inițiativă legislativă de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop adoptarea unei norme în Codul fiscal care să prevadă în termen minim de 6 luni pentru intrarea în vigoare a prevederilor legislative privind stabilirea de noi impozite și taxe generale de stat și locale și modificarea acestora.

Potrivit autorului, proiectul de lege va avea un impact benefic asupra planificării business-ului, precum și întreținerea unor noi relații clare și stabile dintre stat și agenții economici.

Totodată, comisia constată că normele date sînt în contradicție cu prevederile articolului 30 din Legea nr.780 privind actele legislative, potrivit căruia modalitatea de intrare în vigoare și punerea în aplicare a noilor reglementări face parte din dispozițiile finale și tranzitorii ale actelor legislative și, prin urmare, amendamentele date nu fac parte din dispozițiile Codului fiscal.

Aici aș vrea să menționez că proiectul respectiv a fost avizat de 5 comisii. Toate comisiile au propus susținerea acestui proiect, cu avizul pozitiv al Guvernului. Astfel, comisia constată că avizul Guvernului este unul negativ, argumentînd următoarele.

Prevederile privind determinarea momentului intrării în vigoare a actelor legislative nu țin de obiectul de reglementare a Codului fiscal, ci a Legii nr.173 din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale.

Totodată, în conformitate cu prevederile articolului 76 din Constituția Republicii Moldova, legea se publică în Monitorul Oficial și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei.

Suplimentar, relatăm că inițiativa legislativă va produce efecte opuse celor urmărite în situații excepționale sau de criză, limitînd statul de a interveni prompt și de acorda ajutor în termen restrîns.

Pornind de la cele menționate și ținînd cont de avizul negativ al Guvernului Republicii Moldova și de avizele comisiilor permanente, comisia, cu votul a 5 deputați „pentru” și 3 abțineri, nu a luat o decizie asupra proiectului de lege și propune proiectul de lege spre examinare la latitudinea Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt întrebări.

Domnul Ștefan Creangă:

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Autorul,

Încă o dată îl mai întreb dacă este sigur că purcedem la vot sau, eventual, să mai amînăm votul?

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Думаю, что можно ставить на голосование.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Pentru primă lectură, se propune aprobarea proiectului de Lege nr.11 din 21 ianuarie 2015 cu privire la completarea Codului fiscal.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Ca să fie corect, avem nevoie de numărul voturilor pe sectoare.

Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 12 persoane.

Sectorul nr.2 – 36.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Cu 48 de voturi, proiectul de Lege nr.11 din 21 ianuarie 2015 cu privire la completarea Codului fiscal a fost votat în primă lectură. (*Rumoare în sală.*)

În continuare, se supune examinării proiectul de Hotărîre privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție.

Doamna Raisa Apolschii, o rog să prezinte proiectul nr.182 din 6 mai 2015.

Doamna Raisa Apolschii:

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de hotărîre... sorry, a examinat proiectul de Hotărîre nr.182 din 6 mai privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție.

Prin proiectul de hotărîre se propune eliberarea domnului Nicolae Clima din funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă.

În acest context, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii din 28 aprilie prin care Consiliul a admis cererea de demisie și a propus Parlamentului eliberarea din funcție a acestui judecător.

În conformitate cu articolul 25 alineatul (1) litera k) din legea menționată, judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit, în cazul atingerii de către acesta a plafonului de vîrstă.

În rezultatul celor expuse, comisia a decis, cu votul unanim al membrilor prezenți, să propună Parlamentului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.182 din 6 mai.

Cu permisiunea dumneavoastră, am să dau citire proiectului de hotărîre propriu-zis.

„Hotărîre privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție.

În temeiul articolului 25 alineatul (1) litera k) și articolul 26 din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Domnul Nicolae Clima se eliberează din funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.”

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și, în continuare, dacă sînt întrebări în adresa autorilor și a comisiei? Întrebări nu sînt.

Supun votului. Același număr ca și la numire, 51 de voturi avem nevoie pentru eliberarea din funcție.

Cine este pentru aprobarea proiectului de Hotărâre nr.182 din 6 mai 2015 privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție, fiind vorba de domnul Nicolae Clima, vă rog frumos să votați.

Și rezultatele pe sectoare, vă rugăm.

N u m ă r ă t o r i i:

– 3 persoane.

– 36.

– 9 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Clima va fi foarte fericit. (*Rîsete în sală.*) Să-l anunțăm că, indiferent dacă a vrut el să plece sau nu, Parlamentul îl menține în funcție pînă la noua încercare. (*Rumoare în sală.*)

E plafonul de vîrstă. Vă rugăm frumos, stimați deputați, să vă mai gîndiți încă o dată. (*Rumoare în sală.*) Omul vrea să plece și voi nu-l lăsați. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Bolea,

Vreți să ne iluminați într-un domeniu juridic?

Vă rugăm frumos.

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Președinte,

De procedură.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Votul a fost dat de către Parlament. Cred că subiectul a fost epuizat. Să trecem la alt subiect.

Domnul Andrian Candu:

Votul poate fi anulat, poate revotat, știți foarte bine prevederile Regulamentului.

Domnule Lupu,

Vă rugăm frumos.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să vin cu o rugămintă și să atrag atenția noastră, a tuturor acelor din această sală. Eu înțeleg că noi, ca și partide, pe mai multe subiecte, cu

siguranță, putem avea poziții ideologice diferite, proiecte de legi, opinii diferite. Dar, totodată, există un șir de proiecte, precum este acest proiect de hotărâre, care poartă un caracter procedural, tehnic.

Și în acest caz eu mă uit în sală și văd cum tare multă lume se amuză, li-i vesel, ca niște copii mititei, parcă demonstrează ceva, uite caracterul nostru.

Eu aș ruga foarte mult, este vorba de un cetățean al țării, haideți terminați cu amuzamentele, haideți să dăm dovadă de elementar respect pentru cetățenii acestei țări și pentru responsabilitatea noastră de deputat. O să ne amuzăm după ședință fiecare cum vrea și unde vrea, iar aici haideți să ne îndeplinim funcțiile noastre obligaționale.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Raisa Apolschii,

Vă rugăm frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Onorat Parlament,

Eu nu cred că facem un serviciu, dar facem un deserviciu. Ideea este că dumnealui a atins plafonul de vârstă și legea prevede. La atingerea plafonului de vârstă noi sîntem obligați, el a depus cerere. Cum puteți impune judecătorului să activeze? Nemailuînd în considerare că este o lege expres prevăzută de lege.

Eu înțeleg, dumneavoastră poate vă amuzați. Omul, de ieri, nu mai examinează dosare, el nu mai este în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție de facto. Și atunci ce facem? Salarizăm un judecător care stă și nu poate fi implicat în examinarea dosarelor?

Eu cred că trebuie să vă schimbați un pic atitudinea. Eu nu cred că este cazul pe care să vă antrenați și să facem ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Cu o solicitare suplimentară de a găsi înțelepciunea necesară, supun votului repetat aprobarea proiectul de Hotărâre nr.182 din 6 mai 2015 privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Rezultatele, vă rog frumos, pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

3 – „pentru”.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 63 de voturi, de data aceasta domnul Nicolae Clima este eliberat din funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Mulțumim plenului pentru înțelegere. (*Rumoare în sală.*)
Domnule Valeriu Munteanu,
Aveți o chestiune de procedură?

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Eu vreau să explic votul Frațiunii Partidului Liberal pe acest subiect, pentru că la prima încercare n-am votat și am votat acum. Noi nu sîntem mașină de vot pentru coaliție, Coaliția PCRM – PLDM – PD are 60 de voturi, să vină toți la serviciu, să fie aici ca roboțeeii, pentru că primim cu toții salariu și trebuie să fiți responsabili. În momentul în care nu există această responsabilitate, există vot pe care l-ați văzut acum.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Valeriu Munteanu.

O să-mi permit să vă dau o replică foarte scurtă, sînt interese de partid și sînt interesele Republicii Moldova.

Vă mulțumim. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Noi am fost vizați. Coaliție PCRM – PLDM și PD nu există, Valera. (*Rumoare în sală.*) Iată de aceea și nu trebuie de susținut institutul de rezidenți, mai ales în așa caz cum sînteți voi liberalii.

Domnul Andrian Candu:

Și domnul Filat în continuare.

Domnul Vladimir Filat:

Stimate domnule Președinte,

Eu înțeleg că pentru unii aflarea în Parlament este un loc unde se exersează și cunoștințele cuvintelor mai puțin utilizate și, probabil, după un exercițiu în fața oglinzii a mimicii feței. Doar că eu, din cîte țin minte din cele citite și din experiență, știu că în Parlamentul Republicii Moldova deputații sînt aleși pentru a reprezenta interesul cetățeanului, nu pentru a comenta acțiunile unuia sau altuia, nu pentru a se poziționa într-o situație mai confortabilă sau mai puțin confortabilă.

Și, de aceea, eu aș ruga colegii care au mare grijă, de dimineată pînă seara, mai ales în ședințele plenare, să comenteze și să dea apreciere, să se abțină de la acest lucru și să se concentreze prin fapte și prin acțiuni concrete la realizarea obiectivelor, inclusiv electorale, în baza cărora au primit vot de încredere din partea oamenilor.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare, se propune examinării și dezbaterii proiectul de Hotărâre nr.181 din 6 mai 2015 privind modificarea și completarea articolului 1 din Hotărârea Parlamentului nr.48 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului

Vă rugăm frumos, doamnă Raisa Apolschii, să prezentați proiectul de hotărâre.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Deci cred că inițial trebuie să pornesc de la a da citire proiectului de Hotărâre propriu-zis.

„Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1. – Articolul 1 din Hotărârea Parlamentului nr.48 din 29 octombrie 2009 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.160-161, articolul 482), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

punctul 2 se completează în final cu textul: „tratate internaționale din domeniul economico-financiar; executarea hotărârilor și adreselor Curții Constituționale în domeniu; exercitarea controlului parlamentar în domeniile menționate”.”

Vreau să fac un pic de claritate. Deci este vorba de atribuțiile Comisiei economie, buget și finanțe și s-a propus ca toate tratatele internaționale... știu că a fost o discuție și drept rezultat al discuțiilor din Parlament că este imperios necesar ca și Comisia economie, buget și finanțe să se expună atunci când se examinează tratatele internaționale din domeniul economico-financiar. Și toate comisiile, practic, drept încă supliment la domeniile care, de fapt, le are și în prezent, am propus ca fiecare comisie să fie responsabilă de executarea hotărârilor și adreselor Curții Constituționale în domeniu și exercitarea controlului parlamentar în domeniile de activitate. De fapt, această prevedere este valabilă pentru toate și se propune ca toate comisiile să aibă o asemenea abilitate.

Punctul 6 va avea următorul conținut. Deci, stimați colegi, vreau să vă aduc aminte că atunci când s-au format organele de lucru ale Parlamentului s-a decis micșorarea numărului de comisii, din numărul de zece au rămas, astăzi, nouă. Și au fost comasate două comisii: Comisia administrație publică, dezvoltare regională și Comisia mediu și schimbări climatice. De fapt, au fost comasate aceste domenii conform hotărârii Parlamentului care este în vigoare și astăzi și reglementează activitatea acestor două comisii, exact așa cum am menționat mai sus, executarea hotărârilor și adreselor Curții Constituționale în domeniu; exercitarea controlului parlamentar în domeniile menționate.

Punctul 10, ce vizează deci Comisia mediu și schimbări climatice, este exclus. Și punctele 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9 ce se referă la comisiile nominalizate în această hotărâre se completează la final cu textul: „executarea hotărârilor și

adresărilor Curții Constituționale în domeniu; exercitarea controlului parlamentar în domeniile menționate”.

Comisia, vreau să zic, a examinat acest proiect de hotărîre și în rezultatul examinării, cu votul unanim al membrilor prezenți, a decis să propună Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de hotărîre.

De fapt, indicînd, vreau să chem plenul Parlamentului să medităm asupra unei sintagme, care în viziunea autorului ar cuprinde... și este foarte clar că Comisia economie, buget și finanțe este deci implicată la examinarea tratatelor ce țin de domeniul economico-financiar. Ar mai fi cîteva variante pe care am putea să le propunem. Dacă nu este clară această sintagmă, „ar fi”: „tratatele internaționale privind donațiile și împrumuturile externe ale statului – ar fi o variantă, așa cum se utilizează în lege: „tratatele internaționale ce implică un angajament financiar”. Și a treia, cea invocată în proiectul de hotărîre, „tratatele internaționale din domeniul economico-financiar”, pîrîndu-se că, de fapt, a treia înglobează și primele două. Aceasta a fost motivația pentru care am indicat anume aceasta.

Eu vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare, întrebări în adresa autorului.

Domnul Țap,

Vă rugăm.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

La ședința Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice noi am formulat domeniile de activitate și le-am propus. Întrebarea mea este: de ce nu s-a luat în considerare propunerea noastră, care este adecvată? Și ceea ce este aici, de fapt, nu tocmai convine cu domeniile de activitate. Și așa putea să aduc un exemplu, să citez, deci „promovarea implementării tehnologiilor prietenoase mediului înconjurător, implementarea politicii” etc. Acestea nu sînt domenii.

De aceea, întrebarea este: de ce nu s-a luat în considerare? Și propunerea este ca să fie luat în considerare ceea ce a formulat comisia.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate coleg,

Eu ca autor, de fapt, n-am făcut schimbări absolut nimic în ceea ce privește domeniile de activitate. Am făcut doar o remarcă: le-am comasat. Așa există și astăzi, la moment, aceste atribuții sînt înglobate în Hotărîrea Parlamentului din 2009.

Dar, am mers și pe ideea pentru că avem deja și un regulament, care iată, iată, ar trebui să aibă o finalitate și atunci eu cred că o să fie stipulate mai multe lucruri, de aceea radical n-am schimbat absolut nimic.

Am adus în concordanță numărul de comisii și... cu excepția celor câteva sintagme care au fost... ca să nu complicăm. Eu am văzut la multe comisii niște propuneri care, pe alocuri... eu nu zic de comisii, eu nu mai țin minte exact acum, cum a fost formulat, dar pînă la urmă, plenul Parlamentului dacă..., nu am nimic împotriva.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Țap,
Poftiți, pentru precizări.

Domnul Iurie Țap:

Da, mulțumesc.

De fapt, precizarea mea este că comisia noastră a analizat ceea ce a fost și a adus în concordanță cu cerințele. Anume a stabilit domeniile și dacă comisia a aprobat, vă rugăm să luați în considerare, pentru că ceea ce este aici, de fapt, nu este conform. Și o să vin încă cu un comentariu.

Chiar și propunerea „executarea hotărîrilor și a adreselor Curții Constituționale”. Nu vă supărați, dar nu este domeniu. Pentru că este articolul 64 din Regulamentul Parlamentului care stabilește comisiile de fond, de aici vine și viceversa. Cînd de la Curtea Constituțională ne revine, păi, se duce la comisia care, de fapt, a fost comisia de fond. Și articolul 111 expres prevede controlul executării legilor care este stabilit pentru comisiile parlamentare și asistate de direcțiile generale.

Dacă avem norma regulamentară, legea organică, păi, este necesar de dublat?

Acesta nu este domeniu, sensul, Hotărîrea Parlamentului stabilește domeniile. Acesta este, dacă vreți, mecanism, instrumente și, pur și simplu, nu este conform.

Eu mi-aș dori ca Parlamentul să devină instituția lucrurilor bine făcute.
Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate coleg,

Executarea hotărîrilor, am avut în vedere, că sînt hotărîri ale Curții Constituționale care se referă la un domeniu. De exemplu, o lege, niște norme din lege, care vizează domeniul comisiei, da?

Am inclus această atribuție la toate comisiile, pentru că la moment practica nu este de natură că hotărîrile Curții Constituționale merg în comisiile de specialitate. Ele sînt undeva stocate.

Dar pentru operativitate, pentru a aduce în concordanță și pentru a veni... sau lacunele, sau acele norme, care au fost recunoscute neconstituționale, aceasta a fost ideea.

Mai operativ mi se pare că ar reacționa o comisie din domeniu, da, la o hotărîre a curții care vizează acest domeniu. Aceasta a fost intenția și nu..., pentru că de fapt, ceea ce venim noi cu inițiative legislative de modificare a legii în

rezultatul hotărîrii curții aceasta, de fapt, este și executarea hotărîrii Curții Constituționale pentru noi.

Aceasta s-a avut în vedere și nu cred că este nimic grav, dar mă rog.

Și vreau să vă... vreau să menționez ca să nu credeți că v-am neglijat, deci, cumva, obiecțiile sau propunerile dumneavoastră.

La acest proiect de hotărîre care a fost în circulara Parlamentului nu am primit nici o... să zic, careva propuneri, poate verificați la dumneavoastră. Dacă sînt la acest proiect de hotărîre, noi sîntem gata să le examinăm, nici o problemă.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Am dat niște explicații în măsura ...

Domnul Andrian Candu:

Dacă nu mai sînt alte întrebări în adresa autorului, supunem votului.

Vă mulțumim doamna Apolschii.

Se supune votului proiectul de Hotărîre nr.181 din 6 mai 2015 privind modificarea și completarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului nr.48 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului.

Cine este pentru aprobarea respectivei hotărîri, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor din plen au aprobat acest proiect de hotărîre.

Dați-mi voie să vă anunț, dragi colegi, că proiectele nr.26 și 27, care sînt nr.4 și 5 pe ordinea de zi au fost amîinate de autor pentru săptămîna viitoare.

Și în continuare, mai avem un singur subiect pe ordinea de zi pe lîngă Ora Guvernului, proiectul de Lege nr.4 din 21 ianuarie 2015 cu privire la statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova.

Dați-mi voie să vă anunț că proiectul de lege respectiv nu are raportul comisiei. El nu a fost examinat și dezbătut în comisie.

Ba, mai mult ca atît, luînd în considerare subiectul extrem de important, complex, sensibil pe alocuri, o parte din autori au venit cu o inițiativă de formare a unui grup de lucru, care mult mai fundamental va examina acest subiect, ulterior, revenind la însuși proiectul de lege.

Iată de ce am rugat Secretariatul Parlamentului să vă repartizeze tuturor proiectul nr.194 din 14 mai 2015 ce se referă la crearea grupului de lucru pentru analiza tuturor aspectelor juridice, constituționale și nu numai, ce țin de subiectul neutralității.

Domnul Diacov,

Vă rog frumos.

În calitate de autor, eventual.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, stimați colegi,

Apropo, eu vreau să vă spun că din Parlamentul care a votat Constituția în '94 sînt doi deputați în actualul Parlament.

Este domnul Ghimpu, care a votat împotriva și sînt eu care am votat pentru Constituție. De aceea și țin foarte mult la necesitatea păstrării unui echilibru constituțional în Republica Moldova.

Eu data trecută am vorbit că noi avem un articol în Constituție, care poate fi modificat numai prin referendum.

Dacă noi vrem să aducem completări la acest articol, dacă noi vrem să discutăm asupra acestui articol, acestor prevederi din articol, este necesar să fie abordată această chestiune cu participarea tuturor fracțiunilor parlamentare prezente în Parlament.

Fiindcă, într-adevăr, este o temă și delicată, dar și foarte importantă pentru Republica Moldova, pentru soarta țării de mai departe.

De aceea, sigur că este nevoie de un efort comun, de un efort, dacă vreți, intelectual comun.

Și eu mă adresez cu apel la toate fracțiunile parlamentare, începînd de la liberali, care sînt împotriva, dar ei pot să spună, să-și aducă aportul lor constructiv în elaborarea viitorului document. Noi vrem ca acest document să ia în considerație punctul de vedere al societății prezente prin partidele prezente în Parlament, dar și comunitatea internațională.

Viitorul document trebuie să aibă sprijin internațional. Republica Moldova dacă are un statut de neutralitate, ea trebuie să aibă garanția internațională și este un lucru de care toată lumea vorbește.

De aceea, înc-o dată, din numele autorilor, mă adresez cu apelul ca toate fracțiunile să delege, asta nu înseamnă că își asumă sau sînt pentru o idee sau alta. Noi toți împreună trebuie să discutăm aceste idei și o să mergem și la Bruxelles, o să mergem și la Moscova, o să mergem și la București și peste tot și o să căutăm soluții mai bune. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnul Diacov.

În continuare, aș vrea ca să se expună fracțiunile parlamentare.

Domnul Voronin,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Eu și în ședința cea la care s-a început această discuție, noi pe 21 ianuarie am depus proiectul legii referitor la această temă despre statutul de neutralitate, în dezvoltarea articolului 11 al Constituției și eu sînt de acord cu domnul Diacov.

Mai mult ca atît, eu susțin și proiectul de hotărîre a Parlamentului care este înaintat de Frațiunea Partidului Democrat referitor la această problemă și, totalmente, noi toți împreună toți conștientizăm că aceasta este o lege de

importanță națională, strategică, absolut necesară statului nostru din toate punctele de vedere, din mai multe considerente.

Eu mă bucur că în discuții nu în plen, dar așa în discuții parlamentare, mă rog, normale între noi, mulți dintre deputați conștientizau acest lucru.

Eu vă rog, stimați deputați, da, noi... trebuie să fie disciplină în partidele care sînt prezente în Parlament, trebuie să fie disciplină în fracțiuni, dar haideți să ne ridicăm noi mai sus, să ne ridicăm la necesitatea națională, la interesul țării, la interesul de perspectivă a Republicii Moldova, dezvoltarea țării noastre.

Haideți foarte conștient să... atitudinea dumneavoastră să fie față de acest document.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat – domnul Valeriu Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Articolul 11 al Constituției proclamă Republica Moldova ca stat cu neutralitate permanentă și în alineatul 2 se menționează că Republica Moldova nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său.

Orice act legislativ, care ar fi adoptat în dezvoltarea acestei norme constituționale, înțelegem că nu va duce la respectarea acestei norme constituționale și toți cei prezenți știu de ce. Din cauză că ne vom pomeni, iarăși, cu o nouă lege sterilă, care nu produce efecte, care doar provoacă noi discuții în societate și care poate mai mult complica lucrurile, decît să le pună într-o ordine pe care noi ne-o dorim.

Legislația internațională și acordurile internaționale stipulează exact care sînt clauzele unui stat care și-a proclamat neutralitatea sau ce principii trebuie să respecte.

Și în condițiile acestea, încercarea de a reglementa, printr-o lege organică, de a dezvolta o normă constituțională în actualele condiții, atunci cînd, într-adevăr, noi abordăm un subiect sensibil, poate aduce mai multă daună decît folos. De aceea, în contextul celor expuse, fracțiunea noastră se va abține de la participarea în careva grupuri de lucru pentru dezvoltarea acestui subiect, la fel cum se va abține de la votarea unor asemenea proiecte de legi care vin să dezvolte articolul 11 din Constituția Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Neguța.

Poftiți, din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor.

Domnul Andrei Neguța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Fracțiunea noastră și partidul în întregime susține statalitatea Republicii Moldova. Noi considerăm că articolul 11 este destul de important.

Sîntem de acord cu acelea ce se propun în proiectul nr.194. Noi vom susține acest proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Și în continuare, din partea Frapecțiunii Partidului Liberal, Valeriu Munteanu. Pofțiți.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

În mai 2014, deputații Frapecțiunii Partidului Liberal au depus o sesizare la Curtea Constituțională, prin care am cerut să fie declarat inaplicabil articolul 11 din Constituție cu privire la neutralitate, pe motiv că... și motivele sînt la suprafață. În 1994, atunci cînd a fost adoptată Constituția, și în mod implicit articolul 11, care la alineatul (2) spune că nu pot fi dislocate trupe străine pe teritoriul Republicii Moldova, Republica Moldova era și rămîne a fi în... un stat ocupat, pentru că pe 8 la sută din teritoriul nostru sînt trupe străine, ale Federației Ruse mai exact, și, respectiv, în momentul adoptării Constituției erau inaplicabile sau nu puteau să fie aplicate aceste prevederi, așa cum nu pot fi aplicate nici astăzi.

Și noi considerăm că Republica Moldova nu este un stat neutru și vom încerca în continuare, pe cale constituțională și pe alte căi, să demonstrăm acest lucru.

Plus la aceasta, noi, liberalii, considerăm și sînt absolut sigur că fără excepție, fiecare deputat din această sală conștientizează că rămînerea sau această iluzie, această himeră că Republica Moldova este un stat neutru este un mare pericol pentru Republica Moldova. Și noi vom încerca să demonstrăm acest lucru că Republica Moldova nu este un stat neutru, și noi trebuie să găsim aliați, și trebuie să găsim posibilități să ne apărăm de imperialismul velicorus.

Noi nu participăm la grupuri care să animeze sau să alimenteze în continuare ideile pe care le are Partidul Comuniștilor. Și Vladimir Voronin a venit și în legislatura trecută, a venit și acum, și permanent vine.

Eu am citit proiectul de lege pe care l-a făcut. Are texte întregi traduse din limba rusă, ceea ce ne duce la gîndul că el a fost scris undeva la Kremlin și ei doar l-au semnat și noi nu participăm la astfel de jocuri.

La astfel de grupuri noi nu participăm și vom încerca, spuneam și mai înainte, în continuare, pe cale constituțională să demonstrăm că Republica Moldova nu este stat neutru și această neutralitate este vicioasă pentru noi.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Voronin,
Aveți dreptul la replică.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu aș dori ca noi toți conștient să analizăm situația actuală și a țării și când noi vorbim și propunem ceva să urmărim despre ce vorbim și ce propunem, și ce argumente aducem.

În discursul care a fost din partea Partidului Liberal, el singur de 3 ori s-a contrazis, că stat neutru, dar noi trebuie să aducem pe cineva ca să ne apere această neutralitate.

Înseamnă că intențiile voastre pe cine să aduceți... (*Rumoare în sală*) pe cine să aduceți voi, noi știm pe cine vreți să aduceți. (*Rumoare în sală.*)

Acest document n-a fost scris de nimeni în afară de fracțiunea noastră, specialiștii noștri, juriștii noștri.

Slavă Domnului, comparativ cu voi, noi avem oameni respectivi care pot să pregătească orișice document.

De aceea... Și de aceea, și încă o dată repet, dacă cineva se gândește numai la ziua de astăzi și face o greșală extraordinară, noi ne gândim la perspectiva statului.

Nu poate statul nostru să se dezvolte mai departe nici din partea de Est, nici din partea de Vest, neavând statutul de neutralitate.

Și încă un moment. Încă un moment. Noi de ce propunem acest... de ce am căzut de acord să votăm astăzi grupul de lucru care va lucra, vom vedea cât timp, în jurul acestui proiect de lege mai departe, pentru ca el să primească apreciere și susținere internațională.

Să nu fie el modificat la solicitarea, iată, he, he, he, care he, he, he și care nu-l freacă nimic în țara asta nici o dată. (*Rumoare în sală.*)

Da. Dar să fie cu statut internațional această lege. Вот так.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Și în continuare, domnul Lupu.

Vă rog frumos.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu voi expune poziția Partidului Democrat, fracțiunii partidului nostru referitor la acest subiect.

Întîi și întîi de toate, punctul 1.

Stimați colegi,

Rog să atrageți atenția. Noi astăzi nu propunem și toți împreună cădem de acord, nu să ne lansăm în discuții, dezbateri pe marginea unui proiect de lege organic care, într-adevăr, nu vine cu mecanismele necesare, da, la un asemenea subiect foarte complex și important pentru țară.

Noi de aceasta și propunem, inclusiv colegii mei de la PDM, să formăm acest grup de lucru și să ne ocupăm serios pentru prima dată, apropo, în istoria contemporană a țării noastre de la '91 încoace, de examinarea serioasă juridică, politică, umanitară, economică a acestui subiect.

Eu sînt absolut sigur că este calea cea mai potrivită, fiindcă, vrem sau nu vrem, dar dacă dăm la o parte toate pozițiile de extremă și pozițiile de speculații politice, este unica cale rațională cîntărită, într-adevăr, să lucrăm și să producem anumite rezultate pe interior, dar și în cooperarea, și în coordonarea, și negocierea cu partenerii din străinătate.

Doi la mîna.

Stimați colegi,

Noi înțelegem cu dumneavoastră, noi avem o problemă internă – problema transnistreană, o problemă nerezolvată.

Da, noi avem prezente trupe străine pe teritoriul nostru.

Eu, constatînd această realitate, vreau încă o dată să vă zic că logica simplă și gîndirea normală îmi dictează că doar în condițiile unei întăriri a statutului de neutralitate, recunoscută și garantată din exterior de forțe importante care să garanteze neutralitatea țării, este unica șansă și unica posibilitate ca pe teritoriul țării să nu fie trupe străine.

Altminteri, eu vă exprim în două cuvinte ce urmează să se întîmple, acele trupe care astăzi sînt pe teritoriul nostru nu vor pleca nici o dată și vor rămîne. Vor veni între timp alte trupe. Unde ajunge țara? La război, la confruntare. Ceea ce este inadmisibil.

Trei la mîna.

Stimați colegi,

Practica internațională și precedentele pe care le găsim ușor în istorie ne demonstrează lucruri absolut evidente.

Vă aduc cazul Austriei. Modificările în legislația Republicii Austriece și introducerea în această legislație a statutului de neutralitate permanentă s-a întîmplat la 1954, atunci cînd pe teritoriul Austriei se aflau trupele sovietice.

Și doar la 1955, după ce au fost aplicate aceste amendamente la o distanță de un an, ba mai mult, trupele sovietice au plecat din Austria.

Există multe alte considerente care ne dictează nouă tuturor, întîi de toate ca legiuitori, să abordăm acest subiect nu din punct de vedere speculativ, nu din punct de vedere al unor viziuni pur personale sau mofturi, dacă doriți, ci să vedem care este adevăratul interes al țării noastre.

Cu atît mai mult, că, pe calea acestui proiect de hotărîre, eu gîndesc că noi exprimăm și dorința societății noastre, a alegătorilor noștri, a moldovenilor, a cetățenilor țării.

Și aici vreau să vă spun și închei. Vreau să vă spun un lucru. Eu cred că mai mulți din colegii în această sală au avut posibilitatea să consulte rezultatele ale două sondaje recent efectuate nu de instituții din interiorul țării, care pot fi învinuite de părtinitate sau lipsă de obiectivism, de două instituții din exterior. Și, știți, probabil că aceste sondaje au indicat o tendință care reflectă dorința moldovenilor.

Dacă acum 7 luni în urmă în mod egal erau cei care ar fi votat pentru aderarea la un bloc militar și contra aderării, la sfârșitul lunii februarie, început de martie anul curent, această proporție s-a schimbat dramatic.

20 la sută, plus– minus ar fi „pro” și aproape 50 la sută ar fi împotriva. Iar noi cu dumneavoastră sîntem obligați, într-adevăr, să dăm curs inclusiv la ceea ce dorește poporul moldovenesc.

Iată de ce, haideți, calm să formăm acest grup, muncim, să vedem rezultatele care sînt importante pentru Republica Moldova, statalitatea, suveranitatea și, apropo, nu în ultimul rînd, perspectiva europeană a țării, fiindcă este și aici o legătură directă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă și-au exprimat fracțiunile...

Domnul Filat.

Domnul Vladimir Filat:

Doar o mică precizare. (*Rumoare în sală*). Nu, eu o să expun punctul de vedere a fracțiunii în continuare, fără ca să fiu nominalizat de către cineva. Și nu am mare nevoie să tot fiu pomenit la fiecare pas.

Sigur, prin votul Parlamentului, urmează să se decidă se formează un grup de lucru sau nu. Domnul Streleț a expus, din punctul meu de vedere, foarte explicit punctul de vedere al grupului parlamentar liberal democrat.

Dar vreau să transmit un mesaj mai personal, probabil, că atunci cînd facem referință la o situație a zilei de astăzi, să nu fim foarte insistenți, pentru că ziua de mîine poate să fie cu totul și cu totul diferită și poate să solicite cu totul și cu totul alte acțiuni din partea statului.

Din punctul nostru de vedere (*rumoare în sală*), nu, din punctul nostru de vedere articolul care este prevăzut în Constituție este foarte explicit.

Totodată, eu cred că încercările ca, prin decizia Curții Constituționale, să fie schimbat sensul normei constituționale este, iarăși, o pornire foarte și foarte periculoasă. Da, da.

Dacă se dorește formarea acestui grup de lucru, din cîte vedem, grupurile parlamentare s-au expus, trebuie să fie formate. Vom examina și noi rezultatele acestui grup de lucru și vom lua deciziile care se vom impune.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Și mulțumesc fracțiunilor parlamentare pentru expunerea viziunii cu privire la acest subiect.

În continuare, invocînd articolul 46 alineatul (3)... (*Rumoare în sală*.) Vă rog frumos, nici nu știți ce vreau să zic.

În primul și primul rînd, subiectul respectiv trebuie inclus pe ordinea de zi. Iată de ce, în baza articolului 46 alineatul (3), în calitate de Președinte al Parlamentului propun modificarea ordinii de zi și introducerea subiectului nr.194, proiectul de Hotărîre nr.194 pe ordinea de zi a ședinței de astăzi.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, îl rog pe domnul Dumitru Diacov, în calitate de autor, să prezinte proiectul de hotărîre.

Vă rog frumos, la tribuna principală. (*Rumoare în sală.*)

Nu ați fost menționat, domnule Brega. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, domnule Diacov, să prezentați proiectul de hotărîre. (*Rumoare în sală.*)

Și cum în Parlament există mai mulți ehehei, din cauza aceasta nu putem să oferim dreptul la replică.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, iată din cauza voastră, trebuie să-l mai prezentăm o dată. Eu credeam că deja este prezentat. Cu atît mai mult, că colegii au la mînă proiectul hotărîrii.

Stimați colegi,

Eu cred că aici tocmai, undeva, a sunat chestia aceasta. Încercarea de a modifica Constituția după 20 de ani de independență și parcă de liniște relativă în problema dată, iată trezește necesitatea ca noi, din cînd în cînd, să revenim și iarăși să facem aceste baricade în Parlament și în republică.

Republica Moldova toți acești ani de zile s-a manifestat, contrar părerii unui deputat, ca un stat independent. Guvernul Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, toate instituțiile din stat, de la adoptarea Constituției, în toate deciziile interne pe plan internațional, s-au manifestat ca un stat independent.

Am participat și eu, și dumneavoastră la multe manifestații, ați auzit vreo replică de la cineva, în discuții oficiale sau în discuții personale, că Republica Moldova este stat independent? Niciodată.

Ați auzit dumneavoastră undeva, în discuții personale sau în discuții oficiale, că careva instituții internaționale importante sînt gata mîine să vină să substituie și să ne apere, și să rezolve în locul nostru careva probleme de securitate? Ați auzit chestia aceasta?

Eu, la rîndul meu, în diferite situații am discutat cu oameni foarte serioși, am pus această problemă deschis, direct. Nu prezintă Republica Moldova sau nu reprezintă Republica Moldova acel interes pentru acele state ca ele mîine să se răsuflă și să trimită înapoi divizii ca să ne apere nouă securitatea.

Atunci... băi, nu... voi de acum o să leșinați cu rușii aceștia, înțelegeți. (*Rîsete în sală.*)

Nu avem altă posibilitate în această atmosferă, decît noi să avem un comportament echilibrat, să nu dăm motive nici pentru unii, nici pentru alții. Și să încercăm să clădim în așa fel securitatea Republicii Moldova ca să nu existe pretenții directe, ca cineva să ne vină să ne apere această securitate.

Haideți să vorbim, așa, mai serios. La noi te duci în partea aceasta îs gata să te cucerească, Basarabia наша земля, te duci în partea cealaltă – Basarabia e tot a lor, înțelegi. Nu ce înseamnă? Basarabia e Republica Moldova, sat independent, cu Constituție, cu deputați care se duc la cetățeni și-i roagă, și-i conving să voteze și ei aici vin și nu apără statul, republica, Constituția, dar apără altceva, alte interese a altor țări.

Mie mi-e indiferent din care parte, dintr-o parte sau alta. Eu vreau ca noi toți, 101, să apărăm integritatea teritorială, securitatea țării, independența. Și noi să creăm premise ca să trăim într-o țară liniștită.

Noi vrem, noi vrem... (*rumoare*), pe proiect, eu vorbesc acum numai pe proiect. (*Rumoare în sală.*) Noi vrem ca Republica Moldova să fie un stat și mai departe și să coopereze cu structurile internaționale, să coopereze și să conlucreze cu NATO.

Apropo, comuniștii, fiind la guvernare, au semnat o serie de documente cu NATO și nu s-a întâmplat nimic în acești ani de zile. De aceea, noi și mai departe avem de gând să activăm în această direcție.

Dar acum se propune ca noi, avînd în vedere textul Constituției, articolul 11, să formăm un grup de lucru.

Și participarea, apropo, stimate coleg, participarea la grupul de lucru nu înseamnă că tu în mod automat accepți ideea sau propunerea ș.a.m.d., înseamnă să participi și să spui că ești de acord, că nu ești de acord, să promovezi altă linie ș.a.m.d.

De aceea, sigur că, eu am... cu atenție am perceput punctul de vedere sau mesajul colegilor, dar, totuși, aș propune ca să participe toți, toate fracțiunile parlamentare, să căutăm ca să elaborăm un proiect de lege, vedeți cum e scris aici, să examinăm și să analizăm și după aceea să elaborăm un proiect de lege, dar un proiect de lege care să se bazeze și pe experiența internațională.

Și să încercăm cumva să avem și garanțiile, fiindcă aici e adevărat noi am scris, și dacă nu avem garanție internațională, aceasta e hîrtie, e ficție, nu este apărută de nimeni. Și noi dorim, eu repet încă o dată, să mergem în toate capitalele importante care pot să ofere această garanție. Și cu această condiție, noi să venim cu un proiect de lege.

Colegul o să... din Frațiunea Comuniștilor o să propună o serie de amendamente la acest proiect de hîrtie (*rumoare în sală*), de hotărîre, mă iertați. (*Rumoare în sală.*) Și... și proiectul care este convenit și eu propun și mă adresez cu apelul ca să fie votat.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală*).

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos,

Vă rog frumos să rămîneți puțin.

Domnul Dumitru Diacov:

Poftim, dacă aveți întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reșetnicov,
Vă rugăm frumos.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Am mai multe amendamente la proiectul hotărîrii. Și aș ruga să le... autorul să le examineze și să le accepte. Și, pentru stenogramă, le voi expune.

La denumirea sau în conținutul denumirii hotărîrii, precum și, corespunzător, în articolul 1 am propune următoarea redacție: „Hotărîrea privind crearea grupului de lucru pentru analizarea aspectelor juridico-constituționale și elaborarea proiectului de lege privind statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova.”

La preambulul proiectului hotărîrii, iarăși, unele precizări. Și, pentru stenogramă, l-aș citi așa cum propunem să fie aprobat. „Evaluînd importanța subiectului abordat prin inițiativa legislativă nr.4 din 21.01.2015, avînd drept scop dezvoltarea bazelor politice, militare, economice și umanitare ale statutului constituțional de neutralitate permanentă a Republicii Moldova”.

În continuare, la articolul 2 din proiect punctul 1 cuvîntul „cercetare” de substituit cu cuvîntul „examinare”. Punctul 2 din articolul 2 se propune în următoarea redacție: „Identificarea mecanismelor, inclusiv internaționale de recunoaștere a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova”.

În continuare, la articolul 4 în final de adăugat după virgulă ... Pentru că în acest articol se propune antrenarea specialiștilor din Secretariatul Parlamentului, dar cunoaștem că ar putea să vină cu suport și alți experți, inclusiv din societatea civilă din Republica Moldova, precum și din străinătate. Deci, ca urmare, articolul 4 propunem să fie completat cu „precum va apela la asistența specialiștilor și experților din Republica Moldova și străinătate”.

Articolul 6 propunem să fie expus în următoarea redacție: „Grupul de lucru va prezenta, în termen de șase luni, rezultatul activității Parlamentului Republicii Moldova”. Și, respectiv, articolul 6 cu „Hotărîrea intră în vigoare la data adoptării” va deveni articolul 7.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Diacov,
Vă rugăm frumos, pe scurt.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Președinte,

Noi ... sînt propunerile fracțiunii, dar am lucrat împreună și toate formulele au fost, practic, convenite, de aceea ...

Domnul Andrian Candu:

Deci autorii acceptă amendamentele propuse de domnul Reșetnicov.

În continuare domnul Untila, vă rugăm frumos.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Diacov,

Dumneavoastră în prima luare de cuvânt, acea înflăcărată care ați făcut-o în stilul dumneavoastră, ați trăsnet-o așa că Partidul Liberal este împotriva. Eu vreau să fac o concretizare că marți în cadrul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică s-a discutat proiectul de lege propus de comuniști și el a fost exclus din ordinea de zi cu votul colegilor dumneavoastră în același rînd.

De aceea, nu faceți declarațiile acestea. Ele nu fac bine, ele cad prost. Haideți, într-adevăr, mi-a plăcut foarte mult ca să conlucrăm împreună, să facem lucruri frumoase, merge. Dar nu faceți declarații nesustținute într-un fel.

Vă mulțumesc.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, eu mă bucur și o să fiu fericit ca dumneavoastră să vă regăsiți în această comisie, împreună să lucrăm asupra elaborării acestui proiect.

Domnul Andrian Candu:

Deci domnul Untila deja s-a autoînscris în grupul de lucru.

Da, domnul Valeriu Munteanu are o altă opinie, de aceea îi dăm posibilitatea s-o exprime.

Domnul Dumitru Diacov:

Ați coordonat poziția dumneavoastră cu domnul Untila, domnule Munteanu?

Domnul Valeriu Munteanu:

Cu siguranță noi avem opinii coordonate.

În prima dumneavoastră luare de cuvânt, domnule Diacov, de la masă, de la microfonul de lucru, ați spus că grupul de lucru să se deplaseze la Moscova pentru ca să primească indicații sau instrucțiuni. Eu cred că numai aceasta trebuia să spuneți și mai mult nu trebuia absolut nimic, iată toată discuția aceasta înflăcărată de la tribună. Noi am spus și repetăm, noi nu primim daruri otrăvite de la Moscova.

Această momeală, și dumneavoastră ați fost în 1994 în Parlament, ați trecut deja peste chestia aceasta, rușii la 1994, cînd au impus în Constituția Republicii Moldova statutul de neutralitate, ne-au promis, și unii au acceptat ca niște copilași, că o să retragă armata de pe teritoriul Republicii Moldova.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu am înțeles.

Domnul Valeriu Munteanu:

Și nu s-a retras. Așa cum spune cineva că s-a retras din Austria sau din altă parte. Nu credeți în vorbele rușilor, că n-o să se țină de cuvînt.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Munteanu ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu vorbesc încă.

Domnul Dumitru Diacov:

Puteți să-mi spuneți două cuvinte, eu înțeleg sensul, că l-ați spus aici de 150 de ori. De aceea, eu știu ce vreți să spuneți.

Eu repet încă o dată că vrem, pe parcursul elaborării acestui document, să mergem la Bruxelles, la Uniunea Europeană, vrem să mergem la sediul NATO. Apropo, duminică plecăm la Adunarea parlamentară NATO. Acolo tot o să discutăm despre acest subiect. Și să mergem și la Moscova. Și la Moscova. Doar dumneavoastră când vorbiți de situația unde e legat cu rușii leșinați tocmai. Dar unde trebuie să mergem noi ca să rezolvăm problema transnistreană și problema armatei sau rămășițelor armatei care se mai găsește acolo? Nu trebuie să mergem și la Moscova să discutăm, să-i convingem ca și Rusia să fie unul din garanții acestui document? Apoi ce vorbiți și voi aici prostii? (*Rumoare în sală.*) Da.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Valeriu Munteanu,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Valeriu Munteanu:

Este, din punctul nostru de vedere, o nouă încercare a Federației Ruse, prin agenturile pe care le are la Chișinău, de a stăvili drumul european al Republicii Moldova. Și noi considerăm că nu trebuie susținută nici o inițiativă în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Bolea,

Vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte.

Cum și a spus vicepreședintele fracțiunii, noi vom participa în acest grup și vom delega reprezentanții noștri, însă vreau să remarc două aspecte în ceea ce ține de activitatea pe viitor a comisiei.

Un an în urmă Republica Moldova a semnat Acordul de Asociere, unde la punctul ... la articolul 7 din Acord se prevede participarea Republicii Moldova la operațiunile civile și militare de gestionare a crizelor conduse de Uniunea Europeană, adică în mare parte de NATO, precum și la exercițiile, activitățile de formare relevante.

În același timp, articolul 8 alineatul (2) din Constituție prevede că: intrarea în vigoare a unui tratat internațional, conținând dispoziții contrare Constituției, dar aici vedem că sînt contrare cu articolul 11 „Privind statutul de neutralitate”, va trebui precedată de revizuirea acesteia. Adică, precedată de revizuirea Constituției.

Și aici ca o solicitare, ca fiecare să mediteze, referitor la proiectul, care a fost introdus de către Frațiunea Partidului Socialiștilor, nr. 386 privind denunțarea Acordului de Asociere. Deoarece noi considerăm că prin denunțarea Acordului de Asociere noi vom fortifica inclusiv statutul de neutralitate al Republicii Moldova. Să nu se primească în așa mod că această comisie va elabora proiectul de lege care va fi în contradicție cu actele internaționale la care s-a angajat Republica Moldova și în speță vom fi nevoiți să punem în capul mesei dintîi actele internaționale, iar activitatea și lucrul comisiei și al Parlamentului să fie ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimate coleg,

Eu nu exclud că noi, în această perioadă, examinînd toată legislația, inclusiv acordurile internaționale, o să ne confruntăm cu probleme delicate. De aceea, și noi insistăm ca să participe toate grupurile parlamentare, ca să examinăm minuțios, să găsim cea mai bună soluție. Există experiență internațională. Elveția și acum e stat neutru, nu? (*Rumoare în sală.*) Sînt și alte state neutre.

De aceea, trebuie să examinăm pînă la urmă, stimați colegi. Noi o să elaborăm ... și am spus, prin compromis, printr-un consens cît mai larg este de dorit, dar pînă la urmă proiectul acesta trebuie să treacă toată procedura, avizul Guvernului. Pînă la urmă frațiunea, care a delegat om în grupul de lucru, poate să fie de acord, dar poate să nu fie de acord.

De aceea, noi ... Pe mine termenul acesta de șase luni puțin mă sfiște, că este bine să dovedim în șase luni de zile. Dar noi este necesar să elaborăm un proiect de lege care să lucreze, nu care să fie un proiect care stă acolo și-l arătăm delegațiilor străine, dar un proiect care să ajute Republica Moldova să devină țară liberă, țară neutră și țară integră. Iată efortul nostru istoric, dacă o să fim deștepți, care poate să fie. Dacă o să fim așa cum am fost, o să rămînem pe baricade, n-o să facem nimic și o să ne certăm încă 20 de ani.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Aveți a doua întrebare sau precizare? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, cu speranța că o să înțeleagă.

Domnul Andrian Candu:

Poftiți, domnule Bolea.

Vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Ca o precizare. Corect ați menționat că acest proiect trebuie să fie lucrativ pentru a garanta Republicii Moldova statutul de neutralitate, inclusiv pe plan internațional. Și eu să înțeleg că dumneavoastră subscrieți sub propunerea noastră de a supune la vot și de a denunța acel Acord de Asociere, care în articolul 7 ...

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, nu. Iată se începe.

Domnul Vasile Bolea:

... prevede ...

Domnul Dumitru Diacov:

Voi sînteți mari meșteri la chestii de acestea la provocări. Eu am spus, noi o să examinăm minuțios toate prevederile care se referă la această chestiune și o să încercăm să găsim formulele cele mai potrivite, ca să nu punem Republica Moldova într-o situație neplăcută.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lupu,

Vă rugăm frumos.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

M-am văzut impus să vă rog încă o dată să-mi oferiți minutele regulamentare, fiindcă am auzit mai multe lucruri deplasate.

Să nu fie cu supărare, eu rareori cataloghez, dar am s-o fac de această dată, prostii și dintr-o parte și din alta.

Vreau din start acum să le spun celor de la Partidul Socialiștilor. Chiar dacă aveți în agenda dumneavoastră nu doar lucrurile declarate ca țara noastră să adere la Uniunea Euroasiatică, dar aveți în planuri sau o să vă impună, cu siguranță, ca țara noastră să refuze statutul de neutralitate și să intre în componența ODKB-ului, pupați-vă pe bot de acest lucru.

Doi la mîna, pentru colegii din stînga mea.

Oameni buni, relațiile internaționale sînt complexe și complicate.

Eu ieri am privit cu multă atenție conferința de presă dată de John Kerry și ministrul de externe al Rusiei Lavrov.

Imaginați-vă, cîtă tensiune este astăzi în relațiile dintre aceste două țări. Și atunci ei trebuie să aleagă: sau comunică, sau nu comunică.

Nimeni, precum spunea colegul de la tribună, n-o să vină să ne rezolve problema noastră în locul nostru, nici o armată. Noi nu avem nevoie ca pe pământul nostru să se facă răfuiele între armate. Moldova nu trebuie să devină câmp de război și câmp de luptă.

Avem nevoie de pace, iar această pace noi putem s-o asigurăm prin acțiunile noastre.

Haideți să terminăm prostiile, speculațiile politice, sperietoarele, haideți să ne concentrăm pe formarea acestui grup de lucru, să-l lăsăm să muncească și să încercăm să găsim soluții pentru o problemă fundamentală pentru statul suveran și independent Republica Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Reidman în continuare.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi, domnule Președinte.

Îmi pare că noi încercăm să arătăm ceva la orbi ori să spunem ceva la surzi.

Eu propun aplicarea prevederilor articolului 108 și votăm, atît.

Domnul Andrian Candu:

O propunere regulamentară care nu poate fi supusă la vot... care nu poate să nu fie supusă la vot. Evident, invocarea articolului 108 din Regulamentul Parlamentului.

Dezbaterile pe acest subiect să înceteze și, ulterior, să se facă, bineînțeles, propunerile în grup nemijlocit.

Cine este pentru încheierea dezbaterilor, vă rog frumos, să votați.

Dezbaterile au fost încheiate.

În continuare, rog fracțiunile să nominalizeze candidații pentru grupul de lucru. Probabil câte doi sau cîți?

Domnul Diacov. Doi, da. (*Rumoare în sală.*)

Da, da. Am înțeles, de la liberali – 1.

Domnul Untila deja s-a înscris.

Poftiți, domnul Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, mersi mult.

Din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor se propun deputații domnul Andrei Neguța și Vasile Bolea.

Totodată, domnule Președinte, pentru stenogramă, la articolul 4, cred că este greșit indicat.

Deci, vor fi antrenați specialiști din cadrul Secretariatului Parlamentului, paranteza se deschide și mai departe este numită Direcția generală juridică și mai departe comisiile permanente care nu fac parte din Secretariat.

Domnul Andrian Candu:

Da, o să fie reformulat completamente articolul 4, luînd în considerare și amendamentele care au venit de la domnul Reșetnicov prin atragerea în grupul de lucru și a experților, atît la nivel național, cît și a comunității internaționale.

În continuare, din partea Partidului Democrat?

Domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Dumitru Diacov și domnul Serghei Sîrbu.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, din partea Partidului Comuniștilor?

Doamna Violeta Ivanov:

Fracțiunea Partidului Comuniștilor propune candidatura domnului vicepreședinte al Parlamentului domnului Vladimir Vitiuc și candidatura domnului Artur Reșetnicov.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat?

Domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Noi am reiterat încă o dată că nu prea avem nici o rațiune de a participa la exploatarea acestui subiect pur politic...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Valeriu Streleț:

... în condițiile cînd finalitatea va fi una absolut sterilă, de aceea ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Cerem scuze, domnul Streleț, în continuare.

Domnul Valeriu Streleț:

În condițiile acestea, v-am zis că, nu delegăm pe nimeni.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Valeriu Munteanu, din partea Frațiunii Partidului Liberal.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Pentru ca acest text de hotărîre să corespundă realităților din Republica Moldova, cred că la punctul 4 trebuie după virgulă, după alți specialiști, antrenați și specialist din Secretariatul sau din Ambasada Federației Ruse la Chișinău, ca să corespundă cu adevărat realității.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi nu participăm la acest grup.

Domnul Andrian Candu:

Și din partea Frațiunii Partidului Liberal?

Vă mulțumim frumos.

În continuare, se supune votului cu amendamentele... *(Rumoare în sală.)*

Da, aveți dreptate, aveți perfectă dreptate.

Domnul Zagorodnîi,

De redacție, vă rugăm frumos.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

În text este folosit Frațiunea Partidului Comunist. De aceea, aș propune ca să fie Partidul Comuniștilor din Republica Moldova. Valera...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Va fi ajustat proiectul de hotărîre în așa fel, încît să corespundă întocmai.

Domnul Țap,

Vă rog frumos.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Articolul 2. Grupul nu-și poate propune, aici Parlamentul poate să oblige grupul să stabilească anumite obiective. De aceea, rugămintea este de a fi adus în concordanță cu tehnica legislativă.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Va fi adus în concordanță cu tehnica legislativă.

În continuare, luare de cuvînt are domnul Brega.

Vă rugăm frumos.

Din partea fracțiunii sau în mod personal? 7 minute aveți la dispoziție.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu o să încep cu o mică replică, deoarece nu mi s-a permis să dau replică. Domnul Diacov a spus că domnul Ghimpu n-a votat Constituția.

Domnul Ghimpu a votat Constituția, dar n-a votat anume... nu, anume punctul... articolul 11, ceea ce-i legat de neutralitate, pentru că s-a prevăzut.

Cum poți să te declari, neutru prin prezența armatei de ocupație?

Nici o țară nu-și poate declara așa aberații.

Și acuma stau și mă gândesc, ori atunci luna era plină, ori acum parcă luna nu-i plină.

Da stau și mă gândesc, oameni buni, când discutați atât de mult, măcar gândiți-vă câte-o dată unii, conectați limba cu creierul, nu vorbiți niște lucruri... limba merge înainte, creierul l-ați uitat acasă.

Și stau și mă gândesc, oare nu-i dovedit de istorie, oameni buni, că o țară mică nu poate fi neutră, nici economic, nici politic, nici militar, afară de Elveția care se află în centrul Uniunii Europene.

Dar nu este țară, care țară neutră? Despre ce vorbim noi acuma?

Sînt 3 state țări neutre, nu mai mult. Și acelea cu care condiții și în ce condiții trăiesc, despre ce vorbim noi acuma?

Domnul Diacov tot spunea, Ghiacov, da. Ați auzit că cineva dorește să ne apere?

Da, domnul Diacov.

Lumea ar dori să ne apere. Dar noi, ați auzit vreo dată, să ne adresăm la cineva să ne apere? În afară de Rusia, niciodată.

Armata a 14 -a, domnul Diacov.

Dumneavoastră tot spuneți: trebuie echilibru, trebuie să discutăm, trebuie să analizăm.

Sigur, ați analizat, ați discutat, ați făcut echilibru din '90 încoace, ați fost tot timpul la putere, ați făcut bine mersi pentru dumneavoastră, dar haosul care este și dezordinea care este cu armata a 14 aici, de-acum avem și oameni verzișori pe-aici.

Vedeți ce se întâmplă acum? Ați chibzuit, ați analizat și ce-am ajuns?

Am ajuns la aceea că sîntem ocupați pînă-n ziua de astăzi.

Domnul Voronin a spus un cuvînt, nu vreau să-l repet, că cineva, ceva cu Republica Moldova.

Da, domnul Voronin,

Într-adevăr, dumneavoastră, încă de la puterea sovietică, faceți cuvîntul cela față de teritoriul Republicii Moldova. Într-adevăr, și ați folosit Republica Moldova în interesele dumneavoastră și încă la urmă ați născut iată ce – trădători și ați născut trădători de neam și țară.

Păi, despre ce vorbim noi acum? Ori vorbim despre neutralitate, atunci haideți toți, punem mîna de la mîna, insistăm ca armata a 14-a să dispară, să nu fim ocupați și-atunci vorbim despre neutralitate.

În caz contrar, despre care neutralitate vorbim?

Cînd sînt interese naționale n-am văzut ca dumneavoastră tare să vă rupeți la intestine ca să contribuiți ca armata a 14-a să fie retrasă.

V-ați temut, fiecare v-ați dus la Moscova, acolo ați născut feciorașii dumneavoastră, care umblă, iau bani de la Moscova, provoacă fel de fel, cu cît mai rău în țară, cu atît mai bine pentru ei, bani mai mulți vin.

Ei au haosul lor acuma. A venit, ce-avem acuma? Moscova ce-a delegat? Un bandit, un hoț și niște trădători de neam și țară. Iată ce ne-o trimis Moscova acuma la alegerile locale. Oare asta-i neutralitatea noastră?

Eu îmi cer scuze, vă doare domnul Voronin, vă înțeleg, dar n-am ce vă face, așa i-ați născut dumneavoastră. Îs ai dumneavoastră discipoli.

Eu vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare, dreptul la replică au domnul Voronin și domnul Diacov.

Domnul Voronin,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

На что учился, для того и пригодился. El îi doctor psihiatru, dar cine ce tratează, de aceea se molipsește.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Diacov,

Vă rugăm frumos.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, eu vreau să fac o precizare că nu-i psihiatru domnul deputat, dar e urolog.

(*Rîsete în sală.*)

Și urologia cu neutralitatea tot nu prea văd eu așa mare... De aceea și o dat greș.

Eu îl asigur pe domnul doctor și colegul deputat că noi, într-adevăr, trebuie să elaborăm un proiect, care să aibă garanții internaționale ca Republica Moldova să fie apărată în felul acesta din toate părțile. Și Republica Moldova să fie o zonă de pace, de liniște, unde lumea se înțelege.

Noi nu putem să luptăm cu nimeni, stimați colegi.

Ia, uitați-vă, ce se face în țara vecină. Cine-i apără și cum se apără ș.a.m.d.

De aceea noi vrem ca acolo să fie cît mai repede liniște, dar noi liniștea noastră trebuie s-o construim cu mîinile noastre proprii.

Fiindcă ce s-a întâmplat în Transnistria tot... și o parte din acei care au fost la guvernare o parte de răspundere o poartă. De aceea trebuie să încercăm să corectăm această situație și numai printr-un comportament civilizată.

Eu propun, domnule Președinte, să supunem la vot acest proiect și să încercăm să elaborăm, într-adevăr, o lege utilă pentru țara noastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Într-adevăr, prevalează subiectul medical astăzi în ședința în plen.

În continuare, domnul Reidman, dacă aveți luare de cuvânt sau ați renunțat?

Ați renunțat.

Poftiți, sigur. La luările de cuvânt măcar și un minut.

Domnul Oleg Reidman:

Всего две минуты.

Те, кто пытается сослаться на наличие статьи 11 Конституции, которая является достаточной, должны обратить внимание на то, что во всех основных трех религиях, начиная от христианства, иудаизма, și... нет, și ислама, – во всех есть 10 заповедей.

И среди них есть: не убий, не укради, почитай отца своего и мать свою и везде, во всех цивилизованных странах существуют законы уголовный, законы о семье и браке, существует кодекс о семейных отношениях и так далее.

Поэтому реальное содержание конституционного положения о нейтральности должно быть предусмотрено и развернуто в специальном законе.

Наша Конституция защищает права и интересы граждан, в том числе их здоровье, от посягательства, и так далее и так далее.

Есть уголовно-процессуальный кодекс. Поэтому необходимость этого закона заключается лишь только в том, чтобы все страны вокруг нас, все соседи ближние и дальние понимали, в чем состоит наш нейтралитет, каково его содержание, и что мы пытаемся запросить у них в качестве признания.

Поэтому, конечно, для того, чтобы запрашивать нейтралитет лишь только тогда действенный, когда он признается в двухстороннем ...плане несколькими странами или в международном плане, таком как Организация Объединенных Наций. В ООН, кстати, есть всего лишь один случай признания нейтралитета.

Но нейтралитет, когда запрашивается его признание, все, к кому мы обращаемся, должны понимать в чем состоит содержание этого нейтралитета.

Мы не претендуем на то, чтобы мы были диктаторами в содержание этого нейтралитета, но мы будем в этой группе de lucru работать очень настойчиво над тем, чтобы содержание этого нейтралитета было как можно более ясным, глубоким и распространенным на все стороны жизни Республики Молдова.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Luările de cuvânt au luat sfârșit.

În continuare, se va supune votului proiectul de Hotărîre nr.194 din 14 mai 2015 ce ține de crearea grupului de lucru pentru analiza aspectelor juridice, constituționale și după text, în baza amendamentelor propuse de domnul Reșetnicov.

Cine este pentru aprobarea acestui proiect de hotărîre, vă rog frumos să votați.

Și rezultatele pe sectoare, vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 14.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – zero absolut. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2 – 39?

Sectorul nr.2,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Sîrbu:

Da, o rectificare. (*Rumoare în sală.*)

– 35.

Domnul Streleț, corect.

Domnul Andrian Candu:

Cu 49 de voturi, proiectul de hotărîre a fost aprobat. (*Aplauze.*)

În continuare, ordinea de zi a fost epuizată, rămîne Ora Guvernului și la sfârșitul ședinței avem și o declarație. (*Rumoare în sală.*)

Este vreo propunere să se treacă ordinea de zi și pe săptămîna viitoare?

În continuare, îl invit la tribuna centrală pe domnul Igor Grosu, viceministrul educației, care va răspunde la solicitarea doamnei Radvan Marina, ce ține de informația cu referire la procesul de optimizare și reorganizare a sistemului educațional și prezentarea informației referitor la granturile și creditele oferite în perioada 2009 – 2015.

Vă rugăm frumos, domnul viceministru.

Domnul Igor Grosu – viceministru al educației:

Stimată doamnă deputat,

Ca urmare a interpelării dumneavoastră, expusă în ședința în plen a Parlamentului din 2 aprilie 2015, înregistrată la Guvern pe data de 6 aprilie, Ministerul Educației vă comunică următoarele.

În conformitate cu prevederile Codului educației articolului 141, informația solicitată intră în atribuțiile autorităților publice locale de nivelul al doilea.

Totodată, Ministerul Educației, în baza competenței de monitorizare a procesului de implementare a reformelor educaționale, dispune de o parte din datele solicitate.

Cu referire la informațiile solicitate în legătură cu procesul de optimizare a rețelei școlare, inclusiv numărul de clase optimizate, numărul de școli închise și unitățile de transport achiziționate, Ministerul Educației precizează că acestea pot fi accesate pe site-ul ministerului și noi am indicat și adresa unde pot fi găsite.

Cu privire la numărul de cadre didactice și nedidactice disponibilizate din învățământul general, precizăm că aceste informații sînt colectate de organele locale de specialitate în domeniul învățământului și Ministerul Educației nu deține astfel de date.

În învățământul secundar profesional în perioada 2009 – 2015 în urma reorganizării a 15 instituții de învățământ profesional tehnic au fost disponibilizate 136 de cadre didactice, dintre care 44 cadre didactice – de vîrstă pensionară, 25 – cu funcții de... funcții administrative, 15– cadre didactice în baza articolului 86 litera 1, alineatul (1) litera v) au refuzat să-și continue activitatea în legătură cu reorganizarea instituției. 6– au fost luate la evidență la ANOFM

Cu referire la numărul de cadre didactice care vizează, care activează pe toate nivelurile de învățământ în Republica Moldova, Ministerul Educației precizează că aceste date sînt colectate de Biroul Național de Statistică și pot fi găsite în Anuarul statistic al Republicii Moldova, Chișinău 2014.

Informații despre personalul didactic din instituțiile preșcolare sînt prezentate în sursa care am menționat-o. Menționăm că din 2009 pînă în 2015 s-a înregistrat o creștere a numărului de cadre din învățământul preșcolar aproximativ cu 11%.

Informațiile despre cadrele didactice din învățământul primar și secundar general sînt prezentate în aceeași sursă – Anuarul statistic.

Și precizăm că din 2005 din anul de studii 2005 – 2006, două mii... pînă în 2013 – 2014 numărul de elevi s-a redus cu 32%, iar numărul de cadre didactice cu – 21%.

Același lucru, aceleași date pot fi găsite despre învățământul profesional secundar și despre învățământul superior.

Totodată, precizăm că datele despre numărul total de cadre didactice din... pe toate nivelurile din 2005 pînă în 2015 pot fi găsite pe site-ul Ministerului Educației.

Cu referire la proiectele de sprijin extern în educație, iarăși am indicat adresa unde pot fi găsite.

Iar acum cîteva date de completare. Deci reforma structurală, după cum cunoașteți, a demarat în 2005. Din 2005 pînă în 2014 au fost închise 161 de instituții și reorganizate 173.

Conform informațiilor, la data de 30 ianuarie 2015 în localitățile din Republica Moldova sînt transportați în total 16 mii 971 de elevi de la toate nivelurile învățământului general.

Majoritatea din aceștia, 14 mii patru sute patruzeci și... 56 sînt transportați cu autobuze școlare proprii și doar 2515 – cu autobuze arendate. În total sînt 272 de unități de transport și suplimentar 66 arendate.

10 au fost procurate în 2010, 15 – în 2011, 35 – în 2012 și o donație, avem o donație de 100 de unități de transport în 2014 din partea Guvernului României.

Pe raioane iarăși avem, pe site puteți găsi cîți copii, din care raion și ce fel de unități de transport, arendate sau proprii transportăm.

Suplimentar mai putem comunica despre ajutorul financiar, asistența tehnică, sprijinul extern pentru educație 2010 – 2014, suma ...deci avem 34 de proiecte. Suma totală este de aproximativ 50 de milioane de euro.

Dintre cele mai mari, iarăși informația este pe site, Banca Mondială – 40 de milioane de dolari pentru renovarea școlilor de circumscripție.

Parteneriat global pentru educație – 4,4 milioane de dolari.

Japonia, banca ... și Banca Mondială în parteneriat un grant de 2,86 milioane de dolari pentru integrarea copiilor cu dizabilități în instituțiile de învățămînt general.

Uniunea Europeană, pentru politicile noastre în domeniul învățămîntului profesional – 28,5 de milioane de euro, dintre care 25 sînt suport... de milioane sînt suport bugetar.

Fundația Soros, pentru procesul de revizuire curriculară – 1,3 milioane de dolari.

Guvernul României, am menționat – 20 de milioane de euro pentru renovarea instituțiilor preșcolare.

Lichinștein – sînt mai multe granturi. Pot unul să menționez – 1,3 milioane de euro pentru învățămîntul tehnic. Dotarea colegiilor, școlilor profesionale cu tehnică de calcul.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Aveți pentru răspuns 3 minute, care au fost epuizate.

Dreptul la concretizări are doamna deputat Radvan.

Vă rog, dacă aveți careva momente pentru concretizare.

Doamnă deputat,

Vă rog, aveți microfonul conectat.

Doamna Marina Rădvan:

Да. Спасибо большое.

Господин viceministru,

У меня к Вам такой вопрос. За последние 5 лет было уже закрыто более двухсот школ и более четырехсто классов. Также по последним данным каждый пятый ученик в сельской местности бросает школу. Скажите, пожалуйста, будет ли продолжаться процесс оптимизации, учитывая такие последствия?

Domnul Igor Grosu:

Stimată doamnă deputat,

Datele dumneavoastră, probabil, au o altă sursă. Conform datelor noastre, este vorba de 161 de instituții de învățământ.

Procesul de optimizare care a demarat în 2005 el va continua, pentru că depinde, cel puțin, de un ingredient care depășește atribuțiile Ministerului Educației și se numește creșterea demografică. Dacă noi putem răspunde... noi, ministerul, putem răspunde de calitate, de acces la educație, creșterea demografică este apanajul tuturor cetățenilor care trebuie să contribuie la această... la acest spor.

Doamna Liliana Palihovici:

Eu vă mulțumesc, domnule ministru.

Îl invit la tribuna Parlamentului pe domnul ministru al afacerilor interne, domnul Balan, pentru a răspunde la întrebarea domnului deputat Ion Apostol, care a solicitat prezentarea informației referitor la faptul în baza căror acte se deplasează pe teritoriul Republicii Moldova, în special prin Aeroportul Internațional Chișinău, membrii administrației separatiste din Tiraspol.

Aveți 3 minute, domnule ministru.

Domnul Oleg Balan – ministru al afacerilor interne:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat plenum,

Ministerul Afacerilor Interne a examinat interpelarea domnului deputat Ion Apostol, făcută în plenul Parlamentului pe data de 2 aprilie curent, și vă comunică următoarele.

Conform prevederilor alineatului (2) articolul 15 din Legea nr.215 din 1 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, temeiul pentru autorizarea trecerii frontierei de stat de către persoane servesc actele de călătorie valabil prezentate, prevăzute de legislația cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova. Aceasta este Legea nr.269 și Legea nr.200.

Condițiile de trecere a frontierei de stat menționate supra sînt valabile și pentru membrii administrației separatiste de la Tiraspol, care, periodic, traversează frontiera de stat a Republicii Moldova, mai ales prin Aeroportul Chișinău.

De regulă, în baza unei înștiințări făcute în scris de Biroul pentru reintegrare, se pune la cunoștință Poliția de Frontieră referitor la numele, prenumele și data ce urmează a fi traversată frontiera de stat.

Deci liderii transnistreni, de obicei, traversează prin Aeroportul Chișinău, folosind sala VIP, în baza unui contract de prestare a serviciilor încheiate între ei și Compania SRL „Ave Invest”.

Totodată, ei beneficiază de prevederile articolului 333 al Codului contravențional alineat (4), sînt scutiți de plata sancțiunii contravenționale referitor la șederea pe teritoriul Republicii Moldova privind neînregistrarea la autoritățile de stat.

Înlesnirea dată i-a fost elaborată de către Biroul Migrație și Azil a Ministerului Afacerilor Interne și vine să asigure dreptul la libera circulație pe

întreg teritoriul Republicii Moldova persoanelor posesori ai documentelor de călătorie eliberate de autoritățile străine cu domiciliul în localitățile din stînga Nistrului, aprobată prin Legea nr.232 din 11.10.2013 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Acest lucru a fost menționat pozitiv și la negocierile „5+2” prin Protocolul din 27.02.2014.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vă mulțumesc.

Domnule Apostol,

Dacă aveți momente de concretizare, vă rog.

Domnul Ion Apostol:

Vreau să concretizez.

Dumneavoastră cred că cunoașteți că liderii separatiști de la Tiraspol sînt niște criminali și uzurpează puterea statului în Republica Moldova, cred că da. Și ei trebuie să beneficieze de prevederile Codului penal.

Și vreau să vă întreb în această ordine de idei: de ce ei beneficiază de trecere liberă pe teritoriul Republicii Moldova, în baza unor acte ale unui stat străin, agresor, dacă vreți. Și cum dumneavoastră monitorizați aflarea lor, dacă o luăm chiar și în modul care l-ați prezentat dumneavoastră, cum monitorizați dumneavoastră aflarea lor legală pe teritoriul Republicii Moldova, deși însăși funcția pe care o dețin ei acolo, în partea stîngă a Nistrului, arată că ei deja sînt pasibili de pedeapsă penală, conform Codului penal al Republicii Moldova.

Domnul Oleg Balan:

Domnule deputat,

Încă o dată reiterez. Nu eu i-am dat dreptul acesta, ci Parlamentul le-a dat acest drept prin Legea nr.232 adoptată în 2013. Unu.

Doi. Codul contravențional modificat, articolul 333 alineatul (4) îi scutește de sancționarea pentru șederea și neînregistrarea în organele competente ale Republicii Moldova. Eu doar... noi doar... Ministerul de Interne executăm prevederile legale.

Domnul Ion Apostol:

Dumneavoastră... în răspunsul dumneavoastră ați spus că ei, periodic, traversează frontiera Republicii Moldova în condiții generale. De ce în această... dar, în același, timp menționați că Poliția de Frontieră este anunțată în prealabil de către Biroul pentru reintegrare. De ce atîta atenție pentru aceste persoane?

Domnul Oleg Balan:

Nu este nici o atenție. Deci dumneavoastră cunoașteți că...

Domnul Ion Apostol:

Acordați aceeași atenție tuturor cetățenilor?

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Ați adresat replica, vă rog închideți microfonul și așteptați răspunsul.

Domnul Oleg Balan:

Nu este nici o atenție sporită și nici un privilegiu acordat de legislația Republicii Moldova. Dumneavoastră cunoașteți că au fost, slavă Domnului, nu în mandatul meu, au fost mai multe încercări de destabilizare a situației în preajma Aeroportului Chișinău. Pentru a nu se întâmpla asemenea situații, noi mai bine preventiv sîntem atenționați de eventuala trecere, pentru a asigura ordinea publică în zona Aeroportului.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu aveți dreptul la încă o întrebare. V-ați epuizat... (*Rumoare în sală.*) Regulamentul spune așa: că cel care a invitat, a adresat întrebare, are dreptul la un minut doar, atunci cînd ceva nu este clar. Eu v-am dat mai mult de un minut. Două intervenții ați avut, domnule Apostol.

Precizare. Ultima precizare.

Domnul Apostol.

Domnul Ion Apostol:

Vreau... sper că dumneavoastră cunoașteți faptul că paza de corp a liderilor de la Tiraspol au bruscat jurnaliști și persoane civile în perimetrul Aeroportului Internațional Chișinău. Și care sînt acțiunile dumneavoastră în acest sens pentru a contracara aceste... și a pedepsi vinovații?

Domnul Oleg Balan:

Deci în mandatul meu nu am avut asemenea situații. Au mai fost anumite zvonuri că paza lui este cu armă de foc. Nu este adevărat, deci paza nu deține arme de corp... arme... paza de corp nu deține arme, nu sînt înarmați pe teritoriul Republicii Moldova.

Și privind acele situații de bruscare este pornit un dosar. Urmează să vedem cu ce se finalizează.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Domnule ministru,

Dumneavoastră trebuie să mai răspundeți la o întrebare a unui deputat, a domnului Novac, care a cerut informații referitor la cadrul legal care permite agenților constatori să utilizeze sistemul de supraveghere video a traficului ca material de constatare și prezentare a informației referitor la aplicarea

mecanismului de penalizare pentru lipsa poliției de asigurare și reviziei tehnice la mijloacele de transport auto care sînt scoase din circuit.

Vă rog.

Domnul Oleg Balan:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Ministerul Afacerilor Interne a examinat întrebarea domnului deputat Novac. Noi am prezentat răspunsul în scris, dar vă aduc la cunoștință următoarele.

Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” a contestat în instanța de contencios administrativ legalitatea utilizării de către Ministerul Afacerilor Interne a camerelor staționare de supraveghere și circulație rutieră, considerînd că aceasta încalcă dreptul la viață privată al membrilor asociației prin filmarea și fotografierea acestora și a automobilelor lor.

Prin Hotărîrea judecătorească a sectorului Centru Chișinău din 18 decembrie 2014 a fost admisă parțial acțiunea, fiind contestată încălcarea... fiind constatată încălcarea dreptului la viață privată al membrilor asociației, cauzată de camerele de supraveghere administrate de Ministrul Afacerilor Interne. Astfel, a fost interzisă exploatarea camerelor de supraveghere. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Hotărîrea Judecătoriei Centru nu este definitivă și, prin urmare, nu este executorie. Este cu drept de... a fost cu drept de atac la Curtea de Apel. Ministerul Afacerilor Interne a atacat această hotărîre la Curtea de Apel Chișinău și în data de 23 aprilie am obținut.

A fost admisă cererea de apel depusă de Ministerul Afacerilor Interne împotriva Hotărîrii Judecătoriei Centru din 18 decembrie 2014 prin care a fost interzis MAI exploatarea camerelor staționare. A fost casată hotărîrea și remisă cauza la o nouă rejudecare în alt complex în aceeași Judecătorie Centru. Decizia este irevocabilă.

Din cîte cunoașteți, o decizie contestată nu este definitivă. Deci astăzi sîntem în situația în care camerele de luat vederi sînt în temei absolut legal.

Deci utilizarea camerelor de supraveghere în procesul documentării contravențiilor include actele legislative și normative ce stabilesc competența Ministerului Afacerilor Interne privind utilizarea mijloacelor și măsurilor legalizate și verificate metrologic pentru asigurarea supravegherii și controlului traficului rutier.

Articolul 7 al Legii nr.131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier spune că: „De competența Ministerului Afacerilor Interne sînt asigurarea dirijării, supravegherii și controlului traficului rutier cu mijloace de măsurare, legalizate și verificate metrologic conform cerințelor actelor normative în vigoare.

Respectiv, articolul 16 punctul 1: „Pentru exercitarea atribuțiilor care îi revin, Poliția are dreptul să constituie și să administreze, în modul prevăzut de legislație, registre instituționale, sisteme informaționale și baze de date care conțin informații cu privire la: deținătorii de unități de transport, titularii permiselor de conducere a unităților de transport”.

Articolul 21 litera c): „În domeniul de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, al protecției drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor și comunității, Poliția are următoarele atribuții: supraveghează și controlează circulația pe drumurile publice, în afară de cazurile exceptate prin lege și colaborează cu alte autorități publice, instituții, asociații obștești și organizații nonguvernamentale pentru îmbunătățirea organizării și sistematizării circulației, asigurarea stării tehnice a autovehiculelor, menținerea infrastructurii drumurilor, perfecționarea pregătirii conducătorilor auto și luarea unor măsuri de educație rutieră a participanților la trafic, respectarea de către autoritățile publice, persoanele fizice și juridice a normelor legale în domeniul siguranței rutiere”.

Baza normativă este suficientă pentru ca astăzi Ministerul Afacerilor Interne să utilizeze aceste camere de luat vederi. Totodată, vă aduc la cunoștință că asociația respectivă, pînă la moment, nu a contestat decizia Curții de Apel Chișinău.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Domnule Novac,

Dacă aveți concretizări, vă rog.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mersi, doamnă vicepreședinte.

Domnule ministru,

Eu să înțeleg că dumneavoastră ați făcut trimitere la Legea nr.131, da? Corect?

Domnul Oleg Balan:

Așa.

Domnul Grigore Novac:

Așa. Deci în baza acestei legi se permite utilizarea acestor mijloace speciale de măsurare și constatare.

Domnul Oleg Balan:

Și Legea Poliției nr.320... și Legea cu privire la activitatea ...

Domnul Grigore Novac:

Eu am înțeles.

Domnul Oleg Balan:

... Poliției, nr.320.

Domnul Grigore Novac:

Deci actul normativ de bază, pe mine aceasta mă interesa, e Legea nr.131, da?

Domnul Oleg Balan:

Legea nr.131 și Legea nr.320.

Domnul Grigore Novac:

Așa.

Domnul Oleg Balan:

Precum și Regulamentul circulației rutiere, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009.

Domnul Grigore Novac:

Așa. Am înțeles. De ce v-am întrebat eu pe dumneavoastră despre faptul că sînt sancționați conducătorii auto care ... deci lipsa acestei polițe de asigurare. Mă refer la caz concret. Deci, zilele trecute, am avut un răspuns oficial, unde procesul-verbal cu privire la contravenții a fost încetat. Și a fost încetat, deoarece, era și logic să fie încetat, cum am indicat în interpelare, încă din anul 2010 unitatea de transport era scoasă din circuit, deci în urma unui accident de trafic rutier. Însă proprietarul a fost sancționat pentru lipsa acestei polițe, ceea ce este, în opinia mea, un lucru nu prea plăcut, ba chiar aș zice grav.

De aceea, astfel ... Și cel mai important, procesul-verbal cu privire la contravenție este în lipsa unor poze care în mod normal se anexează la procesul-verbal, dar este indicat, precum că unitatea de transport la o intersecție nu știu unde a fost văzută. Aceasta este imposibil.

Domnul Oleg Balan:

Pot să răspund?

Domnul Grigore Novac:

Da, poftim.

Domnul Oleg Balan:

Domnule deputat,

Deci fotografiile au fost scoase din acea factură, din acea chitanță pe care am pus-o la dispoziție în perioada în care eram în procesul de judecată cu asociația obștească și ca să nu periclităm sau să nu dăm posibilitatea în continuare să fim atacați pentru faptul că punem la dispoziție sau în fotografie apare numărul mașinii, apare persoana sau sînt dezvăluite, eventual așa cum ni se aducea învinuirea, date cu caracter personal, pe o perioadă de timp a fost stopată plasarea fotografiei în factura, în chitanța respectivă. La moment apare din nou fotografia, fiind o dovadă sigură că persoana a încălcat regulile de circulație rutieră.

Dar referitor la amenzile care erau aplicate pentru lipsa de asigurare de răspundere civilă, vă aduc la cunoștință prevederile Legii nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule se stabilește obligația posesorilor de autovehicule să se asigure pentru

cazurile de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accidentele de autovehicule.

Respectiv, au fost o serie sau și actualmente sînt o serie de numere care circulă prin Chișinău și tot timpul sîntem în faza să le depistăm, mașini care utilizează numere care nu mai sînt în circulație. Adică, mașini care staționează de foarte mult timp, utilizate de proprietarii altor unități de transport. Și sîntem tot în faza permanent să scoatem din circulație aceste numere.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Următorul deputat ...

Domnul Oleg Balan:

O zi bună.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc.

Următorul deputat care va primi răspuns la întrebări este domnul Carp Lilian. Vine domnul viceministru Postică să prezinte informația referitor la construcțiile ilegale care au loc în Complexul istoric „Orheiul Vechi” și acțiunile întreprinse de minister pentru pedepsirea funcționarilor care au admis aceste încălcări.

Domnul Gheorghe Postică – viceministru al culturii:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

La prima întrebare din interpelarea deputatului Lilian Carp, din cadrul ședinței legislativului din 2 aprilie, referitor la acțiunile întreprinse de Ministerul Culturii pentru prevenirea construcțiilor ilegale care au loc în spațiul rezervației „Orheiul Vechi”, comunicăm următoarele.

Construcțiile ilegale, vizate în interpelare, se află în legătură cu activitățile Comunității monahale stabilite în biserica din satul Butuceni, care pe parcursul mai multor ani a ignorat constant statutul de monument protejat al obiectelor istorice și a peisajului cultural de la Orheiul Vechi, fapt ce a provocat distrugerii sau deteriorări a unor importante obiective de patrimoniu cultural național.

Este de remarcat că Ministerul Culturii prin structurile sale de specialitate și în limita competențelor prevăzute de lege, pe parcursul ultimilor ani, a întreprins multiple acțiuni de prevenire și de stopare a activităților ilegale în zona Orheiul Vechi, care, însă, în anumite cazuri s-au dovedit a fi ineficiente.

Intervențiile la biserica din satul Butuceni și respectiv asupra peisajului cultural din preajma acesteia, inclusiv asupra vestigiilor arheologice ce țin de Cetatea getică din secolele V, III înainte de Hristos, inițiate de către Comunitatea monahală de aici, fără de nici un document legal, au fost constatate în luna septembrie 2012 de către Agenția de Inspectare a Monumentelor din cadrul Ministerului Culturii.

Sesizarea asupra ilegalităților constatate a fost expedită, conform competențelor, la Procuratura Generală, Direcția Cultură Orhei și Inspekția de Stat în Construcții. Ca urmare, a fost recepționat doar răspunsul Procuraturii Generale care pe 12 octombrie 2012 ne-a informat că a trimis sesizarea Procuraturii raionului Orhei.

În februarie 2013, Procuratura raionului Orhei a trimis dosarul pe acest caz pentru examinare Centrului Național de Expertiză Juridică, care, peste un an și două luni, pe 14 aprilie 2014 a elaborat raportul de expertiză în care nu se constată în vreun fel încălcarea legislației din domeniul patrimoniului cultural, cu toate că lucrările de construcție la biserica din satul Butuceni și în preajma acesteia se desfășurau fără documente de proiect, respectiv fără aprobări legale și fără avizul de specialitate al Ministerului Culturii.

Menționăm în același context că organele locale de poliție, cu regret, în cazul dat n-au intervenit pentru stoparea practică a lucrărilor de construcție de la șantierul ilegal, astfel că acestea au fost continuate și finalizate. Iar la o distanță de peste un an, la 11 noiembrie 2014, Ministerul Culturii prin Agenția de Inspectare constată o nouă etapă a intervenției (*rumoare în sală*) ...monument istoric de la Butuceni și în zona de protecție, fiind sesizate în acest context Procuratura Generală, Mitropolia Chișinăului și Inspekția de Stat în Construcții.

Până în prezent a fost recepționat doar răspunsul Inspekției de Stat în Construcții, care a informat despre deplasarea în teren și emiterea unei prescripții de sistare a lucrărilor de construcție, montaj la acest șantier și a întocmit un proces-verbal contravențional în privința starețului Comunității monahale și l-a expedit în judecată.

Acesta este răspunsul la prima întrebare.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Carp,

Dacă aveți precizări, întrebări, un minut.

Domnul Lilian Carp:

Domnule ministru,

Deci noi practic cunoaștem despre intervențiile care au loc în acest complex încă din perioada când n-aveam noi treabă cu puterea de stat nici eu, nici dumneavoastră, despre intervențiile care au fost și în mănăstirea din Butuceni ș.a.m.d.

Deci dumneavoastră ați menționat faptul că au fost anumite intervenții care au fost ineficiente, iar Procuratura, practic, ne dă un răspuns că nu există o stare a încălcării legii.

Întrebarea este. Ce este necesar de modificat propriu-zis în legislație, așa ca să putem trage la răspundere pe acei care intervin în acest complex neautorizat în ceea ce privește construcțiile?

Mai ales că noi vedem că în acest complex se intensifică propriu-zis construcțiile neautorizate, mai ales că avem și vizavi de Schitul lui Rafaeli, iarăși o

construcție, o casă care-i amenajată și acolo există și semnătura primarului de Mașcăuți, care a dat dreptul la construcție și a vândut terenul într-un complex, care nu putea să-l vîndă.

Domnul Gheorghe Postica:

Da.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnul Carp,

Vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Deci exact ce putem schimba în legislație pentru a putea preveni aceste intervenții în complex?

Domnul Gheorghe Postică:

Da, într-adevăr, cazurile enumerate de la Orheiul Vechi, de fapt, ele nu sînt singulare, deci, ele sînt caracteristice și pentru alte localități, și pentru alte monumente din Republica Moldova. Este o problemă mai mare și aceasta se datorează, unor deficiențe majore cu care noi ne confruntăm.

Deci, în primul rînd, sînt deficiențe care țin de factorul uman, de ignoranța totală, menționez, vizavi de patrimoniul cultural venită din partea unor persoane fizice sau a unor conducători de instituții și asociații private.

Domnul Lilian Carp:

Mulțumesc.

Domnul Gheorghe Postică:

În același timp, unele autorități publice de nivel local și instituții abilitate cu puterea de a stopa și a penaliza persoanele ce se fac vinovate de încălcarea legislației patrimoniului cultural se eschivează de la îndeplinirea obligațiilor legale.

Și iată, în același context și nu în ultimul rînd, există deficiențe, goluri în legislația națională, în special, sînt goluri în Codul penal și Codul contravențional la capitolul patrimoniul cultural.

Și iată în acest context, eu vreau să informez Parlamentul că Ministerul Culturii a elaborat un proiect de Lege privind modificarea Codului penal și Codului contravențional la capitolul patrimoniul cultural pe care, în următoarele 2 luni, îl va propune Parlamentului spre examinare.

De asemenea, noi am elaborat și am pus în discuție un proiect de Lege privind modificarea Legii privind administrația publică locală și a Legii privind descentralizarea administrativă, cu prevederi referitoare la obligațiile de protejare a patrimoniului cultural la nivel local, ceea ce azi nu există, cu regret.

Și, totodată, pentru punerea la punct a problemelor din domeniul menționat, Ministerul Culturii a elaborat un proiect de lege organică privind protejarea monumentelor istorice de arhitectură.

Acest proiect de lege încheie ciclul de legi ce țin de domeniul patrimoniului cultural și acest proiect de lege noi îl vom propune Parlamentului în următoarele 3–4 luni.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Mulțumesc, domnule viceministru.

Aveți întrebări încă?

Un minut, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule ministru,

Eu cunosc despre aceste lacune, dar special am adresat în plen această întrebare ca să cunoască lumea.

Este întrebarea: de ce atât de târziu se propun aceste modificări la Codul penal? Mai ales că noi am vorbit despre aceasta atunci, când s-a votat și Legea referitor la protecția patrimoniului arheologic.

În cazul în care noi nu vom avea această lege aprobată, o să ne trezim într-o bună zi, dar ea se vede deja, că tendințele sînt mari în ceea ce privește că n-o să mai rămînă, propriu-zis, ce proteja în Republica Moldova, dacă îndrăznesc ei la cel mai mare complex, la Complexul „Orheiul Vechi” să intervină neautorizat, ce mai vorbim despre alte monumente istorice?

Și a doua întrebare, tot la acest subiect. Deci a fost sau nu tras la răspundere preotul de la... starețul de la mănăstire și dacă, cumva, s-au dus discuții cu Mitropolia în acest sens pentru a stopa construcțiile neautorizate de acolo?

Domnul Gheorghe Postică:

Da, deci, în primul rînd, în ceea ce privește proiectul de lege privind modificarea Codului penal și contravențional, de ce așa de târziu.

Eu vreau să vă spun că noi am pregătit acest document încă în anul trecut.

Deci a fost o procedură foarte anevoioasă de avizare și acum, în legătură cu schimbările care s-au produs, el a fost întors înapoi. Și acum noi, la momentul dat, îl avizăm din nou. Eu sper că pînă la urmă o să ajungă aici și va fi examinat de către Parlament.

În ceea ce privește relațiile cu comunitatea monahală, starețul și Mitropolia.

Să știți că problemele care țin de acest aspect, ele, într-adevăr, nu sînt noi și dacă vorbim de relația cu Mănăstirea de la Orheiul Vechi, de la Butuceni și cu Mitropolia, deci, noi avem și am avut discuții de ani de zile în urmă și au fost foarte multe discuții. Au fost discuții și întîlniri și-n Parlament cu deputați, și la fața locului, inclusiv cu prezența Înalt Preasfințitului ș.a.m.d.

Deci, cu regret, toate aceste acțiuni nu au avut efect, practic, pînă în prezent. Și la etapa actuală noi am inițiat un nou ciclu așa de discuții cu Mitropolia Moldovei și avem toată deschiderea din partea Mitropoliei în această discuție și sperăm că, pînă la urmă, vom găsi soluția care va conduce spre beneficiul Orheiului Vechi.

Și în ceea ce privește cazul penal nominalizat, judecata încă nu s-a pronunțat iată pe acest caz. Este un caz în judecată și atunci când se va pronunța, vom vedea.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Vă rog frumos, мы уже вышли за все лимиты, у вас не дискуссия, пожалуйста, вы подойдите, продолжите беседу дальше, если есть вопросы.

Уже ответы получены на все и дополнительные вопросы тоже.

Благодарю.

Luați loc, dacă vă trebuie întâlniri, vă rog.

Domnul Iurie Osoianu, vicedirector general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Întrebări – domnul Apostol Ion.

Domnul Iurie Osoianu – vicedirector general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină:

Stimate domnule Președinte,

Stimate domnule deputat Ion Apostol,

Compania Națională de Asigurări în Medicină a examinat solicitarea dumneavoastră referitor la obținerea statutului de persoană asigurată în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală a cetățenilor Republicii Moldova ce fac parte din categoriile de persoane asigurate de către Guvern și domiciliați în raioanele din stînga Nistrului și, în limita competenței, vă comunicăm următoarele.

Guvernul are calitatea de asigurat pentru categoriile de persoane neangajate cu domiciliu în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate în alineatul (4), articolul 4 din Legea nr. 1585 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual.

În conformitate cu prevederile articolului 12 capitolul B din Regulamentul privind modul de completare, eliberare și evidență a polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 1015 din 15 septembrie 2006, polițele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru persoanele neangajate, asigurate din contul bugetului de stat, se eliberează în baza listei de evidență nominală a persoanelor neangajate, asigurate din contul bugetului de stat, conform modelului aprobat de CNAM.

Conform punctului 13 litera g) din regulamentul nominalizat, instituția responsabilă de evidență și prezentarea listelor de evidență nominală a persoanelor neangajate, asigurate din contul bugetului de stat, din categoria cetățeni ai Republicii Moldova, domiciliați în localitățile din stînga Nistrului și localitățile limitrofe frontierei administrative din categoriile pentru care calitatea de asigurat o are Guvernul, este comisia pentru examinarea adresărilor cetățenilor Republicii Moldova, domiciliați în localitățile din stînga Nistrului și localitățile limitrofe frontierei administrative. Hotărîrea Guvernului nr.906 din 5 septembrie 2010

privind crearea și activitatea comisiilor stabilește competența teritorială în satul Varnița, Rezina și Coșnița pentru teritoriile aferente.

În conformitate cu punctul 5 din regulament, la atribuirea cetățenilor Republicii Moldova, domiciliați în aceste localități, comisia trebuie să constate respectarea următoarelor condiții care urmează a fi întrunite cumulativ: apartenența persoanei la una din categoriile enumerate în alineatul (4) articolul 4 din Legea nr.1585 din 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, neîncadrarea persoanei în câmpul muncii și neinclusiunea în categoriile de persoane care sînt obligate să se asigure în mod individual conform punctului 1, 2 din anexa numărul 2 la Legea nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, confirmate prin declarația pe propria răspundere a persoanei solicitante, domiciliul în localitățile din stînga Nistrului și localitățile limitrofe frontierei administrative, confirmat prin actele corespunzătoare.

Statutul de persoană asigurată, neasigurată se confirmă prin interogarea sistemului informațional al CNAM utilizînd codul numeric personal IDNP din actul de identitate al persoanei.

La final pot să spun că din partea administrației separatiste de la Tiraspol în adresa CNAM nu au parvenit solicitări oficiale pentru eliberarea polițelor de asigurare din contul bugetului de stat.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule ministru.

Vă rog întrebări, dacă sînt precizări.

Domnul Ion Apostol:

Vreau să vă spun că răspunsul este unul general.

Dumneavoastră mă trimiteți... în răspuns dumneavoastră faceți trimitere doar la legi, la regulamente, dar eu am cerut expres, clar am întrebat să prezentați lista persoanelor din administrația separatistă de la Tiraspol care beneficiază de poliță medicală gratuită. Atît.

Dumneavoastră mai faceți o referire acolo, că este necesar ca instituțiile abilitate să ne prezinte lista tuturor membrilor administrației separatiste de la Tiraspol, ca pe urmă, ca dumneavoastră... să vedem dacă ei... sînt... pentru a verifica statutul de persoană asigurată sau neasigurată.

De ce nu ați făcut demersul respectiv din partea instituției dumneavoastră față de instituțiile abilitate în acest sens...

Domnul Iurie Osoianu:

Deci...

Domnul Ion Apostol:

...ca să aflăm? Că eu, de fapt, răspuns nu am. Răspuns la întrebarea mea. Ați înțeles răspunsul... întrebarea care a fost? Răspunsul nu este, lista persoanelor nu am primit-o. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Iurie Osoianu:

Vă mulțumesc de întrebare, domnule deputat.

După cum vedeți, din răspunsul nostru, este o prevedere legislativă a eliberării poliției de asigurare obligatorii de asistență medicală și este în... și eu am spus despre competența Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în domeniul dat.

La... referitor, concret, la lista administrației, așa-numitei administrații separatiste de la Tiraspol, deci noi... e greu de spus la ce instituție noi să ne adresăm ca să primim... deci în cazul dat trebuie de primit persoana, familia persoanei, IDNP-ul și trebuie de interogată baza de date, ca să putem afla dacă persoana dată este asigurată ori nu.

Totodată, ne trebuie mai concret, fiindcă în administrație așa-zisei Transnistriei nu este numai Președintele ori așa-spus Președinte, ori secretarul, dar sînt un șir de persoane care, practic, e... nu știu de la care instituție noi am putea să primim lista acestor persoane și IDNP-ul la fiecare din aceste persoane, ca să putem interoga baza de date.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Sunt întrebări? Da.

Domnule Apostol,

Vă rog.

Domnul Ion Apostol:

Vă sugerez eu, dacă nu știți dumneavoastră. Vă adresați ca să aflați... în primul rînd, am avut în vedere liderii administrației centrale de la Tiraspol, începînd cu așa-numitul Președinte, așa-numitul Președinte al Parlamentului și toate instituțiile așa-numitului Parlament, așa-numitului Guvern, plus administrațiile de nivel raional, în primul rînd, denumirile.

Este important să sesizați SIS-ul, Registrul de Stat al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne și o să... dacă nu au ei această informație, eu vă sugerez, vă ajut ca să... într-un fel vă fac lucrul dumneavoastră.

Și cer, insist încă o dată, data viitoare să veniți cu lista acestor persoane și să nu trimiteți deputatul ca să caute IDNP-ul unor delicvenți de ordin de drept în... că eu nu pot să cunosc, chiar și ca deputat, IDNP-ul unor indivizi.

Aceasta-i treaba organelor abilitate de stat. Și vă faceți... faceți-vă... vă rog să vă faceți treaba.

Domnul Iurie Osoianu:

Da. Mulțumesc, domnule...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule deputat și mulțumesc, domnule viceministru.

Luați loc.

Так, значит, на все вопросы мы получили ответы и переходим к следующему запросу для следующего часа ответов.

Слово представляется господину Негуца.

Domnul Andrei Neguța:

Спасибо.

Întrebarea mea este adresată personal Prim-ministrului țării, domnului Chiril Gaburici.

La 8 aprilie curent, eu i-am adresat dumnealui o interpelare cu nr. AN nr.12. Această interpelare se referea la Programul național de acțiuni consacrate Anului Veteranilor.

Eram convins că reprezentantul Guvernului, care a venit în Parlament cu apărarea acestui Program național, va da răspuns la problemele abordate în interpelarea mea, însă această persoană a venit nepregătită. Cu atât mai mult, deja la 9 mai s-a împlinit o lună de când termenul interpelării... și pînă astăzi, o lună și o săptămînă, răspuns la această interpelare nu este.

Eu vreau să-l întreb pe domnul Prim-ministru dacă dumnealui și în Cancelarie se cunoaște despre cerințele articolului 17 alineatul (6) al Legii nr.39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament?

Dacă se cunoaște despre cerințele acestea, cum a fost posibil ca timp de 36 de zile să nu fie răspuns la această interpelare?

Rog, timp de 10 zile, să fie examinată această situație și prin răspunsul personal al Prim-ministrului să fie comunicată pricina și care au fost măsurile luate de dumnealui, în calitate de șef a Guvernului, față de persoana care a avut așa o atitudine nerespectuoasă față de Parlament și față de mine.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Ответ письменный или ... Письменный.

Спасибо.

Есть вопросы еще? Вижу микрофонов включенных нет.

Спасибо.

Заседание объявляется закрытым. Повестка дня исчерпана.

... время заседания будет дополнительно объявлено депутатам после заседания Постоянного бюро.

Ședința s-a încheiat la ora 17.38

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*